

ΠΑΝΤΕΙΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΘΕΜΑ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΟΙ ΝΕΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΤΗΣ
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΜΑΡΙΑΣ Θ. ΠΟΥΛΙΟΥ
A.M.0805M004

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ : ΜΑΝΩΛΗΣ ΧΡΙΣΤΟΦΑΚΗΣ

ΑΘΗΝΑ 2008

**Οι νέες τεχνολογίες της επικοινωνίας και της
πληροφορίας μέσα από τον περιφερειακό
προγραμματισμό**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	4
ΚΕΦ. 1. Εννοιολογικό περιεχόμενο και κύριες θεωρητικές προσεγγίσεις των ΤΠΕ	6
1.1. Το Εννοιολογικό Περιεχόμενο των Τεχνολογιών Επικοινωνίας και Πληροφορίας	6
1.2. Οι ΤΠΕ στις οικονομικές θεωρητικές αναζητήσεις	8
ΚΕΦ.2. Η υπάρχουσα κατάσταση στο τομέα των ΤΠΕ στην Ε.Ε. και η εφαρμοζόμενη πολιτική	12
2.1. Η υφιστάμενη κατάσταση στον τομέα των ΤΠΕ στις ευρωπαϊκές χώρες	12
2.2 Η χρήση των ΤΠΕ από τα Νοικοκυριά, τις Επιχειρήσεις και τη Δημόσια Διοίκηση	19
Α. Νοικοκυριά	19
Β. Επιχειρήσεις	23
Γ. Δημόσια Διοίκηση	26
2.3. Εφαρμοζόμενη πολιτική: Η Ευρώπη θέτει τη σφραγίδα της	28
2.3.1. Στρατηγική της Λισσαβόνας	30
2.3.2. Πρωτοβουλία eEurope 2002	30
2.3.3. Πρωτοβουλία eEurope 2005	31
2.3.4. Στρατηγική i2010	32
2.3.5. Το 6ο (έκτο) και το 7ο (έβδομο) πρόγραμμα πλαίσιο	34
ΚΕΦ. 3. Η θέση της Ελλάδας και των περιφερειών της στον τομέα των ΤΠΕ	36
3.1. Ανάλυση υφιστάμενης κατάστασης στην Ελλάδα	36
3.1.1. Χρησιμοποίηση ΤΠΕ από τα Νοικοκυριά	36
3.1.2. Χρησιμοποίηση ΤΠΕ από τις Επιχειρήσεις	44
3.1.3. Χρησιμοποίηση ΤΠΕ από τη Δημόσια Διοίκηση	51
3.2. Η χρήση των νέων τεχνολογιών από τους ΟΤΑ και τις Περιφέρειες	52
3.2.1. Συγκριτική ανάλυση υφιστάμενης κατάστασης	52
3.2.2. Δυνατότητες βελτίωσης των ΟΤΑ και των Περιφερειών σε ΤΠΕ	54
3.3. Σύνοψη	56
ΚΕΦ. 4. Ο αναπτυξιακός προγραμματισμός σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο στην Ελλάδα και οι ΤΠΕ	57
4.1. Η εξέλιξη της περιφερειακής πολιτικής σε εθνικό επίπεδο: Εφαρμοσμένα προγράμματα από το 1986 έως και το 2006 και ο προγραμματισμός για τις ΤΠΕ	57
4.1.1. Γενική επισκόπηση: ΜΟΠ και ΚΠΣ Ι, ΙΙ, ΙΙΙ	57
4.1.2. Το Ε.Π. "ΚτΠ" του ΚΠΣ ΙΙΙ (2000-2006)	60
Α. Περιγραφή του προγράμματος	60
Β. Αποτελέσματα του προγράμματος	61
4.1.3. Τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα του ΚΠΣ ΙΙΙ	62
4.2. Η νέα προγραμματική περίοδος 2007-13	64
4.2.1. Το Τομεακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα για την «Ψηφιακή Σύγκλιση»	67
4.2.2. Οι ΤΠΕ μέσα από τα ΠΕΠ του ΕΣΠΑ	71

ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	81
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	84
ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	91

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στη σημερινή εποχή η διάκριση των ανεπτυγμένων και των λιγότερο ανεπτυγμένων οικονομικά κρατών γίνεται μέσα από δύο κύρια χαρακτηριστικά: α) από το πόσο ανεπτυγμένη είναι τεχνολογικά και β) από τη δυνατότητα πρόσβασης που έχει ο καθένας στη πάσης φύσεως γνώση. Αυτά είναι τα δύο χαρακτηριστικά που η Ελληνική οικονομία προσπαθεί να εντάξει σε όλους τους τομείς της και μέσω αυτών να έλθει η ανάπτυξη.

Η κύρια προσπάθεια της Ελλάδας είναι η πολυπόθητη αυτή ανάπτυξη να είναι ομοιόμορφη σε όλες τις περιφέρειές της χωρίς να βγαίνουν ωφελημένοι τα δύο Μητροπολιτικά Κέντρα της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης. Επιδιώκεται μέσω της ενσωμάτωσης των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ) από όλους, ξεκινώντας από τους απλούς πολίτες της χώρας και συνεχίζοντας με τις επιχειρήσεις και τη Δημόσια Διοίκηση, ώστε να κερδίσει η χώρα σε ευρύ σύνολο και όχι μόνο οικονομικά. Και λέγοντας ευρύ σύνολο εννοείται η οικονομία, η κοινωνία, η πολιτεία, οι χώρες που συνορεύουν με την Ελλάδα μέσω της διάδοσης νέας γνώσης και ανακάλυψης νέας τεχνολογίας και εφαρμογής των ΤΠΕ.

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι ο εντοπισμός και η παρουσίαση των κυριότερων σημείων της ένταξης των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνίας μέσα στην αναπτυξιακή στρατηγική που ακολουθείται για το σύνολο των Περιφερειών της χώρας και πως μπορούν οι ΤΠΕ να δώσουν ώθηση στην ανάπτυξη του τόπου.

Στο πρώτο κεφάλαιο γίνεται μια αναφορά στο εννοιολογικό περιεχόμενο και στις οικονομικές θεωρητικές αναζητήσεις των ΤΠΕ. Το δεύτερο κεφάλαιο αναφέρεται στην υφιστάμενη κατάσταση των ΤΠΕ στις χώρες της Ευρώπης και στην έκταση της υιοθέτησής τους από τις επιχειρήσεις, τους πολίτες και τα νοικοκυριά. Εν συνεχεία περιλαμβάνεται μια σύντομη περιγραφή όλων εκείνων των προγραμμάτων και δράσεων που συνέβαλλαν στο να κατανοηθεί και να λάβει υπόσταση η χρήση των νέων τεχνολογιών στην Ευρώπη ως σύνολο. Το τρίτο κεφάλαιο αναφέρεται στη θέση της Ελλάδας και των περιφερειών της στο τομέα των ΤΠΕ και σε ποια έκταση έχουν ενταχθεί οι ΤΠΕ από τα νοικοκυριά, τις επιχειρήσεις και τη Δημόσια Διοίκηση. Το τέταρτο κεφάλαιο αναφέρεται στη περιφερειακή πολιτική της Ελλάδος και το πλαίσιο προγραμματισμού που έχει ακολουθήσει σχετικά με τις ΤΠΕ και εν συνεχεία γίνεται

μια ανάλυση για την νέα προγραμματική περίοδο 2007-2013, που έχει ήδη αρχίσει, σχετικά με την αντιμετώπιση των νέων τεχνολογιών.

Κλείνοντας θα ήθελα να ευχαριστήσω τον επιβλέποντα καθηγητή Μ. Χριστοφάκη για την άψογη συνεργασία που είχαμε κατά τη διάρκεια εκπόνησης της διπλωματικής εργασίας. Η συμβολή του στη παροχή βιβλιογραφίας και οι παρατηρήσεις του πάνω στη συγγραφή και την παρουσίαση αυτής της εργασίας ήταν καταλυτικές.

ΚΕΦ. 1. Εννοιολογικό περιεχόμενο και κύριες θεωρητικές προσεγγίσεις των ΤΠΕ

1.1. Το Εννοιολογικό Περιεχόμενο των Τεχνολογιών Επικοινωνίας και Πληροφορίας

Η επανάσταση που συντελείται στον τομέα της τεχνολογίας των επικοινωνιών και των πληροφοριών διακρίνεται από τα εξής χαρακτηριστικά: όπως όλες οι προηγούμενες τεχνολογικές επαναστάσεις έτσι και αυτή χαρακτηρίζεται από τη διεισδυτικότητά της, την ικανότητά της δηλαδή να διαπερνά όλους τους τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας, όχι ως εξωγενής παράγοντας, αλλά ως δομή πάνω στην οποία οικοδομείται το σύνολο αυτής της δραστηριότητας. συνεπώς, ασκεί τεράστια διαμορφωτική επιρροή σε όλους τους τομείς της ανθρώπινης δράσης ενώ γίνεται αντιληπτή και στην παραγωγή νέων μορφών δράσης¹.

Οι τεχνολογικές εξελίξεις κάθε είδους έχουν συντελεστεί τόσο γρήγορα τον περασμένο αιώνα και συνεχίζονται ακόμα ταχύτερα στον αιώνα μας, όπου πρέπει να αποδεχτούμε περισσότερες αλλαγές μέσα στη διάρκεια της ζωής μας συγκριτικά με άλλες που για να εξαπλωθούν χρειάζονταν αρκετές γενιές. Η τεχνολογία της πληροφορίας έχει βοηθήσει στο να επιταχυνθεί το βήμα της αλλαγής στη βιομηχανία, το εμπόριο, στη διακυβέρνηση και στον καθημερινό τρόπο ζωής. Ήδη από τη δεκαετία του 1980 έχουν αρχίσει να γίνονται αναφορές στη ξένη κυρίως βιβλιογραφία για τη σημαντικότητα των νέων τεχνολογιών της επικοινωνίας και της πληροφορίας. Ένα ιδιαίτερο χαρακτηριστικό της εν λόγω δεκαετίας είναι ο αυξανόμενος αριθμός και η ποικιλία των νέων τεχνολογιών επικοινωνίας που είναι διαθέσιμες όπως οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές, οι δορυφορικές επικοινωνίες, η καλωδιακή τηλεόραση κτλ.².

Η εξέλιξη της επικοινωνίας των ανθρώπων μπορεί να υποστηριχθεί ότι έχει συντελεστεί μέσα σε τέσσερις διαφορετικές αλλά στενά συνδεδεμένες χρονικές περιόδους. Κάθε περίοδος περιλαμβάνει διάφορα σημαντικά γεγονότα για την εξέλιξη των ανθρώπινων επικοινωνιών, εκ των οποίων τα περισσότερα είναι "εφευρετικά κλειδιά" των νέων τεχνολογιών επικοινωνίας. Κάθε νέο μέσο που

¹ Castells 1997

² Murray Laver 1989

ανακαλυπτόταν ίσως άλλαζε την λειτουργία του προγενέστερου μέσου αλλά δεν το εξαφάνιζε. Οι τέσσερις αυτές περίοδοι - εποχές είναι³:

1. η εποχή της γραφής,
2. η εποχή της εκτύπωσης,
3. η εποχή των τηλεπικοινωνιών και
4. η εποχή της αλληλεπιδραστικής ή διαδραστικής επικοινωνίας.

Η τεχνολογία των πληροφοριών (ΤΠ), όπως καθορίζεται από την ένωση της τεχνολογίας των πληροφοριών της Αμερικής (Information technology Association of America - ITAA), είναι «η μελέτη, το σχέδιο, η ανάπτυξη, η εφαρμογή, η υποστήριξη ή η διαχείριση των βασισμένων σε υπολογιστή συστημάτων πληροφοριών και ειδικότερα εφαρμογών λογισμικού και υπολογιστικού υλικού»⁴. Η τεχνολογία πληροφοριών (ΤΠ) εξετάζει τη χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών και του λογισμικού των υπολογιστών που μετατρέπουν, αποθηκεύουν, προστατεύουν, επεξεργάζονται, διαβιβάζουν και που ασφαλώς ανακτούν τις πληροφορίες.

Οι κυριότερες χρήσεις των ΤΠΕ τόσο από τις επιχειρήσεις όσο και από τα νοικοκυριά και το δημόσιο τομέα αναφέρονται ακολούθως και είναι: το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο (e-mail), το διαδίκτυο, οι ιστοσελίδες, τα ασύρματα δίκτυα (τοπικής ή ευρείας εμβέλειας) καθώς και οι τηλεφωνικές συνδέσεις (σταθερά και κινητά)⁵.

Σε αυτό το σημείο τίθεται το εξής ερώτημα: Ποιοι είναι οι χρήστες των ΤΠΕ;

Οι χρήστες των ΤΠΕ είναι πρώτα και κύρια οι ΜΜΕ καθώς και οι μεγάλες επιχειρήσεις. Το διαδίκτυο κερδίζει συνεχώς εμπορική βιωσιμότητα και είναι ιδιαίτερος κατάλληλος για τις μικρές επιχειρήσεις, όπου τους δίνει τη δυνατότητα να κρατούν ανοιχτές τις πόρτες τους 24 ώρες το 24ωρο με το χαμηλότερο κόστος για

³ Everett M. Rogers 1986

⁴ http://en.wikipedia.org/wiki/Information_technology

⁵ ΕΔΕΤ (2003), "Μελέτη του E_BUSINESS FORUM για την διείσδυση των πρακτικών του Ηλεκτρονικού Επιχειρείν στις μεγάλες Ελληνικές επιχειρήσεις"

ΕΔΕΤ (2002), "Η χρήση των νέων Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών στις ΜΜΕ"

τους πελάτες τους σε ολόκληρο το κόσμο⁶. Επιπλέον οι νέες τεχνολογίες χρησιμοποιούνται ολοένα και περισσότερο από τα νοικοκυριά και τους πολίτες. Έτσι, εντάσσεται ο Ηλεκτρονικός Υπολογιστής στα σπίτια, γίνεται χρήση του διαδικτύου και του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, ενώ η χρήση του κινητού τηλεφώνου προωθείται με ταχύτατους ρυθμούς. Όλες αυτές οι μορφές νέων τεχνολογιών χρησιμοποιούνται αναλόγως και από έναν άλλο "μεγάλο" χρήστη, τη Δημόσια Διοίκηση. Το εύρος της χρήσης και εφαρμογής τους είναι ένα θέμα που θα αναλυθεί στη συνέχεια της εργασίας.

1.2. Οι ΤΠΕ στις οικονομικές θεωρητικές αναζητήσεις

Οι Τεχνολογίες Πληροφοριών και Επικοινωνιών παίζουν ένα σημαντικό ρόλο στην εθνική ανάπτυξη. Οι κυβερνήσεις των διαφόρων αναπτυσσόμενων χωρών έχουν κάνει σημαντικές επενδύσεις στις ΤΠΕ. Οι πρωταρχικές και πρωτοπόρες αναλύσεις που έχουν γίνει, προτίμησαν και ακολούθησαν μια ευρύτερη άποψη για την οικονομία της πληροφορίας, από το να επικεντρωθούν στην ίδια την τεχνολογία⁷. Η οικονομία της πληροφορίας βρέθηκε στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος τις τελευταίες δεκαετίες από τον ΟΟΣΑ και οι περισσότεροι οικονομολόγοι άρχισαν να ασχολούνται με τα θέματα αυτά.

Περνώντας από την σφαίρα της ανάλυσης της ευρύτερης οικονομίας της πληροφορίας στην σφαίρα της οικονομίας της τεχνολογικής πληροφορίας και επιπλέον στην οικονομία του Διαδικτύου, η έρευνα των ΤΠΕ έχει βγει από το περιθώριο και αποτελεί ένα από τα κύρια ζητήματα της οικονομίας. Θα μπορούσε κάποιος να διερωτηθεί αν αυτό δείχνει την ανάδειξη ενός νέου υποκλάδου της οικονομίας ΤΠΕ ή Διαδικτύου, ή αν είναι ένα χαρακτηριστικό της αλλαγής της φύσης των οικονομιών γενικότερα.

Η έρευνα σχετικά με τις ΤΠΕ και το Διαδίκτυο φαίνεται να έχει διεισδύσει σε περισσότερους κλάδους της οικονομίας και είναι πολύ πιθανό να συνεχίσει αυτή την πορεία. Το Διαδίκτυο έχει την ικανότητα να παράγει νέες πηγές δεδομένων, όχι μόνο συνδέοντας τις υπάρχουσες βάσεις δεδομένων αλλά και χάρη στη δυναμική που έχει

⁶ Buhalis and Main 1998

⁷ Machlup (1962), Bell (1973) και Porat and Rubin (1977)

να συλλέγει νέους τύπους δεδομένων. Οι οικονομικές έρευνες που βασίζονται στο Διαδίκτυο μπορούν να επωφεληθούν από άλλους επιστημονικούς κλάδους ή να αποτελέσουν μέρος των αυξανόμενων διεπιστημονικών ερευνητικών προσπαθειών.

Μια ετικέτα που μπορεί να επιδοθεί σε μια ποικιλία οικονομικών ερευνών για την επιρροή του Διαδικτύου και των νέων τεχνολογιών πληροφορίας είναι της "Νέας Οικονομίας". Η ανάδειξη του Διαδικτύου ως μέσου εξάπλωσης των επικοινωνιών, της παραγωγής και του εμπορίου έχει δώσει ώθηση στην οικονομία οδηγώντας την στην Νέα Οικονομία (Ν.Ο.). Η Ν.Ο.⁸ είναι μια οικονομία στην οποία τα ψηφιακά αγαθά⁹ είναι οι καθοριστικοί παράγοντες του οικονομικού αποτελέσματος, όπως είναι: η καινοτομία, η παραγωγή και η κατανάλωση. Υπάρχουν βέβαια και άλλες προσπάθειες που επιδιώκουν να συμπράξουν στις οικονομικές επιρροές των ΤΠΕ. Γίνεται προσπάθεια να οριστεί η νέα "οικονομία της γνώσης" στην οποία οι ΤΠΕ κατέχουν προεξέχουσα θέση¹⁰. Παραμελείται το θέμα του ηλεκτρονικού εμπορίου και όλο το ενδιαφέρον εστιάζεται στο ρόλο που έχουν οι ΤΠΕ στη δημιουργία γνώσης.

Μακριά από την υπάρχουσα κατάσταση, υπάρχουν σημάδια ότι η οικονομική άποψη μετατρέπεται σε μια πιο εξελικτική, νοητική, θεσμική και υπολογιστική οικονομική. Σε συνδυασμό με τις αλλαγές στην δεσπόζουσα οικονομική, ίσως εξελίσσεται μια νέα σύνθεση ή πρότυπο πιο εναρμονισμένο με την πραγματικότητα μιας οικονομίας βασισμένης στη γνώση και την πληροφορία, στην οποία οι ΤΠΕ θα είναι σημαντικές αλλά όχι το μόνο σημαντικό χαρακτηριστικό¹¹.

Μέσα στο πέρασμα του χρόνου οι ΤΠΕ αντιμετωπίζονται από τη βιβλιογραφία ως μονολιθική και ομοιογενής οντότητα με αποτέλεσμα να μην συλλαμβάνεται η πλούσια και πολλαπλών όψεων φύση τους. Στην κοινωνική πληροφορική υποστηρίζεται ότι μια μονολιθική άποψη οδηγεί στο να υπερεκτιμηθεί η γενική ικανότητα συγκεκριμένων εφαρμογών της τεχνολογίας των πληροφοριών από το ένα πλαίσιο στο άλλο¹². Υποστηρίζεται ότι οι ΤΠΕ δεν έχουν μια μονολιθική οντότητα¹³

⁸ Quah (2003)

⁹ Περιλαμβάνονται ιδέες και γνώσεις, το λογισμικό Η/Υ, βάσεις δεδομένων, μουσική, βιντεοπαιχνίδια, κωδικοποιημένα μηνύματα κλπ.

¹⁰ Foray (2004)

¹¹ Engelbrecht, (1998, 2003)

¹² Kling (2000)

και ότι θα πρέπει να αντιμετωπίζονται ως κοινωνικοτεχνικά δίκτυα που είναι κοινωνικά διαμορφωμένα.

Πρέπει να αντιληφθούμε πως οι ΤΠΕ επηρεάζουν την ανάπτυξη. Η έκταση και η φύση της επιρροής πρέπει να εξεταστούν για να καθορισθεί εάν βασικές αλλαγές έχουν επιτευχθεί μέσω της χρήσης ΤΠΕ. Για αυτό το λόγο χρησιμοποιούνται τρεις διαφορετικές παραλλαγές των ΤΠΕ: ως προς την χρήση, ως προς την αντιμετώπιση και ως προς την επιρροή τους στην ανάπτυξη. Υπάρχουν τουλάχιστον τέσσερις διαφορετικές παραλλαγές της χρήσης των ΤΠΕ στην εθνική ανάπτυξη: 1) οι ΤΠΕ ως αγαθό, είναι από τις γρηγορότερα αναπτυσσόμενες τεχνολογίες τόσο στο τομέα της παραγωγής όσο και της κατανάλωσης και με καλές προοπτικές για το μέλλον¹⁴, 2) πώς οι ΤΠΕ υποστηρίζουν αναπτυξιακές δραστηριότητες, όπως ο σχεδιασμός της ανάπτυξης και η διαχείριση αναπτυξιακών σχεδίων¹⁵, 3) οι ΤΠΕ ως οδηγός της οικονομίας, μπορούν να βοηθήσουν τις αναπτυσσόμενες χώρες να μειώσουν τα κόστη συναλλαγών και να βελτιώσουν τη λειτουργία της αγοράς¹⁶ και 4) πώς οι ΤΠΕ κατευθυνόμενες σε συγκεκριμένες οικονομικές δραστηριότητες, μπορούν να έχουν θετικό αντίκτυπο σε αγροτικές περιοχές κάνοντας χρήση των εφαρμογών τους σε τομείς όπως της υγείας, της εργασίας και της δημόσιας πληροφόρησης¹⁷.

Όσον αφορά την εκτίμηση των ΤΠΕ υπάρχουν διάφορες απόψεις: η ονομαστική άποψη όπου οι ΤΠΕ παρουσιάζονται ως αντικείμενο της μελέτης, η άποψη του εργαλείου όπου οι ΤΠΕ είναι υποκατάστατο της εργασίας, η υπολογιστική άποψη όπου οι ΤΠΕ είναι μια "μηχανή" σαν Η/Υ, η πληρεξούσια άποψη και η συνολική άποψη όπου η επιτυχία ή όχι των αναπτυσσόμενων ΤΠΕ εφαρμογών σε μια χώρα εξαρτάται και από το πως ταιριάζουν με το κοινωνικοοικονομικό και πολιτιστικό πλαίσιο όπου εφαρμόζονται¹⁸.

¹³ Orlikowski and Iacano (2001)

¹⁴ Freeman & Perez 1988; Gurbaxani et al 1990; Kraemer & Dedrick 1996a

¹⁵ Madon (1994)

¹⁶ Hanna (1994)

¹⁷ Hanna (1994); Kaul et al (1989); APO (1990)

¹⁸ Madon 1994; Andrew & Petkov 2003

Η επιρροή των νέων τεχνολογιών στην κοινωνία διαπιστώνεται μέσα από τρεις επιδράσεις¹⁹: η πρώτη επίδραση είναι η υποκατάσταση της παλιάς από τη νέα τεχνολογία, η δεύτερη είναι η αύξηση της ανάπτυξης λόγω της τεχνολογικής εξέλιξης και η τρίτη είναι η παραγωγή νέων τεχνολογιών που σχετίζονται με τις επιχειρήσεις και την κοινωνική αλλαγή.

Η πρόσφατη βιβλιογραφία²⁰ που αξιολογεί τις ΤΠΕ, αναφέρει τις νέες μεθοδολογίες που αξίζουν προσοχής. Αυτές είναι η χαρτογράφηση των αποτελεσμάτων και το πώς η ουσιαστική αλλαγή γίνεται ευρέως αντιληπτή. Η χαρτογράφηση των αποτελεσμάτων²¹ δίνει την προσοχή της στα άτομα που έχουν άμεσα αναμειχθεί σε μια δραστηριότητα. Για παράδειγμα, εάν κάποιος συμμετέχει σε ένα σεμινάριο κατάρτισης θα πρέπει να είναι σε θέση να εφαρμόσει τις νέες δεξιότητες, τη γνώση και να προβάλλει τις τοποθετήσεις του βάσει αυτών που έχει μάθει.. Η μεθοδολογία της ουσιαστικής αλλαγής²² είναι επικεντρωμένη στην προϋπόθεση ότι οι άνθρωποι μπορούν να αντιληφθούν και να υιοθετήσουν την αλλαγή στη καθημερινότητα τους. Παραδείγματος χάριν, η σύλληψη και αποτύπωση του πώς οι άνθρωποι στο βόρειο Καναδά αντιλαμβάνονται τα οφέλη των ευρυζωνικών υπηρεσιών, έχει γίνει με τη βοήθεια της ψηφιακής βιντεοσκόπησης²³.

Συμπερασματικά, η σχετική με τις ΤΠΕ οικονομική έρευνα είναι μέρος μεγαλύτερου σχεδίου το οποίο πηγαίνει πίσω μέχρι τους ιδρυτές του προκειμένου να βρεθεί η κατάλληλη χρήση της πληροφορίας και τη γνώσης στην οικονομική. Η φύση των ΤΠΕ και οι άσκοπες επιπτώσεις τους, ίσως αλλάξουν τη δυναμική της ανάπτυξης, οδηγώντας μας σε μια ασυνείδητη αλλαγή του αντικείμενου που μελετάμε. Τελικά οι ΤΠΕ ίσως είναι μια πολύ σημαντική τεχνική κυρίως επειδή θα δώσουν την δυνατότητα στις αναπτυσσόμενες χώρες να ορίσουν αυτόνομα τη δική τους τεχνολογική ατζέντα.

¹⁹ Malone & Rockart 1991; Sein & Ahmad 2001

²⁰ Myers 2004; Parks et al, 2005

²¹ Earl et al, 2003

²² Dart & Davies 2003

²³ Ferreira et al, 2004b

ΚΕΦ.2. Η υπάρχουσα κατάσταση στο τομέα των ΤΠΕ στην Ε.Ε. και η εφαρμόζουσα πολιτική

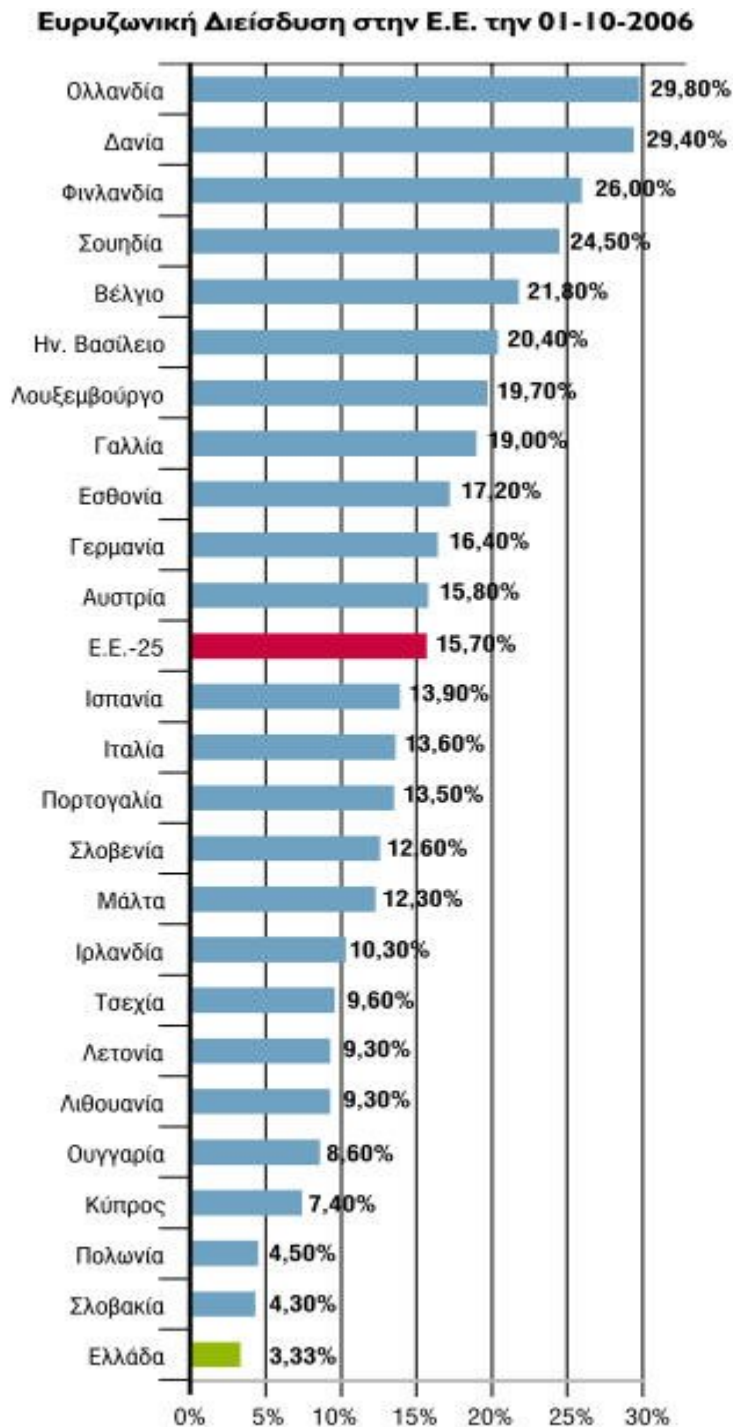
2.1. Η υφιστάμενη κατάσταση στον τομέα των ΤΠΕ στις ευρωπαϊκές χώρες

Η σημασία των ΤΠΕ για την Ευρωπαϊκή Ένωση γίνεται εμφανής μέσω όλων αυτών των προγραμμάτων και πρωτοβουλιών που έχουν ήδη υλοποιηθεί αλλά και υλοποιούνται. Ο τομέας των ΤΠΕ αναπτύσσεται με ταχύτερους ρυθμούς από το σύνολο της ευρωπαϊκής οικονομίας. Οι ΤΠΕ συνέβαλαν κατά 50% περίπου στην αύξηση της παραγωγικότητας της ΕΕ μεταξύ των ετών 2000 και 2004 και οι υπηρεσίες λογισμικού και ΤΠ αποτελούν επί του παρόντος τον πλέον δυναμικό κλάδο μεγέθυνσης²⁴.

Ο αριθμός των νέων ευρυζωνικών συνδέσεων είναι πρωτοφανής, φθάνοντας τον Οκτώβριο του 2006 στα 20,1 εκατομμύρια νέες ευρυζωνικές γραμμές, αγγίζοντας η Ε.Ε.-25 το 15,7% της μέσης ευρυζωνικής διείσδυσης, όπως φαίνεται και στο διάγραμμα 2.1.

²⁴ i2010, Η ΤΠΕ συμβάλλει κατά 50% στη μεγέθυνση της ευρωπαϊκής οικονομίας, σύμφωνα με την ετήσια έκθεση της Επιτροπής για την ψηφιακή οικονομία, Βρυξέλλες, 30 Μαρτίου 2007 (<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/07/453&format=PDF&aged=1&language=EL&guiLanguage=en>)

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2.1

Πηγή: ΑΓΟΡΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

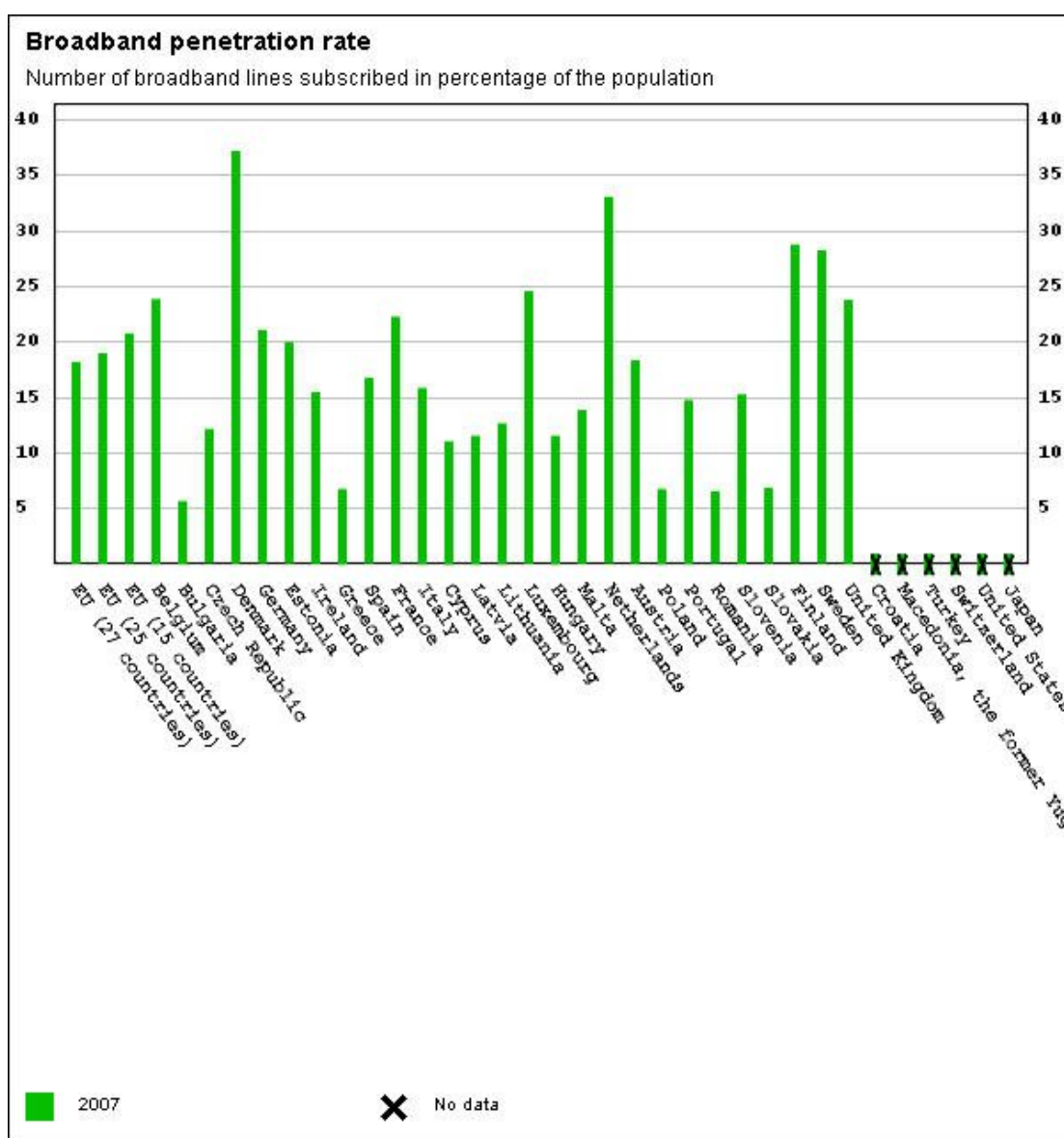
Ο αριθμός των ευρυζωνικών γραμμών ως ποσοστό του πληθυσμού στο σύνολο της Ε.Ε.-25 για το 2007 ήταν στο 19%, για την Ε.Ε.-15 στο 20,8% και για την Ε.Ε.-27 στο 18,2%. Τα στοιχεία αυτά φαίνονται στον ακόλουθο πίνακα όπου παρατίθενται και τα ποσοστά για κάθε μία χώρα χωριστά και γραφικά στο ακόλουθο διάγραμμα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.1 : Ποσοστό Ευρυζωνικής διείσδυσης

Number of broadband lines subscribed in percentage of the population	
geotime	2007
EU (27 countries)	18.2
EU (25 countries)	19.0
EU (15 countries)	20.8
Belgium	23.9
Bulgaria	5.7
Czech Republic	12.2
Denmark	37.2
Germany	21.1
Estonia	20.0
Ireland	15.5
Greece	6.8
Spain	16.8
France	22.3
Italy	15.9
Cyprus	11.1
Latvia	11.6
Lithuania	12.7
Luxembourg	24.6
Hungary	11.6
Malta	13.9
Netherlands	33.1
Austria	18.4
Poland	6.8
Portugal	14.8
Romania	6.6
Slovenia	15.3
Slovakia	6.9
Finland	28.8
Sweden	28.3
United Kingdom	23.8
Croatia	:
Macedonia, the former Yugoslav Republic of	:
Turkey	:
Switzerland	:
United States	:
Japan	:
:=Not available	

Πηγή: Eurostat, <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=0&language=en&pcode=ir130>

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2.2 : Ποσοστά διείσδυσης της Ευρυζωνικότητας

Πηγή:<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/graphToolClosed.do?tab=graph&init=1&plugin=0&language=en&pcode=ir130&toolbox=legend>

Από τα στοιχεία του διαγράμματος 2.2 γίνεται εμφανές ότι υψηλά ποσοστά ευρυζωνικής διείσδυσης έχουν οι Κάτω Χώρες με ποσοστό 33,1% και οι βόρειες χώρες (Δανία, Φινλανδία και Σουηδία με ποσοστά 37,2%, 28,8% και 28,3% αντίστοιχα).

Η Έρευνα και η καινοτομία βρίσκονται στο επίκεντρο της στρατηγικής της Ε.Ε. ώστε να επιτύχει το στόχο να γίνει η πιο ανταγωνιστική και δυναμικότερη οικονομία της γνώσης μέχρι το 2010. Ο στόχος είναι οι χώρες της Ε.Ε. να φθάσουν τις δαπάνες τους για έρευνα στο 3% του ΑΕΠ μέχρι το 2010. Η Ευρωπαϊκή Έρευνα έλαβε μεγάλη έκταση και ώθηση από το 7ο Πρόγραμμα-Πλαίσιο το οποίο περιελάμβανε ποσό

ύψους 9 δισεκατομμυρίων ευρώ για την έρευνα σχετικά με τις τεχνολογίες της πληροφορίας και της επικοινωνίας.

Οι δαπάνες για έρευνα περιλαμβάνουν και τις δαπάνες που γίνονται από το σύνολο των κρατών μελών για τις Τεχνολογίες των Τηλεπικοινωνιών. Ο τομέας των τηλεπικοινωνιών απελευθερώθηκε από το 1998 και έπειτα, καθώς μέχρι τότε ήταν μονοπώλιο του δημόσιου τομέα²⁵. Όσον αφορά τις τιμές των τηλεπικοινωνιών, τόσο στη σταθερή τηλεφωνία όσο και στη κινητή, έχουν μειωθεί και μειώνονται. Όλα σχεδόν τα κράτη μέλη διατηρούν σταθερές τις συγκεκριμένες δαπάνες από χρόνο σε χρόνο και ακολούθως παρουσιάζονται τα στοιχεία για το έτος 2005 και 2006.

²⁵ http://europa.eu/pol/infso/overview_el.htm

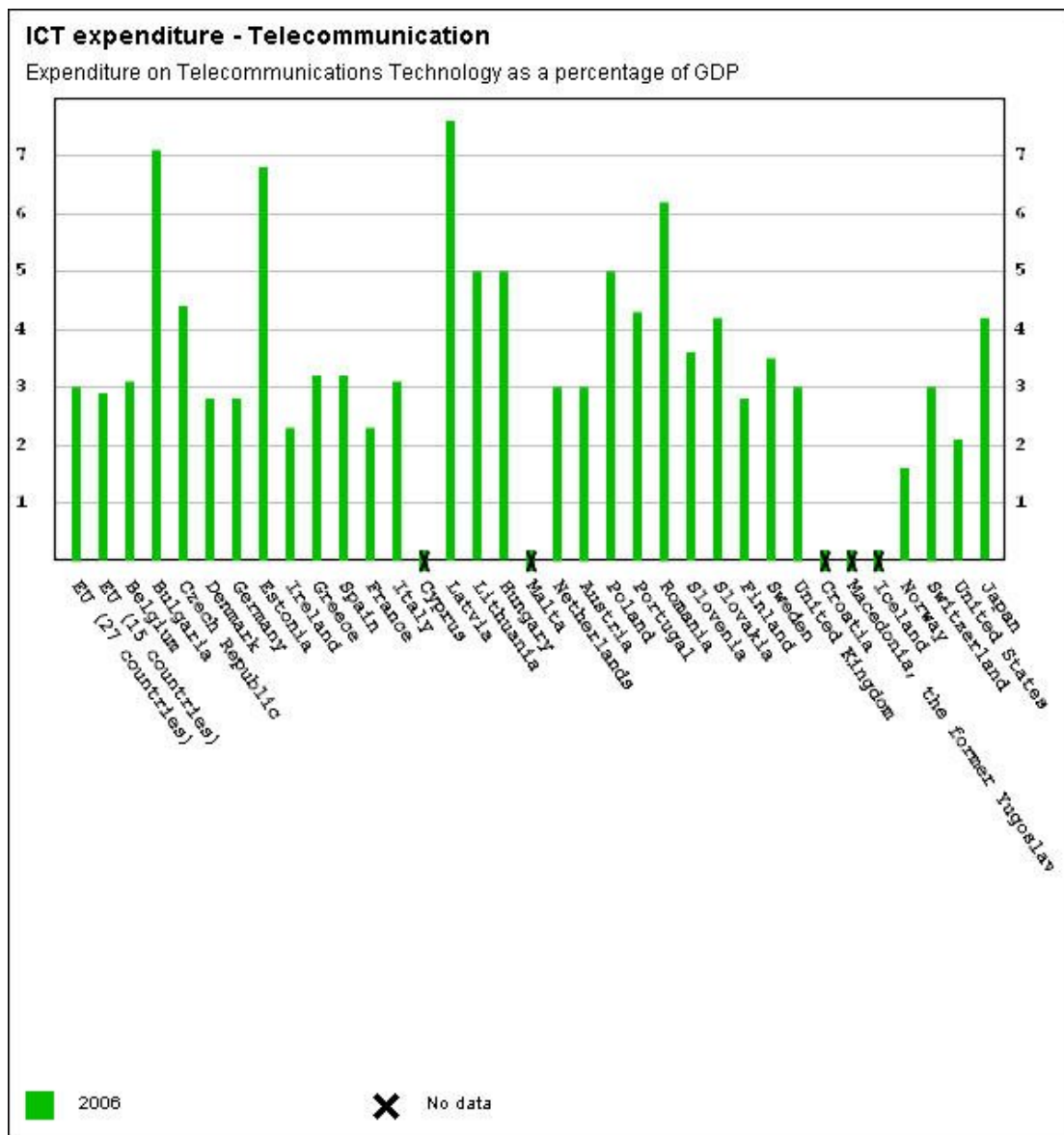
ΠΙΝΑΚΑΣ 2.2 : Δαπάνες για τις Τεχνολογίες Τηλεπικοινωνιών ως ποσοστό του ΑΕΠ

Expenditure on Telecommunications Technology as a percentage of GDP		
geotime	2005	2006
EU (27 countries)	3.1	3.0
EU (15 countries)	3.0	2.9
Belgium	3.3	3.1
Bulgaria	6.9	7.1
Czech Republic	4.2	4.4
Denmark	2.9	2.8
Germany	2.9	2.8
Estonia	6.7	6.8
Ireland	2.4	2.3
Greece	3.3	3.2
Spain	3.3	3.2
France	2.4	2.3
Italy	3.1	3.1
Cyprus	:	:
Latvia	7.4	7.6
Lithuania	4.8	5.0
Hungary	4.9	5.0
Malta	:	:
Netherlands	3.1	3.0
Austria	3.1	3.0
Poland	4.8	5.0
Portugal	4.4	4.3
Romania	5.8	6.2
Slovenia	3.5	3.6
Slovakia	4.2	4.2
Finland	3.0	2.8
Sweden	3.6	3.5
United Kingdom	3.1	3.0
Croatia	:	:
the former Yugoslav Republic of Macedonia	:	:
Iceland	:	:
Norway	1.7	1.6
Switzerland	3.0	3.0
United States	2.2	2.1
Japan	4.2	4.2

Πηγή: Eurostat, <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=ir072>

Από το διάγραμμα που παρατίθεται ακολούθως είναι εμφανέστερες οι σημαντικές διαφορές που παρατηρούνται στο ύψος των δαπανών ως ποσοστού του ΑΕΠ όπου είναι ιδιαίτερα υψηλό από ορισμένες χώρες.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2.3 : Δαπάνες στις τεχνολογίες Τηλεπικοινωνιών ως ποσοστό του ΑΕΠ

Πηγή:<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/graphToolClosed.do?tab=graph&init=1&plugin=1&language=en&pcode=ir072&toolbox=legend>

Η Βουλγαρία, η Ρουμανία, η Εσθονία και η Λετονία είναι από τις χώρες που κάνουν τις υψηλότερες δαπάνες ως ποσοστό του ΑΕΠ τους.

2.2 Η χρήση των ΤΠΕ από τα Νοικοκυριά, τις Επιχειρήσεις και τη Δημόσια Διοίκηση

A. Νοικοκυριά

Στην Ευρώπη υπάρχει μια κατάσταση όπου προηγμένες υπηρεσίες έχουν αρχίσει να χρησιμοποιούνται από πολίτες και νοικοκυριά σε διάφορους βαθμούς αλλά μέχρι και το 2005 τα ποσοστά χρήσης αυτών των υπηρεσιών ήταν κάτω από το 10% του πληθυσμού. Το διαδικτυακό ραδιόφωνο και η τηλεόραση είναι τα πιο "δημοφιλή" και χρησιμοποιούνται από το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού, ενώ οι τηλεφωνικές κλήσεις και η τηλεσυνδιάσκεψη είναι από τις λιγότερο εν χρήση υπηρεσίες.

Οι άνδρες χρησιμοποιούν τις προηγμένες υπηρεσίες σε διπλάσιο ποσοστό από ότι οι γυναίκες. Επιπλέον σημαντικός παράγοντας είναι και η ηλικία, καθώς όσο πιο νέος είναι ένας άνθρωπος τόσο πιθανότερο είναι να χρησιμοποιήσει τις υπηρεσίες αυτές. Συγκρίνοντας εκείνους που είναι κάτω των 24 ετών και εκείνους που είναι μεταξύ 55-64 τα αποτελέσματα δείχνουν ότι οι πρώτοι χρησιμοποιούν τις προηγμένες τεχνολογίες 5 φορές περισσότερο (τις τηλεφωνικές κλήσεις και τη τηλεσυνδιάσκεψη) και 15 φορές περισσότερο (στα δίκτυα ανταλλαγής αρχείων)²⁶.

Ιδιαίτερο ρόλο διαδραματίζει και το μορφωτικό επίπεδο των ατόμων. Όσο καλύτερα είναι εκπαιδευμένα και καταρτισμένα τα άτομα τόσο πιθανότερο είναι να κάνουν μεγαλύτερη χρήση των προηγμένων υπηρεσιών. Τέλος, η κατά μέσο όρο χρήση των προηγμένων υπηρεσιών από τις αστικές περιοχές είναι διπλάσια από ότι στις αγροτικές.

Ο αριθμός των χρηστών Ίντερνετ και η διείσδυση του Διαδικτύου αποτελούν ένα βασικό δείκτη για την ευρυζωνικότητα, καθώς οι χρήστες αυτοί έχουν μεγαλύτερη πιθανότητα να μετακινηθούν σε ευρυζωνικές συνδέσεις. Επομένως όσο μεγαλύτερη είναι η διείσδυση του Ίντερνετ σε μια χώρα, τόσο μεγαλύτερη είναι και η πιθανότητα για την υιοθέτηση ευρυζωνικών συνδέσεων. Οι συνδέσεις ευρείας ζώνης εξαπλώνονται με ταχείς ρυθμούς στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες και τα ποσοστά ανάπτυξης συνεχώς αυξάνονται. Παρατηρείται μια ισχυρή περιφερειακή διαφοροποίηση σχετικά με τη χρήση των ευρυζωνικών συνδέσεων από τους καταναλωτές. Αραιοκατοικημένες περιοχές και περιοχές του στόχου 1 έχουν μείνει

²⁶ Benchmarking in a Policy Perspective, Final Summary Report, December 2007

πολύ πίσω σχετικά με τις συνδέσεις ευρείας ζώνης, το οποίο αντανακλά την έλλειψη υποδομών στις αγροτικές περιοχές κατά μήκος της Ευρώπης.

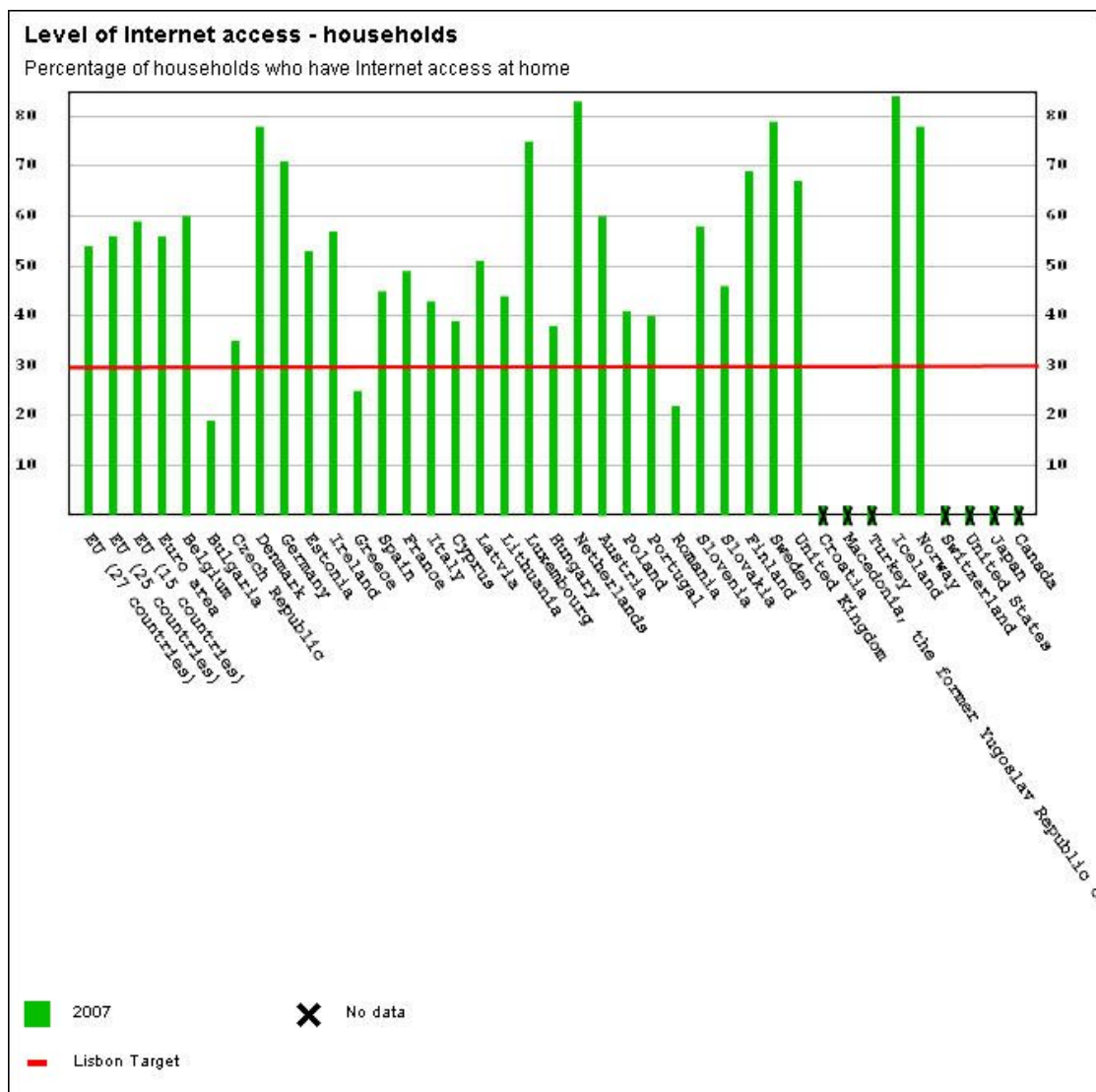
Η πρόσβαση των νοικοκυριών στο Διαδίκτυο μετριέται είτε από την χρήση του Διαδικτύου από κάποιο άτομο του νοικοκυριού είτε από την απλή αποστολή ενός ηλεκτρονικού μηνύματος (e-mail). Οι πιο κοινά χρησιμοποιούμενες τεχνολογίες ώστε να έχει κάποιος πρόσβαση στο Διαδίκτυο είναι χωρισμένες ανάμεσα στις ευρυζωνικές και τις απλές μέσω χρήσης τηλεφωνικής γραμμής. Τα ποσοστά των νοικοκυριών που έχουν πρόσβαση στο Διαδίκτυο από το σπίτι φαίνονται στον παρακάτω πίνακα και απεικονίζονται στο σχετικό διάγραμμα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.3 : Επίπεδο πρόσβασης στο Διαδίκτυο από τα νοικοκυριά.

Percentage of households who have Internet access at home		
geotime	2006	2007
EU (27 countries)	49	54
EU (25 countries)	51	56
EU (15 countries)	54	59
Euro area	51	56
Belgium	54	60
Bulgaria	17	19
Czech Republic	29	35
Denmark	79	78
Germany	67	71
Estonia	46	53
Ireland	50	57
Greece	23	25
Spain	39	45
France	41	49
Italy	40	43
Cyprus	37	39
Latvia	42	51
Lithuania	35	44
Luxembourg	70	75
Hungary	32	38
Netherlands	80	83
Austria	52	60
Poland	36	41
Portugal	35	40
Romania	14	22
Slovenia	54	58
Slovakia	27	46
Finland	65	69
Sweden	77	79
United Kingdom	63	67
Croatia	:	:
Macedonia, the former Yugoslav Republic of	14	:
Turkey	:	:
Iceland	83	84
Norway	69	78
Switzerland	:	:
United States	:	:
Japan	:	:
Canada	:	:
:=Not available		

Πηγή: Eurostat, <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=0&language=en&pcode=ir031>

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2.4 : Ποσοστό νοικοκυριών που έχουν πρόσβαση στο Διαδίκτυο

Πηγή: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/graphToolClosed.do?tab=graph&init=1&plugin=0&language=en&pcode=ir031&toolbox=legend>

Από τα παραπάνω στοιχεία γίνεται σαφές ότι τα ποσοστά των νοικοκυριών που έχουν πρόσβαση στο Διαδίκτυο από το σπίτι τους σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι υψηλά εκτός από τρεις χώρες (Ελλάδα, Βουλγαρία και Ρουμανία) της Ε.Ε. που δεν έχουν ακόμη επιτύχει το στόχο της Λισσαβόνας, δηλαδή το 30% των νοικοκυριών να έχουν πρόσβαση στο Διαδίκτυο.

B. Επιχειρήσεις

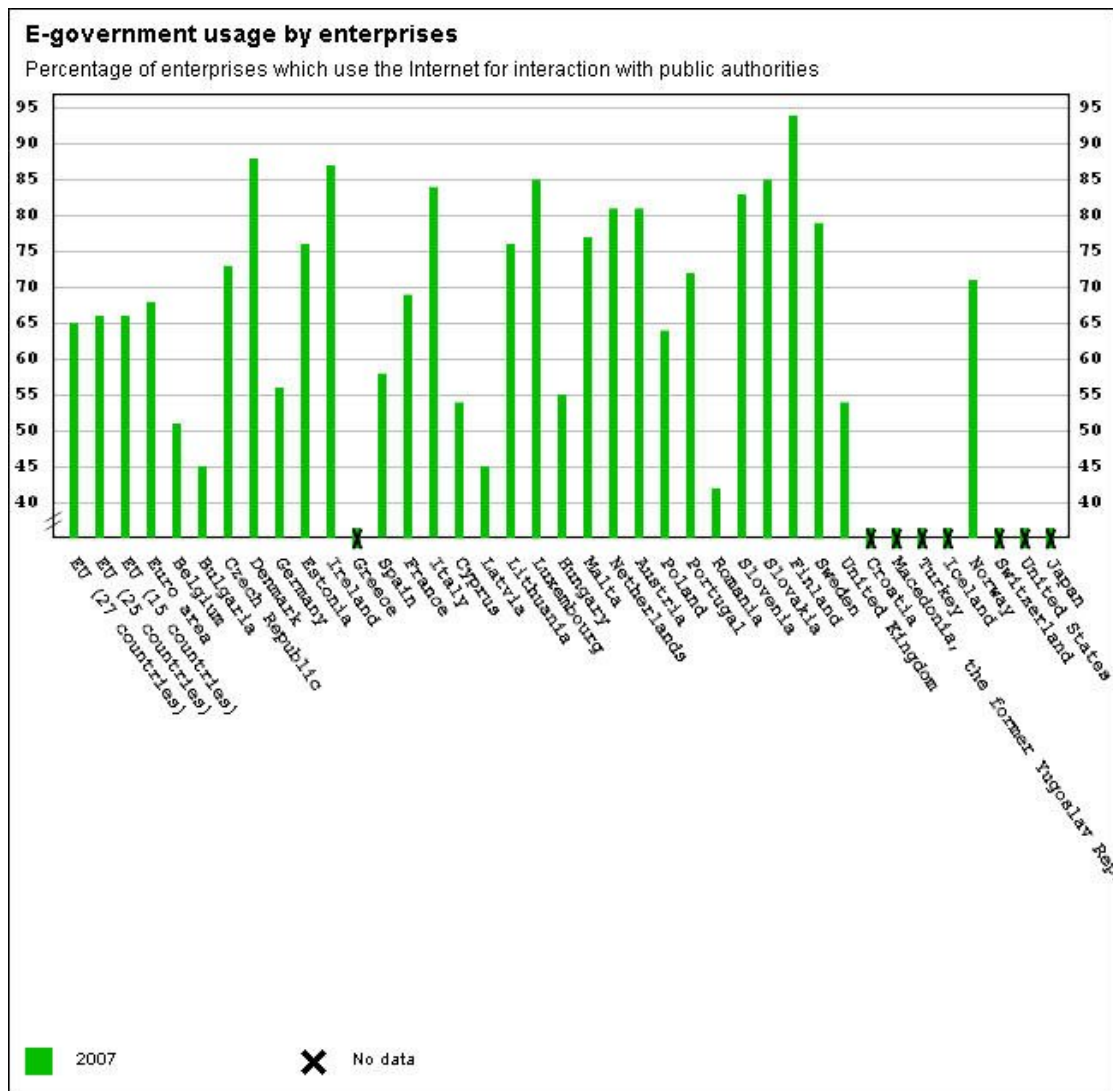
Η Ευρώπη έχει σημειώσει σημαντική πρόοδο τα τελευταία χρόνια στα θέματα της συνδεσιμότητας και υιοθέτησης των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών σε εταιρείες σε όλες τις χώρες, με μικρές εξαιρέσεις. Οι περισσότερες επιχειρήσεις στην Ε.Ε. είναι συνδεδεμένες στο Διαδίκτυο και η πιθανότητα μια συγκεκριμένη επιχείρηση να έχει Διαδικτυακή σύνδεση αυξάνει όσο αυξάνει και το μέγεθος της επιχείρησης. Οι διαφορές των χωρών κυρίως προέρχονται από τις διαφορές που υπάρχουν μεταξύ των ευρωπαϊκών μικρών επιχειρήσεων. Οι μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις τείνουν να είναι όμοιες κατά μήκος της Ευρώπης στην χρήση σύνδεσης ευρείας ζώνης. Οι επιχειρήσεις που χρησιμοποιούν συνδέσεις ευρείας ζώνης είναι πιθανό ότι πραγματοποιούν κάθε είδους συναλλαγές μέσω αυτού. Επιπλέον πολλές επιχειρήσεις μέσω του Διαδικτύου πραγματοποιούν τις υποθέσεις τους με τις Δημόσιες Αρχές. Από τον επόμενο πίνακα και το διάγραμμα, γίνεται εμφανές ότι ένα μεγάλο ποσοστό των επιχειρήσεων από όλες τις χώρες της Ε.Ε. κάνουν χρήση του Διαδικτύου για το λόγο που αναφέρθηκε παραπάνω.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.4 : Η χρήση του Διαδικτύου από τις επιχειρήσεις για υποθέσεις με τις
Δημόσιες Αρχές

Percentage of enterprises which use the Internet for interaction with public authorities	
geotime	2007
EU (27 countries)	65
EU (25 countries)	66
EU (15 countries)	66
Euro area	68
Belgium	51
Bulgaria	45
Czech Republic	73
Denmark	88
Germany	56
Estonia	76
Ireland	87
Greece	:
Spain	58
France	69
Italy	84
Cyprus	54
Latvia	45
Lithuania	76
Luxembourg	85
Hungary	55
Malta	77
Netherlands	81
Austria	81
Poland	64
Portugal	72
Romania	42
Slovenia	83
Slovakia	85
Finland	94
Sweden	79
United Kingdom	54
Croatia	:
Macedonia, the former Yugoslav Republic of	:
Turkey	:
Iceland	:
Norway	71
Switzerland	:
United States	:
Japan	:
:=Not available u=Unreliable or uncertain data	

Πηγή: Eurostat, <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=ir120>

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2.5 : Ποσοστό επιχειρήσεων που χρησιμοποιούν το Διαδίκτυο για συναλλαγές με τις Δημόσιες Αρχές

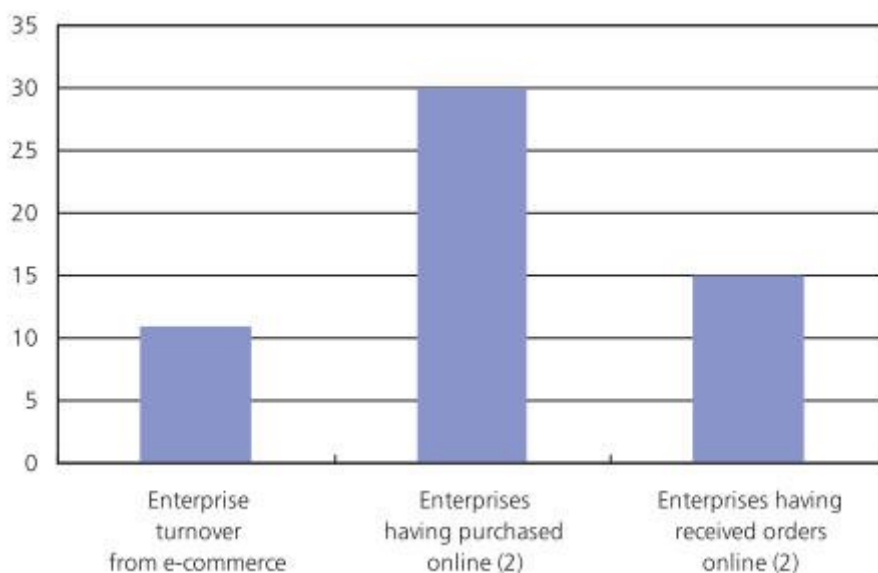

Πηγή: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/graphToolClosed.do?tab=graph&init=1&plugin=1&language=en&pcode=ir120&toolbox=legend>

Οι ευρωπαϊκές στατιστικές σχετικά με τη χρήση του ηλεκτρονικού εμπορίου βασίζονται πάνω στις πωλήσεις ή στις αγορές μέσω του Διαδικτύου και άλλων ηλεκτρονικών δικτύων. Οι επιχειρήσεις της Ε.Ε. μέσω του ηλεκτρονικού εμπορίου καλύπτουν ένα ποσοστό που φθάνει το 10% του τζίρου τους. Υπάρχουν σημαντικές διαφορές στις πωλήσεις μέσω διαδικτύου μεταξύ των χωρών σε όλη την Ευρώπη. Το ποσοστό των επιχειρήσεων που ψωνίζουν μέσω διαδικτύου μεγαλώνει μεταξύ των μεγάλων επιχειρήσεων. Σχεδόν σε όλα τα Κράτη -Μέλη όλο και μια μεγαλύτερη αναλογία επιχειρήσεων έχουν κάνει αγορές μέσω διαδικτύου από ότι είχαν λάβει

παραγγελίες μέσω διαδικτύου, αντικατοπτρίζοντας τη πολυπλοκότητα της διαχείρισης παραγγελιών μέσω διαδικτύου παρά να κάνουν αγορές.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2.6 : Ηλεκτρονικό εμπόριο μέσω επιχειρήσεων, Ε.Ε.-27, 2007, (% του συνόλου >10 ατόμων)

Πηγή: Eurostat, Key figures on Europe 2007/08 edition

Συνολικά ανά δύο επιχειρήσεις στην Ευρώπη προσφέρεται μια ιστοσελίδα μέσω της οποίας πωλούνται τα προϊόντα των επιχειρήσεων αυτών. Μία στις τέσσερις εταιρείες επίσης, προσφέρουν πρόσβαση στους καταλόγους των προϊόντων τους και των αντίστοιχων τιμών τους.

Γ. Δημόσια Διοίκηση

Η σημαντικότερη επίδραση που είχε το διαδίκτυο στις κυβερνήσεις των χωρών, είναι η αλλαγή προσέγγισης και αντιμετώπισης του πολίτη και των ζητημάτων που τον απασχολούν²⁷. Οι πολίτες νιώθουν καθημερινά να ξεπερνιούνται αποτελεσματικά τεράστιες γραφειοκρατικές διαδικασίες, τόσο σε τραπεζικές επιχειρήσεις όσο και σε ιδιωτικές εταιρείες τηλεπικοινωνιών, χάρη στην ολοκληρωμένη διασύνδεση και διατμηματική συνεργασία των φορέων αυτών μέσω υπηρεσιών που παρέχει το Διαδίκτυο. Ως φυσικό επακόλουθο, έχουν αρχίσει να απαιτούν του ιδίου επιπέδου pronόμια και υπηρεσίες και από τις κυβερνήσεις που τους διοικούν. Η παροχή μιας

²⁷ Παρατηρητήριο για την Κοινωνία της Πληροφορίας, "Βέλτιστες πρακτικές χρήσης τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών στο Δημόσιο και Ιδιωτικό τομέα, Παραδοτέο Π3", 07 Μαΐου 2007

υπηρεσίας είναι μια λειτουργία που εκτελείται από την κυβέρνηση μιας χώρας ενώ το κατά πόσο μια υπηρεσία θα παρέχεται είναι θέμα της διακυβέρνησης.

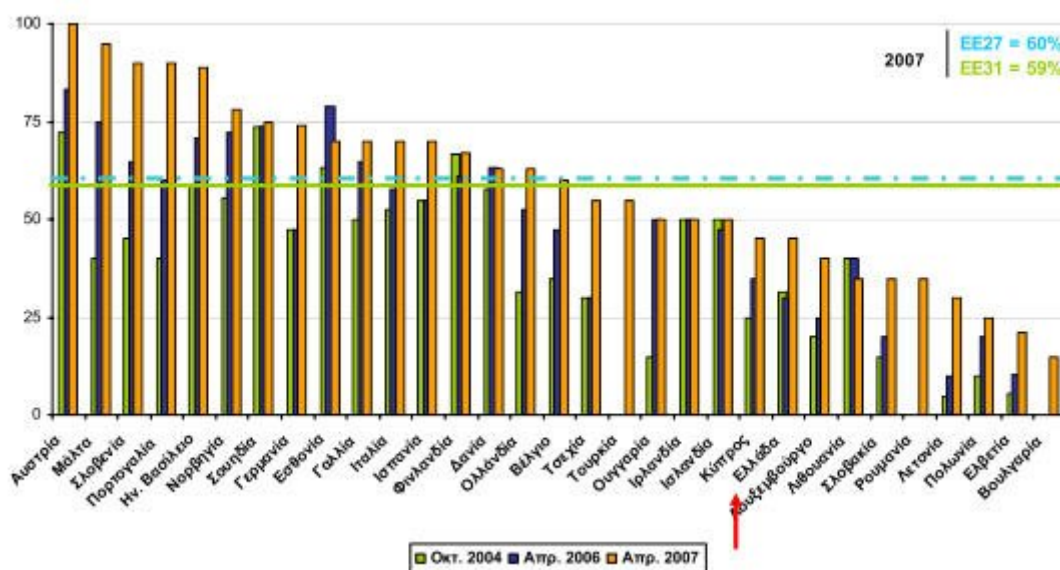
Η Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση είναι η χρήση των τεχνολογιών της πληροφορικής και των τηλεπικοινωνιών στη δημόσια διοίκηση σε συνδυασμό με οργανωτικές αλλαγές και νέες δεξιότητες του προσωπικού, με σκοπό τη βελτίωση της εξυπηρέτησης του κοινού, την ενδυνάμωση της δημοκρατίας και την υποστήριξη των δημόσιων πολιτικών²⁸. Οι χώρες που θεωρούνται πρωτοπόροι σε θέματα Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης έχουν δημιουργήσει μία Κεντρική Κυβερνητική Δικτυακή Πύλη σε επίπεδο χώρας ή γεωγραφικής περιφέρειας, με τη χρήση της οποίας ένας χρήστης μπορεί να ενημερώνεται και να εξυπηρετείται για οποιοδήποτε θέμα αφορά την επαφή του με το κράτος.

Οι κυβερνήσεις της Ε.Ε. ξεκίνησαν τη μετάβαση στην ηλεκτρονική εξυπηρέτηση των πολιτών με 20 συνολικά βασικές υπηρεσίες για τους πολίτες και για τις επιχειρήσεις. Συγκεκριμένα, 12 υπηρεσίες αναφέρονται στους πολίτες και είναι οι εξής: 1) φόρος εισοδήματος, 2) υπηρεσίες ανεύρεσης εργασίας, 3) εισφορές κοινωνικής ασφάλισης, 4) προσωπικά έγγραφα, 5) ταξινόμηση αυτοκινήτου, 6) οικοδομική άδεια, 7) δήλωση στην αστυνομία, 8) δημόσιες βιβλιοθήκες, 9) πιστοποιητικά, 10) εγγραφή σε ανώτερη/ανώτατη σχολή, 11) αναγγελία μετακόμισης, 12) υπηρεσίες υγείας. Επίσης, οι 8 υπηρεσίες που προσφέρονται στις επιχειρήσεις είναι οι εξής: 1) κοινωνική ασφάλιση των εργαζομένων, 2) φόρος επιχειρήσεων, 3) ΦΠΑ, 4) καταχώρηση νέας εταιρείας, 5) υποβολή στοιχείων στις στατιστικές υπηρεσίες, 6) τελωνειακές δηλώσεις, 7) άδειες σχετικές με το περιβάλλον και 8) δημόσιες προμήθειες.

Οι δείκτες της χρήσης των υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης βασίζονται στις έρευνες για τη χρήση ΤΠΕ από τα νοικοκυριά/άτομα και τις επιχειρήσεις. Ακολούθως φαίνεται διαγραμματικά η διαθεσιμότητα των υπηρεσιών της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.

²⁸ η-Επιχειρείν, "Η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στην Ευρώπη και στην Ελλάδα: παρόν και μέλλον", (http://www.goonline.gr/ebusiness/specials/article.html?article_id=1518&PHPSESSID=cffaf5c071283205d667c811c3785bc5)

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2.7 : Ποσοστό υπηρεσιών πλήρως ηλεκτρονικά διαθέσιμων, 2007

Πηγή: Παρατηρητήριο για την ΚτΠ, "Εξέλιξη των 20 βασικών υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης στην Ελλάδα", Νοέμβριος 2007

Πέραν της Αυστρίας, αξιόλογα αποτελέσματα εμφανίζουν τα Σκανδιναβικά κράτη, η Γαλλία και το Ηνωμένο Βασίλειο. Ιδιαίτερη είναι η επίδοση ορισμένων από τα νέα Κράτη - Μέλη της Ε.Ε. Η Μάλτα καταγράφει τη μεγαλύτερη πρόοδο, με αποτέλεσμα την αναρρίχησης της από τη 16η στη 2η θέση της κατάταξης, ενώ η Σλοβενία έχει κινηθεί από την 15η στην 3η θέση τελικά, δηλαδή έχει ανέβει 12 θέσεις μέσα σε δύο έτη.

2.3. Εφαρμοζόμενη πολιτική: Η Ευρώπη θέτει τη σφραγίδα της

Η έρευνα αποτελεί επένδυση στη μελλοντική μας ευημερία. Η Ευρωπαϊκή Ένωση γνωρίζει τις προκλήσεις στις οποίες πρέπει να ανταποκριθεί ώστε μέχρι το 2010 να γίνει η δυναμικότερη οικονομία της γνώσης στον κόσμο. Για να το επιτύχει, δημιουργεί έναν ευρωπαϊκό χώρο έρευνας χωρίς σύνορα, επιτρέποντας στους επιστήμονες όλης της Ευρώπης να ενώσουν τις δυνάμεις τους προς επίτευξη της αριστείας.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δίνοντας έμφαση στην ψηφιακή συμμετοχή, προσπαθεί να κάνει την ευρωπαϊκή προσέγγιση στην κοινωνία των πολιτών διαφορετική από αυτή

που ακολουθείται σε άλλες περιοχές του κόσμου. Δεν είναι μυστικό ότι οι Η.Π.Α. ξεπέρασαν κατά πολύ την Ευρώπη στην αρχική ταχύτητα με την οποία οι επιχειρήσεις και οι πολίτες υιοθέτησαν το Διαδίκτυο. Η Ευρώπη προσπαθεί να κερδίσει το χαμένο έδαφος προσανατολίζοντας τις προσπάθειές της σε περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο ώστε η ψηφιακή οικονομία να είναι επωφελής για όλους τους ευρωπαίους πολίτες και η ευρωπαϊκή παρουσία στο Διαδίκτυο να ενισχυθεί.

Η εισβολή του διαδικτύου στη ζωή μας είναι μια αλλαγή εξίσου σημαντική με τη βιομηχανική επανάσταση του 18ου και του 19ου αιώνα. Τις δύο τελευταίες δεκαετίες οι τεχνολογίες των πληροφοριών και επικοινωνιών καθώς και του διαδικτύου έχουν αλλάξει τον τρόπο ζωής των ανθρώπων αλλά και τον τρόπο λειτουργίας ολόκληρης της οικονομίας και κοινωνίας. Οι ψηφιακές τεχνολογίες έχουν αποδειχθεί ισχυρή κινητήρια δύναμη της οικονομικής αύξησης και της ανταγωνιστικότητας. Το Διαδίκτυο μπορεί να μετατρέψει τον κόσμο σε παγκόσμιο χωριό αλλά η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει δεσμευθεί να εξασφαλίσει ότι σε αυτό το χωριό κάθε κουλτούρα και κάθε γλώσσα θα διατηρήσει το ρόλο της σε τοπικό επίπεδο²⁹.

Η έρευνα αποτελεί επένδυση στη μελλοντική ευημερία μας. Οι προσπάθειες που καταβάλλονται σήμερα στο τομέα της έρευνας μπορεί να μην έχουν άμεσα αποτελέσματα παρά μόνο μετά από αρκετά χρόνια, αλλά αν δεν επενδύσουμε σήμερα αυτό θα έχει μεγαλύτερο κόστος για τις μελλοντικές γενιές³⁰.

Στη σύνοδο κορυφής της Λισσαβόνας, τον Μάρτιο του 2000, οι ευρωπαίοι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων αναγνώρισαν ότι η ευρωπαϊκή οικονομία πρέπει να στραφεί και να εισαχθεί στην ψηφιακή εποχή. Ήδη τον Νοέμβριο του 1999, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δρομολόγησε τη πρωτοβουλία eEurope ακριβώς για να διαχειριστεί αυτή τη μετάβαση, τόσο εντός της Ένωσης όσο και στις υποψήφιες χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης. Έτσι στην Ευρωπαϊκή Ένωση έχουν λάβει χώρα οι πρωτοβουλίες eEurope 2002 και eEurope 2005 και τώρα μια άλλη πρωτοβουλία η οποία είναι σε εξέλιξη είναι η πρωτοβουλία i2010. Όλες αυτές τις

²⁹ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, "Προς την Ευρώπη της γνώσης, Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η κοινωνία της πληροφορίας", Οκτώβρης 2002, (http://ec.europa.eu/publications/booklets/move/36/index_el.htm)

³⁰ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, "Ατενίζοντας πέρα από το αύριο, Η επιστημονική έρευνα στην Ευρωπαϊκή Ένωση", Αύγουστος 2004, (http://ec.europa.eu/publications/booklets/move/48/index_el.htm)

πρωτοβουλίες της Ένωσης καθώς και οποιοδήποτε άλλο πρόγραμμα αναλύονται ακολούθως.

2.3.1. Στρατηγική της Λισσαβόνας

Η στρατηγική της Λισσαβόνας αποτελεί μια δέσμευση συμφωνία των Ευρωπαϊκών κυβερνήσεων, με σκοπό να επικεντρώσουν τις προσπάθειές τους σε ένα ενιαίο στόχο. Ο στόχος αυτός είναι να γίνει η Ε.Ε. η ανταγωνιστικότερη και δυναμικότερη οικονομία της γνώσης παγκοσμίως, μια οικονομία που θα χαρακτηρίζεται από ανάπτυξη, κοινωνική συνοχή, σεβασμό προς το περιβάλλον και πλήρη απασχόληση.

Το 2005, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων πρότεινε ένα «νέο ξεκίνημα» για τη στρατηγική της Λισσαβόνας, επικεντρώνοντας τις προσπάθειες της Ε.Ε. σε δύο κύριους στόχους:

- επίτευξη ισχυρότερης, βιώσιμης οικονομικής μεγέθυνσης, και
- δημιουργία περισσότερων και καλύτερων θέσεων απασχόλησης.

Αυτή η ενδιάμεση αναθεώρηση εισηγείται νέες ενέργειες σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο που θα βοηθήσουν την υλοποίηση του οράματος που απορρέει από τη στρατηγική. Ειδικότερα έχει ως σκοπό να επανεξετασθούν τρεις βασικές αρχές:

1. Καλύτερη στοχοθέτηση των ενεργειών της Ευρώπης
2. Κινητοποίηση για τη στήριξη της αλλαγής
3. Απλούστευση και ορθολογική οργάνωση της στρατηγικής της Λισσαβόνας

Η Στρατηγική της Λισσαβόνας δίνει ιδιαίτερη έμφαση στον ρόλο των ΤΠΕ, την εκπαίδευση του ανθρώπινου κεφαλαίου στην χρήση τους, καθώς και στην επιχειρηματικότητα. Συνεπώς οι στρατηγικές ΤΠΕ που αναπτύσσονται σε Ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο αποτελούν βασικά εργαλεία για την επίτευξη των στόχων της Λισσαβόνας για ανάπτυξη και απασχόληση.

2.3.2. Πρωτοβουλία eEurope 2002

Η πρωτοβουλία eEurope της Ευρωπαϊκής Ένωσης, βασίζεται στο αξίωμα ότι το Διαδίκτυο είναι καθοριστικό για τη μελλοντική οικονομική ανάπτυξη, τη δημιουργία αγορών και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής. Στόχος της eEurope είναι να αποκτήσουν όλοι πρόσβαση στο Διαδίκτυο - μέσω υπολογιστή, κινητού τηλεφώνου ή

συστήματος συνδεδεμένου με την τηλεόραση - στο γραφείο, στο σχολείο και στο σπίτι.

Επιδιώκει να δημιουργήσει μια Ευρώπη που να διαθέτει στοιχειώδη κατάρτιση στην ψηφιακή τεχνολογία και να εξασφαλίσει ότι η όλη διαδικασία απευθύνεται σε όλα τα κοινωνικά στρώματα , δημιουργεί εμπιστοσύνη στους καταναλωτές και μειώνει το χάσμα ανάμεσα στους έχοντες και στους μη έχοντες. Χάρη στο πρόγραμμα eEurope 2002, το Διαδίκτυο τέθηκε πρώτη προτεραιότητα στην ευρωπαϊκή πολιτική ατζέντα.

Όταν σχεδιάστηκε η πρωτοβουλία eEurope, το 2000, η χρήση του Διαδικτύου παρεμποδιζόταν επειδή η πρόσβαση ήταν ακριβή και ανασφαλής, υπήρχαν πολύ λίγα άτομα που είχαν στοιχειώδη κατάρτιση στις δικτυακές ψηφιακές τεχνολογίες και ο δημόσιος τομέας δεν προωθούσε επαρκώς την ανάπτυξη νέων εφαρμογών και υπηρεσιών.

Η πρωτοβουλία eEurope 2002 προσδιόρισε τι έπρεπε να γίνει ακριβώς για να διορθωθούν αυτές οι αδυναμίες και κατέληξε ότι οι τρεις κυριότεροι στόχοι έπρεπε να είναι: 1) να αναπτυχθεί φθηνότερη, ταχύτερη και ασφαλής πρόσβαση στο διαδίκτυο, 2) να γίνουν επενδύσεις στους ανθρώπους και τις δεξιότητές τους και 3) να τονωθεί η χρήση του Διαδικτύου.

Τα κυριότερα αποτελέσματα από την εφαρμογή των στόχων ήταν³¹: 1) έως τα μέσα του 2002, το 40% των νοικοκυριών της Ε.Ε. να έχουν πρόσβαση στο διαδίκτυο, που σημαίνει πληθυσμιακά 150 εκατ. χρήστες του διαδικτύου στην Ευρώπη, 2) το κόστος πρόσβασης στο διαδίκτυο μειώνεται, 3) το 93% των σχολείων της Ε.Ε. είχαν σύνδεση στο διαδίκτυο (64% εξ αυτών με ISDN σύνδεση και το 19% με ADSL), 4) έως το 2002 περισσότεροι από τους μισούς εργαζόμενους στην Ε.Ε. χρησιμοποιούσαν υπολογιστές στη δουλειά τους, 5) το 55% των βασικών δημόσιων υπηρεσιών ήταν διαθέσιμες στο διαδίκτυο τον Απρίλιο του 2002 και ότι τις καλύτερες επιδόσεις έχουν οι υπηρεσίες που περιλαμβάνουν την καταβολή χρημάτων στο δημόσιο με ποσοστό 79% την ίδια περίοδο και ότι την πρώτη θέση καταλαμβάνουν οι δηλώσεις Φ.Π.Α.

2.3.3.Πρωτοβουλία eEurope 2005

Το πρόγραμμα eEurope 2005 επικεντρώθηκε σε περιορισμένο αριθμό προτεραιοτήτων. Αυτές αφορούν την αποτελεσματική χρήση του Διαδικτύου για το

³¹Ευρωπαϊκή Επιτροπή, "Προς την Ευρώπη της γνώσης, Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η κοινωνία της πληροφορίας", Οκτώβρης 2002, (http://ec.europa.eu/publications/booklets/move/36/index_el.htm)

ηλεκτρονικό εμπόριο και τις δημόσιες υπηρεσίες, ιδίως στα σχολεία και τις επιχειρήσεις. Το eEurope 2005 δίνει προτεραιότητα στην παροχή μοντέρνων υπηρεσιών στο διαδίκτυο στους τομείς της δημόσιας διοίκησης (e-Government), της εκπαίδευσης (e-Learning) και της υγείας (e-Health) και στη δημιουργία ενός δυναμικού περιβάλλοντος για την ανάπτυξη επιχειρηματικής δραστηριότητας με ηλεκτρονικά μέσα (e-Business)³².

Το πρόγραμμα δράσης προβλέπει δύο ομάδες πρωτοβουλιών που αλληλοενισχύονται και που είναι και οι δύο ουσιαστικές για να γίνει δυνατή η παροχή υπηρεσιών προτεραιότητας: 1) μέτρα για να εξασφαλιστεί η ασφάλεια των ηλεκτρονικών υποδομών και η διάδοση της ευρυζωνικής πρόσβασης και 2) υπηρεσίες, εφαρμογές και περιεχόμενο, ιδίως για την παροχή δικτυακών υπηρεσιών από τις δημόσιες υπηρεσίες και την ανάπτυξη επιχειρηματικής δραστηριότητας με ηλεκτρονικά μέσα³³.

2.3.4. Στρατηγική i2010

Με βάση αφενός την επικρατούσα κατάσταση στον τομέα των Τεχνολογιών Επικοινωνιών και Πληροφορικής και αφετέρου τη Στρατηγική της Λισσαβόνας, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προχώρησε στη Στρατηγική i2010 για την προώθηση των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών. Η συγκεκριμένη στρατηγική έχει ως στόχο την παροχή μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης σε επίπεδο πολιτικής για την Κοινωνία της Πληροφορίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η οποία θα καλύπτει το θεσμικό πλαίσιο, την έρευνα και την ανάπτυξη, προωθώντας την πολιτισμική διαφοροποίηση.

Ειδικότερα, η στρατηγική που απορρέει από την Στρατηγική i2010 προσανατολίζεται σε τρεις προτεραιότητες³⁴:

- Δημιουργία ενιαίου ευρωπαϊκού χώρου της πληροφορίας,

³² Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, COM(2002) 263 final, "eEurope 2005: An information society for all", 21/22 Ιουνίου 2002

³³ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, "Προς την Ευρώπη της γνώσης, Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η κοινωνία της πληροφορίας", Οκτώβριος 2002, (http://ec.europa.eu/publications/booklets/move/36/index_el.htm)

³⁴ i2010 Information Space Innovation & Investment in R&D Inclusion, (http://ec.europa.eu/information_society/eeurope/i2010/strategy/index_en.htm)

- Επενδύσεις σε έρευνα και τεχνολογική καινοτομία, για βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της Ε.Ε. ,
- Δημιουργία μιας κοινωνίας της πληροφορίας χωρίς αποκλεισμούς, που προάγει την ποιότητα ζωής.

Για κάθε μία από τις προτεραιότητες αυτές ακολουθεί μια σύντομη ανάλυση³⁵.

Δημιουργία ενιαίου ευρωπαϊκού χώρου της πληροφορίας.

Για τη δημιουργία αυτού του χώρου που θα παρέχει οικονομικές και ασφαλείς επικοινωνίες καθώς και ψηφιακές υπηρεσίες, πρέπει να αντιμετωπιστούν τρεις κύριες προκλήσεις που προέρχονται από τη ψηφιακή σύγκλιση:

1. Ταχύτερες ευρυζωνικές υπηρεσίες στην Ευρώπη για τη διανομή περιεχομένου,
2. Αυξημένη διαλειτουργικότητα μεταξύ υπηρεσιών Δημοσίου τομέα στο εσωτερικό της χώρας αλλά και μεταξύ των χωρών,
3. Ασφάλεια στο διαδίκτυο για να αυξηθεί η εμπιστοσύνη μεταξύ των επενδυτών και των επιχειρήσεων.

Το θεματολόγιο της στρατηγικής i2010 για τον ενιαίο ευρωπαϊκό χώρο της πληροφορίας θα επιταχύνει την οικονομική αξιοποίηση των ΤΠΕ χάρη σε συγκεκριμένα μέτρα.

Επενδύσεις σε έρευνα και τεχνολογική καινοτομία, για βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της Ε.Ε.

Η δεύτερη προτεραιότητα στοχεύει σε κορυφαίες επιδόσεις σε έρευνα και καινοτομία ΤΠΕ, κλείνοντας το χάσμα με τους ανταγωνιστές της Ευρώπης. Με τη στρατηγική i2010 θα επιδιωχθεί ενεργά η άρση φραγμών μεταξύ ερευνητικών αποτελεσμάτων και οικονομικής ανταπόδοσης. Για την αύξηση των επενδύσεων σε έρευνα και καινοτομία, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προτείνει επίσης μια σειρά από μέτρα - στόχους.

Δημιουργία μιας κοινωνίας της πληροφορίας χωρίς αποκλεισμούς που προάγει την ποιότητα ζωής.

Η επίδραση των ΤΠΕ στην κοινωνία αυτή αυξάνεται καθώς αυξάνεται η χρήση τους. Η στρατηγική i2010 αναγνωρίζει την κατάσταση αυτή με τρεις τρόπους, εξασφαλίζοντας ότι από τις ΤΠΕ επωφελούνται όλοι οι πολίτες, καθιστώντας τις

³⁵ Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, COM(2005) 229 τελικό, "Η στρατηγική i2010 - Ευρωπαϊκή κοινωνία της πληροφορίας για την ανάπτυξη και την απασχόληση"

δημόσιες υπηρεσίες καλύτερες, οικονομικά αποτελεσματικότερες και πιο προσιτές και βελτιώνοντας την ποιότητα ζωής.

Οι ΤΠΕ χρησιμοποιούνται ευρύτερα, όμως, περισσότερος από τον μισό πληθυσμό της Ε.Ε. δεν επωφελείται από τη χρήση τους είτε είναι ουσιαστικά αποκομμένοι. Στην στρατηγική i2010 υπογραμμίζεται ιδιαίτερα η πλήρης συμμετοχή των πολιτών καθώς και η παροχή βασικών ψηφιακών ικανοτήτων προς αυτούς. Για την προώθηση αυτής της προτεραιότητας του στόχου, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προτείνει μια σειρά από κατευθύνσεις.

2.3.5. Το 6ο (έκτο) και το 7ο (έβδομο) πρόγραμμα πλαίσιο

Ο κύριος μηχανισμός υποστήριξης της έρευνας από την Ευρωπαϊκή Ένωση ξεκίνησε ουσιαστικά με το έκτο πρόγραμμα- πλαίσιο. Κάλυπτε την περίοδο από το 2002 έως και το 2006 και διέθετε συνολικό προϋπολογισμό ύψους 17,5 δισ. ευρώ. Επιδίωξη του προγράμματος πλαισίου είναι να αποτρέψει οποιαδήποτε αλληλοεπικάλυψη προσπαθειών και να συμβάλει στη μεγιστοποίηση του δυναμικού της Ε.Ε. Πιο συγκεκριμένα, διοχετεύει πόρους στα ακόλουθα επτά θεματικά πεδία, όλα από τα οποία έχουν αντίκτυπο στην καθημερινή μας ζωή, και έχουν επιλεγεί ειδικά για να τύχουν ιδιαίτερης υποστήριξης³⁶:

- βιοεπιστήμες (2,25 δισ. €)
- τεχνολογίες της κοινωνίας της πληροφορίας (3,63 δισ. €)
- νανοτεχνολογίες (1,3 δισ.)
- αεροναυτική και διάστημα (1,1 δισ. €)
- ασφάλεια των τροφίμων (685 εκατ. €)
- αειφόρος ανάπτυξη (2,12 δισ. €) και
- πολίτες και διακυβέρνηση (225 εκατ. €).

Το 7ο πρόγραμμα πλαίσιο (ΠΠ) θα ισχύσει για το διάστημα 2007-2013 και θα έχει προϋπολογισμό 50,5 δισ. ευρώ, δηλαδή 40% υψηλότερο σε σχέση με τον προϋπολογισμό του 6ου ΠΠ. Βασικός στόχος είναι η δημιουργία ενός Ευρωπαϊκού

³⁶ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, "Ατενίζοντας πέρα από το αύριο, Η επιστημονική έρευνα στην Ευρωπαϊκή Ένωση", Αύγουστος 2004, (http://ec.europa.eu/publications/booklets/move/48/index_el.htm)

Χώρου Έρευνας και η αντικατάσταση της χαλαρής συνεργασίας μεταξύ ερευνητών και ερευνητικών οργανισμών με ολοκληρωμένα διεπιστημονικά και διασυνοριακά ερευνητικά προγράμματα τα οποία μπορεί να είναι αποτελεσματικότερα.

Το έβδομο πρόγραμμα πλαίσιο (7ο ΠΠ) περιλαμβάνει διάφορα ειδικά προγράμματα³⁷:

- *Συνεργασία* - ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ πανεπιστημίων και επιχειρήσεων για την επίτευξη μιας ηγετικής θέσης σε βασικούς τεχνολογικούς τομείς
- *Ιδέες* - υποστήριξη της βασικής επιστημονικής έρευνας αιχμής
- *Άνθρωποι* - υποστήριξη της κινητικότητας και της επαγγελματικής ανέλιξης των ερευνητών εντός και εκτός Ευρώπης
- *Ικανότητες* - βοήθεια στην ανάπτυξη των ικανοτήτων που η Ευρώπη χρειάζεται για να γίνει μια ακμάζουσα οικονομία που θα βασίζεται στη γνώση
- *Πυρηνική Έρευνα (πρόγραμμα Ευρατόμ)* - ανάπτυξη των ικανοτήτων της Ευρώπης στον τομέα της πυρηνικήςσχάσης και σύντηξης.

Οι ΤΠΕ αποτελούν έναν από τους εννιά θεματικούς τομείς του σκέλους «Συνεργασία». Στόχος του θεματικού τομέα «Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας» είναι η ανάπτυξη της ευρωπαϊκής ικανότητας ελέγχου και διαμόρφωσης των μελλοντικών εξελίξεων στον τομέα ΤΠΕ προς ικανοποίηση των αναγκών και αιτημάτων της ευρωπαϊκής κοινωνίας και οικονομίας. Οι σχετικές δραστηριότητες αναμένεται να ενισχύσουν την επιστημονική και τεχνολογική βάση της Ευρώπης στον τομέα των ΤΠΕ, να συμβάλλουν στην προαγωγή και τόνωση της καινοτομίας μέσω χρήσης ΤΠΕ και να διασφαλίσουν την ταχεία μετατροπή των εξελίξεων ΤΠΕ σε πρακτικά οφέλη για τους πολίτες, τις επιχειρήσεις, τη βιομηχανία και τις κυβερνήσεις της Ευρώπης.

³⁷ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Έρευνα, "Το Έβδομο Πρόγραμμα Πλαίσιο (7ο ΠΠ)", http://ec.europa.eu/research/leaflets/fp7/index_el.html

ΚΕΦ. 3. Η θέση της Ελλάδας και των περιφερειών της στον τομέα των ΤΠΕ

3.1. Ανάλυση υφιστάμενης κατάστασης στην Ελλάδα

3.1.1. Χρησιμοποίηση ΤΠΕ από τα Νοικοκυριά

Η μεγάλη έμφαση που δίνεται σε θέματα ΤΠΕ από το σύνολο των αναπτυγμένων χωρών φαίνεται να οφείλεται στην ουσιαστική συμβολή της τεχνολογίας στην επίτευξη διαρκούς οικονομικής ανάπτυξης.

Αναφορικά με τους επιμέρους δείκτες που απεικονίζουν τη διείσδυση των ΤΠΕ σε Ευρωπαϊκό επίπεδο, οι τιμές τους είναι υψηλότερες από τους αντίστοιχους για την Ελλάδα. Σύμφωνα με στοιχεία του 2005, 45% των νοικοκυριών κατά μέσο όρο στην ΕΕ-15 και 42% στην ΕΕ-25 διαθέτουν κατ'οίκον πρόσβαση στο Διαδίκτυο. Σύμφωνα με στοιχεία του 2006, 53% των νοικοκυριών κατά μέσο όρο στην ΕΕ-15 και 48% στην ΕΕ-25 διαθέτουν κατ'οίκον πρόσβαση στο Διαδίκτυο³⁸.

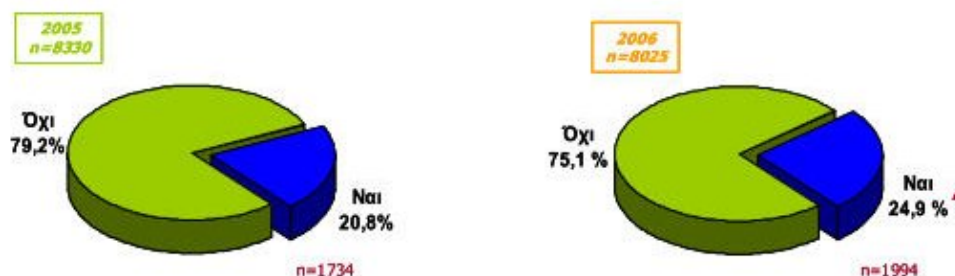
Η πρόσβαση των ελληνικών νοικοκυριών στο Διαδίκτυο το 2006 σημείωσε σημαντική βελτίωση σε σχέση με το 2005, καθώς ανέβηκε από 24,2% σε 27,4%. Η διείσδυση του Διαδικτύου είναι σημαντικά υψηλότερη από άνδρες (31%), σε Αθήνα (40%) και Θεσσαλονίκη (33%) και σε άτομα ανώτατης μόρφωσης (64%).

Χρήση του ηλεκτρονικού υπολογιστή Η/Υ αναφέρει το 37% του πληθυσμού το 2006, ένα ποσοστό ιδιαίτερα βελτιωμένο σε σύγκριση με το 2005 που ήταν 35%. Οι νεαροί άνδρες (79%) στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη, με μέση και ανώτερη εκπαίδευση είναι χρήστες των Η/Υ με σημαντική διαφορά σε σχέση με τις υπόλοιπες πληθυσμιακές ομάδες. Επιπλέον, χαμηλότερα από το μέσο όρο της χώρας σε χρήση Η/Υ βρίσκονται οι περιφέρειες Αιγαίου, Δυτικής Ελλάδας, Δυτικής Μακεδονίας, Θεσσαλίας, Κεντρικής Μακεδονίας και Στερεάς Ελλάδας.

³⁸ Παρατηρητήριο για την "Κοινωνία της Πληροφορίας", "Μελέτη για τη μέτρηση δεικτών των πρωτοβουλιών eEurope και i2010 για τα έτη 2006 και 2007" Έκθεση Αποτελεσμάτων Έρευνας σε Ιδιώτες και Νοικοκυριά,, Ιανουάριος 2007

Το ποσοστό χρηστών Διαδικτύου τους τρεις τελευταίους μήνες του 2006 ανέρχεται σε 24,9%, έναντι 20,8% το 2005, υπάρχει επομένως μια σημαντική αύξηση. Αυτό απεικονίζεται και στο ακόλουθο γράφημα.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3.1: Χρησιμοποιήσατε το Διαδίκτυο τους τελευταίους τρεις μήνες?

Πηγή: Παρατηρητήριο για την "Κοινωνία της Πληροφορίας", "Μελέτη για τη μέτρηση δεικτών των πρωτοβουλιών eEurope και i2010 για τα έτη 2006 και 2007", Ιανουάριος 2007

Όπως και το 2005, η πλειοψηφία των χρηστών Διαδικτύου τους 3 τελευταίους μήνες του 2006 χρησιμοποιούν τον Η/Υ καθημερινά ή σχεδόν καθημερινά, όπως φαίνεται στο διάγραμμα που ακολουθεί³⁹:

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3.2 : Πόσο συχνά χρησιμοποιήθηκε κάποιος υπολογιστής τους τελευταίους 3 μήνες

Πηγή: Παρατηρητήριο για την "Κοινωνία της Πληροφορίας", "Μελέτη για τη μέτρηση δεικτών των πρωτοβουλιών eEurope και i2010 για τα έτη 2006 και 2007", Ιανουάριος 2007

³⁹Παρατηρητήριο για την "Κοινωνία της Πληροφορίας", "Μελέτη για τη μέτρηση δεικτών των πρωτοβουλιών eEurope και i2010 για τα έτη 2006 και 2007" Έκθεση Αποτελεσμάτων Έρευνας σε Ιδιώτες και Νοικοκυριά,, Ιανουάριος 2007

Το 76% των χρηστών Διαδικτύου τους 3 τελευταίους μήνες του 2006 χρησιμοποιούν τον υπολογιστή σχεδόν καθημερινά, ενώ το 2005 το ποσοστό ήταν 74%. Οι άνδρες δηλώνουν ότι χρησιμοποιούν τον υπολογιστή σε καθημερινή βάση αρκετά περισσότερο από τις γυναίκες, 79% έναντι 70%.

Η χρήση των υπολογιστών και του διαδικτύου είναι και αποτέλεσμα του επιπέδου εκπαίδευσης που έχει ο κάθε χρήστης. Στην Ελλάδα κατά το πρώτο τρίμηνο του 2007 η χρήση Η/Υ από τις ηλικίες 16-74 διαμορφώνεται ως ακολούθως:

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.1 : Χρήση υπολογιστών και διαδικτύου ανά επίπεδο εκπαίδευσης - 1ο τρίμηνο 2007

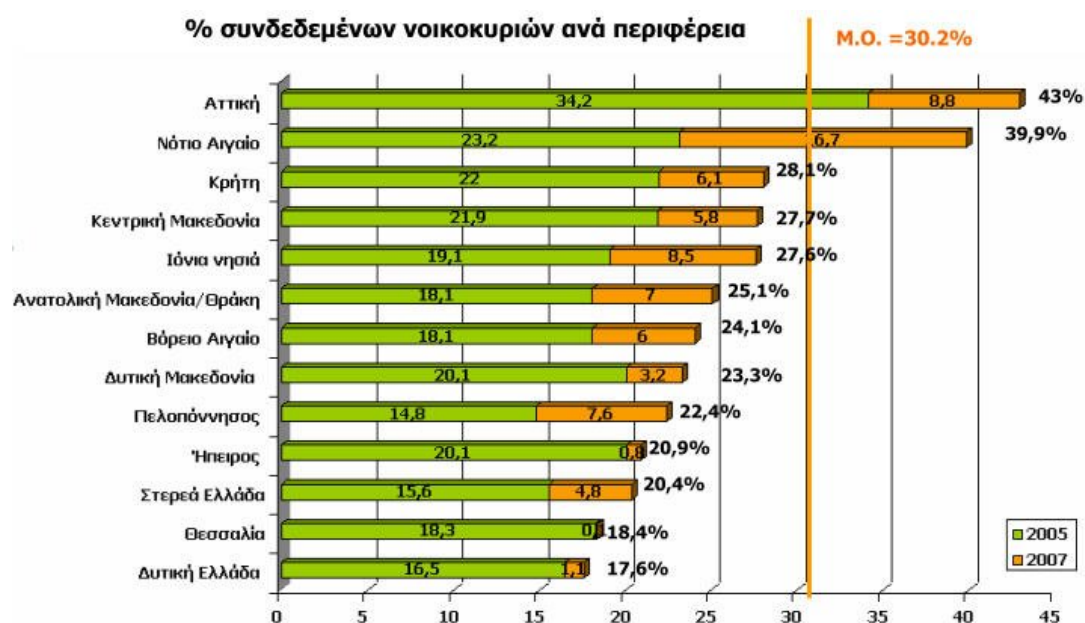
	Άτομα ηλικίας 16 - 74 ετών	Ποσοστιαία Συμμετοχή (%)
ΧΡΗΣΗ Η/Υ ΚΑΤΑ ΤΟ 1ο ΤΡΙΜΗΝΟ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 2007		
Πληθυσμός ηλικίας 16 - 74 ετών - Σύνολο Χώρας	8201532	100
Άτομα ηλικίας 16 - 74 ετών που έκαναν χρήση Η/Υ	3296675	40,2
Κατώτατη βαθμίδα εκπαίδευσης (άτομα που δεν έχουν παρακολουθήσει / ολοκληρώσει καμία βαθμίδα εκπαίδευσης, απόφοιτοι Δημοτικού ή Γυμνασίου)	436972	13,3
Μέση βαθμίδα εκπαίδευσης (απόφοιτοι Λυκείου ή ΙΕΚ)	1539886	46,7
Ανώτερη βαθμίδα εκπαίδευσης (απόφοιτοι ΤΕΙ, ΑΕΙ, Στρατιωτικών Σχολών, κάτοχοι μεταπτυχιακού ή διδακτορικού διπλώματος)	1319817	40,0
ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ ΚΑΤΑ ΤΟ 1ο ΤΡΙΜΗΝΟ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 2007		
Άτομα ηλικίας 16 - 74 ετών που έκαναν χρήση του διαδικτύου	2739607	33,4
Κατώτατη βαθμίδα εκπαίδευσης (άτομα που δεν έχουν παρακολουθήσει / ολοκληρώσει καμία βαθμίδα εκπαίδευσης, απόφοιτοι Δημοτικού ή Γυμνασίου)	316295	11,5
Μέση βαθμίδα εκπαίδευσης (απόφοιτοι Λυκείου ή ΙΕΚ)	1238636	45,2
Ανώτερη βαθμίδα εκπαίδευσης (απόφοιτοι ΤΕΙ, ΑΕΙ, Στρατιωτικών Σχολών, κάτοχοι μεταπτυχιακού ή διδακτορικού διπλώματος)	1184677	43,3

Πηγή: ΕΣΥΕ, Έρευνα Χρήσης Τεχνολογιών Πληροφόρησης και Επικοινωνίας από τα νοικοκυριά, έτους 2007, (http://www.statistics.gr/gr_tables/S803_SFA_3_TB_AN_07_2_Y.xls)

Από το παραπάνω πίνακα 3.1 γίνεται εμφανές ότι καθώς αυξάνεται το επίπεδο εκπαίδευσης, αυξάνεται και ο αριθμός των ατόμων που κάνουν χρήση τόσο του Η/Υ όσο και του διαδικτύου. Όμως, παρατηρείται μια μικρή μείωση του ποσοστού των ατόμων καθώς πηγαίνουμε από τη Μέση στην Ανώτερη βαθμίδα εκπαίδευσης.

Σε ότι αφορά τη γεωγραφική διάσταση, τα περισσότερα νοικοκυριά με σύνδεση στο διαδίκτυο βρίσκονται στην Αττική (34,2% το 2005) και τα λιγότερα στη Πελοπόννησο (14,8% επί του συνόλου). Το 2007, η Αττική εξακολουθεί να έχει το προβάδισμα (με ποσοστό 43%), ενώ η περιφέρεια με το χαμηλότερο ποσοστό είναι η περιοχή της Στερεάς Ελλάδας. Η κατανομή της χρήσης κατά Περιφέρεια συγκριτικά μεταξύ των ετών 2005 και 2007 φαίνεται ακολούθως:

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3.3 : Ποσοστό νοικοκυριών συνδεδεμένων στο Διαδίκτυο ανά περιφέρεια

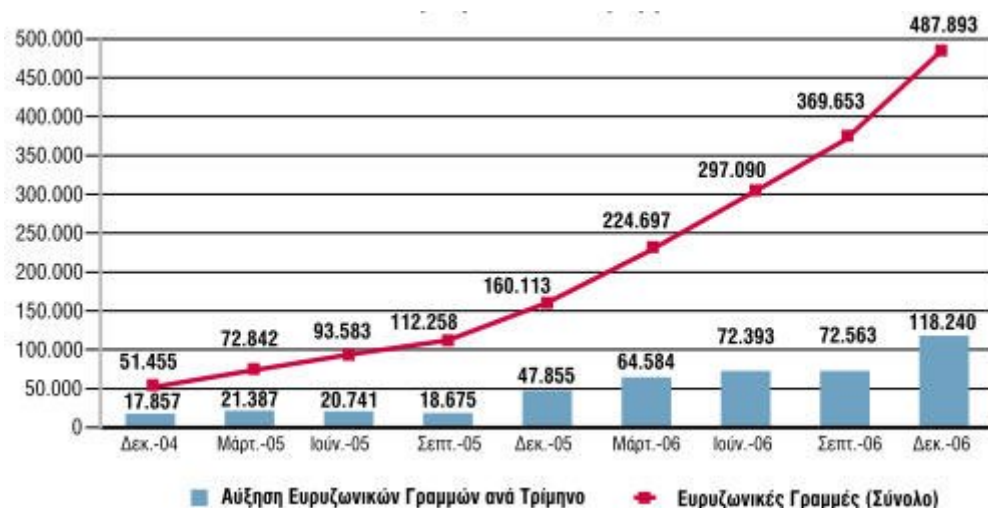
Πηγή: Παρατηρητήριο για την ΚτΠ, "Εξέλιξη δεικτών eEurope/i2010, Η δυναμική της ψηφιακής Ελλάδας", 27 Φεβρουαρίου 2008

Από το παραπάνω διάγραμμα 3.3 φαίνεται ότι η αύξηση των νοικοκυριών που χρησιμοποιούν το διαδίκτυο καταγράφεται στις Περιφέρειες Αττικής, Νοτίου Αιγαίου, Ιόνια Νησιά, Πελοποννήσου και Κρήτης.

Στη μορφή σύνδεσης παρατηρήθηκαν κάποιες διαφοροποιήσεις το 2006. Οι ευρυζωνικές γραμμές στη χώρα μας παρουσίασαν σημαντική αύξηση, πλησιάζοντας

τις 500.000 στο τέλος του 2006, έναντι 160.000 γραμμών στο τέλος του 2005. Η εξέλιξη αυτή απεικονίζεται στο παρακάτω διάγραμμα⁴⁰:

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3.4 : Εξέλιξη Ευρυζωνικών Γραμμών

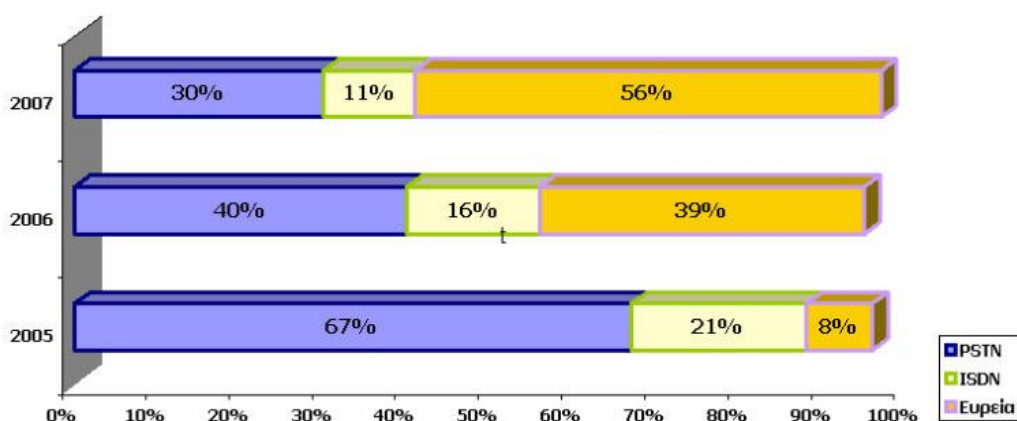

Πηγή: EETT (βάσει στοιχείων των αδειοδοτημένων παρόχων)

Παρατηρείται πτώση στην απλή τηλεφωνική σύνδεση και στην ISDN σύνδεση υπέρ της DSL. Η ευρεία σύνδεση σημείωσε αύξηση από 8% το 2005 σε 39% το 2006. Βασικά κίνητρα απόκτησης της ευρυζωνικής σύνδεσης είναι η γρήγορη αναζήτηση και εκτέλεση συναλλαγών στο Διαδίκτυο. Η δυνατότητα εργασίας στο σπίτι είναι ένας άλλος λόγος απόκτησης ευρυζωνικής σύνδεσης. Το 2007 οι ευρυζωνικές συνδέσεις από τους οικιακούς χρήστες ανήλθαν στο 56%.

⁴⁰EETT, Αγορά Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών, Επισκόπηση Αγορών 2006

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3.5 : Οι ευρυζωνικές συνδέσεις από τους χρήστες σε ποσοστά

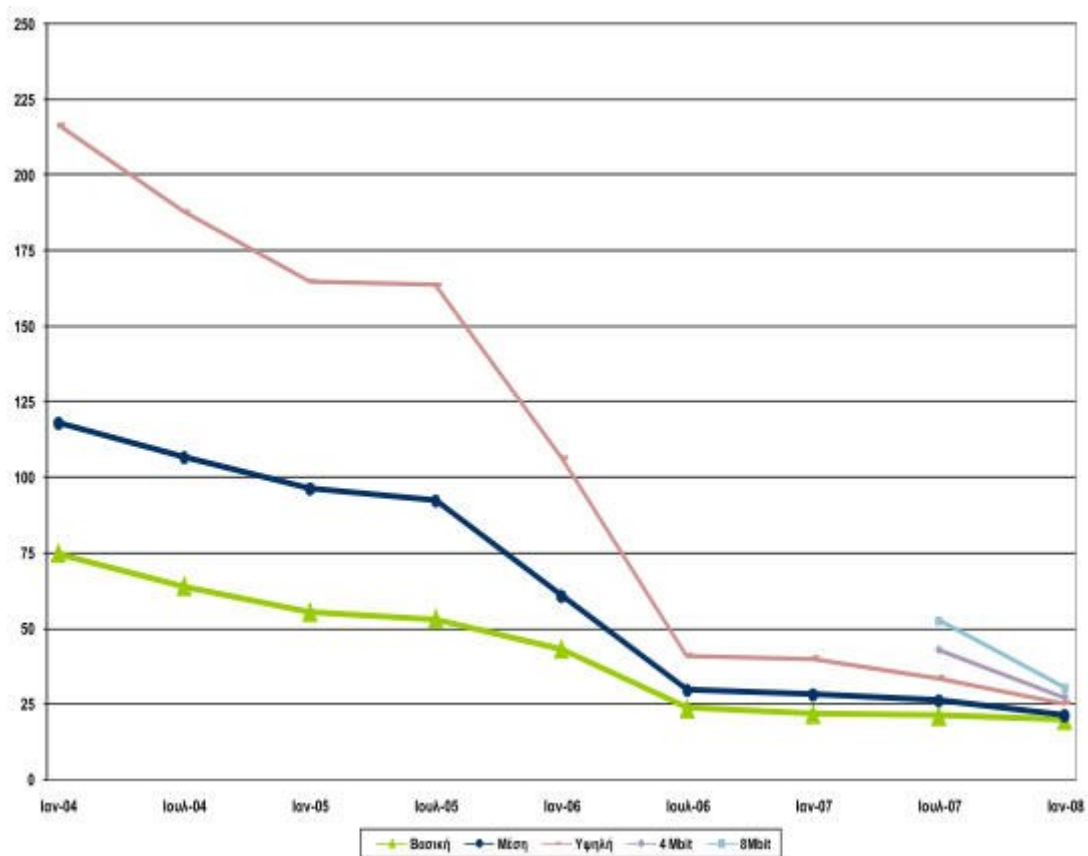

Πηγή: Παρατηρητήριο για την ΚτΠ, Εξέλιξη δεικτών eEurope/i2010, Η δυναμική της Ψηφιακής Ελλάδας, 27 Φεβρουαρίου 2008

Στο πεδίο του κόστους, οι σχετικές με την ευρυζωνική διαδικτυακή πρόσβαση προϊόντικές προσφορές κατά το 2007 εντάσσονται σε τρεις κύριες κατηγορίες. Στην πρώτη κατηγορία είναι οι προσφορές που αφορούν μόνο σε παροχή ευρυζωνικής διαδικτυακής πρόσβασης. Στην δεύτερη περιλαμβάνονται οι γνωστές double play υπηρεσίες σταθερής τηλεφωνίας και ευρυζωνικής σύνδεσης και στη τρίτη κατηγορία εντοπίζονται αυτές που συνδυάζουν και υπηρεσίες ψυχαγωγίας κυρίως τηλεοπτικής. Στην παρούσα αναφορά το ενδιαφέρον επικεντρώνεται στην πρώτη κατηγορία προσφορών. Ακόμη τα όσα αναφέρονται σχετικά με το κόστος ανά kbps πρόσβασης αφορούν στην κατάβαση (downloading) επί ονομαστικών ταχυτήτων πρόσβασης και το πεδίο εφαρμογής τους είναι οι οικιακοί πελάτες. Η πτωτική τάση των τιμών είναι μεγαλύτερη σε πρόσβασης υψηλότερης ταχύτητας. Αυτό αποτυπώνεται στο ακόλουθο διάγραμμα⁴¹:

⁴¹ Παρατηρητήριο για την ΚτΠ, "6η Εξαμηνιαία αναφορά για την Ευρυζωνικότητα", Ιανουάριος 2008

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3.6 : Εξέλιξη Μέσου Κόστους Ευρυζωνικής Σύνδεσης

Πηγή: Παρατηρητήριο για την ΚτΠ, "6η Εξαμηνιαία αναφορά για την Ευρυζωνικότητα"

Εκτός όμως από τη χρήση των H/Y και τη διείσδυση στο διαδίκτυο, ο βαθμός διείσδυσης ηλεκτρονικής υποδομής στα ελληνικά νοικοκυριά, τόσο για το 2006 όσο και για το 2005 παρουσιάζεται στον ακόλουθο πίνακα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.2 : Συσκευές στο νοικοκυριό

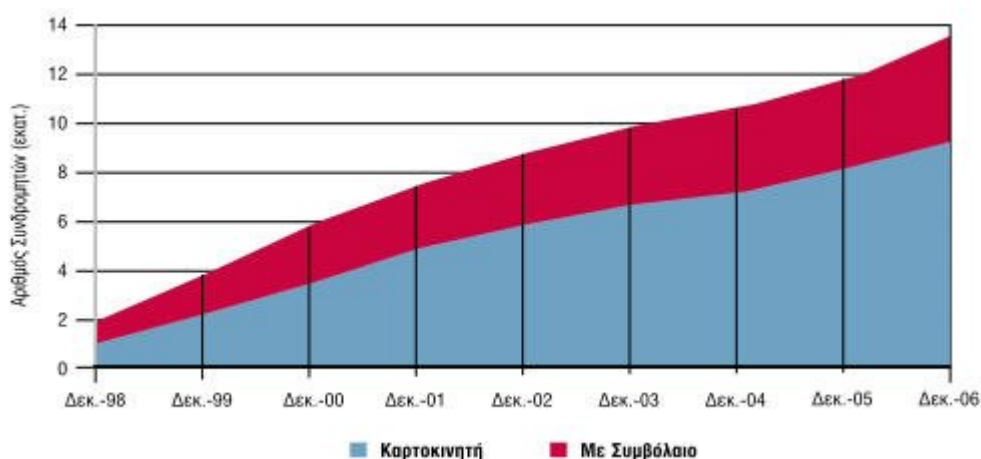
	2005 %	2006 %
Τηλεόραση	99	99
DVD	59	71*
Κινητό	86	Αλλαγή ερώτησης
Σταθερό επιτραπέζιο Η/Υ	39	42
Κονσόλα ηλεκτρονικών παιχνιδιών	26	26
Πρόσβαση στο Διαδίκτυο	24	27
Φορητό Η/Υ	11	16*
Υπολογιστή παλάμης (palmtop)	2	2

Πηγή : Παρατηρητήριο για την ΚτΠ, "Μελέτη για τη μέτρηση των δεικτών των πρωτοβουλιών eEurope και i2010 για τα έτη 2006 και 2007"

Όπως φαίνεται η κατοχή της τηλεόρασης είναι σχεδόν καθολική, ενώ στην κατοχή DVD παρατηρείται σημαντική αύξηση όπως και στον φορητό υπολογιστή. Όσον αφορά την κινητή τηλεφωνία, η διείσδυσή της συνέχισε να κυμαίνεται σε υψηλά επίπεδα και κατά τη διάρκεια του 2006. Για την Ελλάδα η διείσδυση ανήλθε σε 99,77%, φθάνοντας ο αριθμός των ενεργών συνδρομητών σε 11.098.000 παρουσιάζοντας αύξηση 7,6% σε σχέση με το τέλος του 2005. Διαφορά προκύπτει ανάμεσα στη χρήση καρτοκινητής τηλεφωνίας ή με σύνδεση. Το ποσοστό των ενεργών συνδρομητών καρτοκινητής έφθασε στο τέλος του 2006 το 61,5% σε σχέση με 60% που ήταν το 2005⁴².

⁴² ΕΕΤΤ, Αγορά Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών, Επισκόπηση Αγορών 2006.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3.7 : Αριθμός Συνδρομητών Καρτοκινητής και Συμβολαίου

Πηγή: EETT (βάσει στοιχείων των αδειοδοτημένων παρόχων)

3.1.2. Χρησιμοποίηση ΤΠΕ από τις Επιχειρήσεις

Παρά την υψηλή σημασία των ΤΠΕ στην λειτουργία των ελληνικών επιχειρήσεων και των εξαιρετικών προοπτικών που προσφέρουν, η υιοθέτησή τους από την πλειοψηφία των ΜΜΕ κυμαίνεται γενικά σε ιδιαίτερα χαμηλά επίπεδα. Υπάρχουν διαφορές ανάμεσα στις πολύ μικρές επιχειρήσεις (1-10 άτομα) και στις ΜΜΕ (11-250 άτομα), σε θέματα όπως η πρόσβαση στο διαδίκτυο, οι χρήστες ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και η εταιρική παρουσία στο διαδίκτυο. Ο πίνακας που παρατίθεται αντικατοπτρίζει την αντιδιαμετρική αντίληψη σχετικά με τη σημασία των ΤΠΕ στην επιχειρηματική λειτουργία έτσι όπως εντοπίζεται στην υστέρηση των πολύ μικρών επιχειρήσεων να αξιοποιήσουν τις δυνατότητες που προσφέρουν οι σύγχρονες τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών παραμένοντας προσκολλημένες σε παραδοσιακές μορφές οργάνωσης, λειτουργίας και επικοινωνίας αντιμετωπίζοντας το ηλεκτρονικό εμπόριο ως συμπληρωματική δραστηριότητα⁴³.

⁴³ Βέλτιστες Πρακτικές Χρήσης Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών στο Δημόσιο και Ιδιωτικό Τομέα, Παραδοτέο Π7: Πλάνο δράσεων και προτάσεις με βέλτιστες διαδικασίες και εφαρμογές ΤΠΕ, 07/08/2007

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.3: Χρήση νέων τεχνολογιών από ΜΜΕ

	Πολύ μικρές (1-10) ΜΜΕ	ΜΜΕ (11-250 άτομα)
Πρόσβαση στο Διαδίκτυο	39%	93%
Χρήστες email	4%	39%
Εταιρική παρουσία στο διαδίκτυο	12%	56%

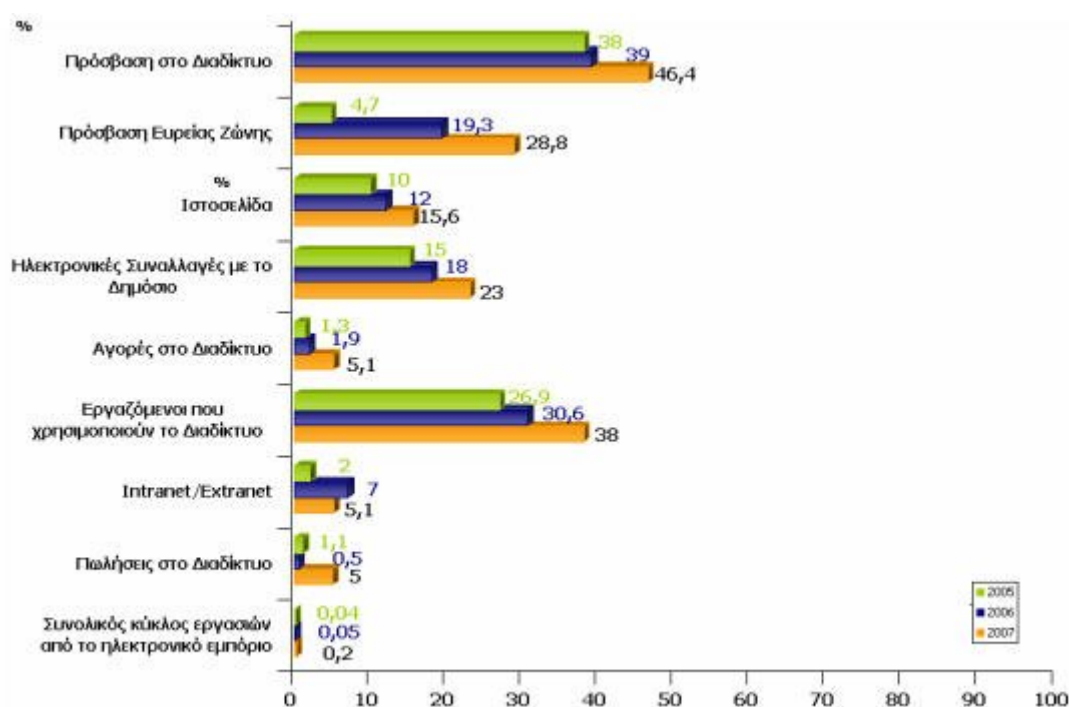
Πηγή: Παρατηρητήριο για την ΚτΠ, "Βέλτιστες πρακτικές χρήσης ΤΠΕ στο Δημόσιο και Ιδιωτικό Τομέα"

Από το παραπάνω πίνακα φαίνεται η απόκλιση που υπάρχει ανάμεσα στις πολύ μικρές και τις ΜΜΕ όσον αφορά τη χρήση του Η/Υ και την χρήση του Διαδικτύου και ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

Το 57% των επιχειρήσεων που απασχολούν από 1 μέχρι και 9 άτομα ως προσωπικό, κάνουν χρήση Η/Υ. Σύμφωνα με στοιχεία του 2007 το 46,4% των επιχειρήσεων έχουν πρόσβαση στο διαδίκτυο, όπως επίσης και το ποσοστό των εργαζομένων που κάνουν χρήση του διαδικτύου είναι υψηλό και ανέρχεται στο 38%. Όσον αφορά τη χρήση ευρείας ζώνης όπως φαίνεται και στο παρακάτω διάγραμμα αυξήθηκε σημαντικά σε σχέση με το 2006, 28,8% έναντι 19,3%, όμως παραμένει σε χαμηλά επίπεδα⁴⁴.

⁴⁴ Παρατηρητήριο για την ΚτΠ, Εξέλιξη δεικτών eEurope/i2010, Η δυναμική της Ψηφιακής Ελλάδας, 27 Φεβρουαρίου 2008

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3.8 : Το 57% των επιχειρήσεων χρησιμοποιούν Η/Υ.

Πηγή: Παρατηρητήριο για την ΚτΠ, Εξέλιξη δεικτών eEurope/i2010

Στην Ελλάδα το 99% των επιχειρήσεων με προσωπικό περισσότερα από 10 άτομα κάνουν χρήση του Η/Υ, ενώ το 93% έχουν σύνδεση στο διαδίκτυο. Εταιρική ιστοσελίδα διαθέτει το 54% των επιχειρήσεων με 10 και πλέον άτομα προσωπικό (10+), 6% φιλοξενούνται σε κάποιο κόμβο και 5% δηλώνουν σελίδα υπό κατασκευή. Οι υπολογιστές χρησιμοποιούνται συνολικά από το 34,5% των απασχολούμενων σε επιχειρήσεις με Η/Υ κατά το 2006⁴⁵.

Τηλε-εργασία αναφέρθηκε από το 9% των επιχειρήσεων το 2006 και οι εργαζόμενοι που απασχολούνται με τηλε-εργασία έχουν κυρίως πρόσβαση από το σπίτι, αλλά και στη διάρκεια επαγγελματικών ταξιδιών από τον χώρο κάποιου πελάτη ή ακόμη από άλλο κατάστημα της ίδιας επιχείρησης.

Συστήματα πληροφορικής για τη διαχείριση λήψης παραγγελιών ή εντολής αγορών έχει εγκαταστήσει το 21% των επιχειρήσεων με 10+ απασχολούμενους και αυτές είναι κυρίως μεγαλύτερες επιχειρήσεις.

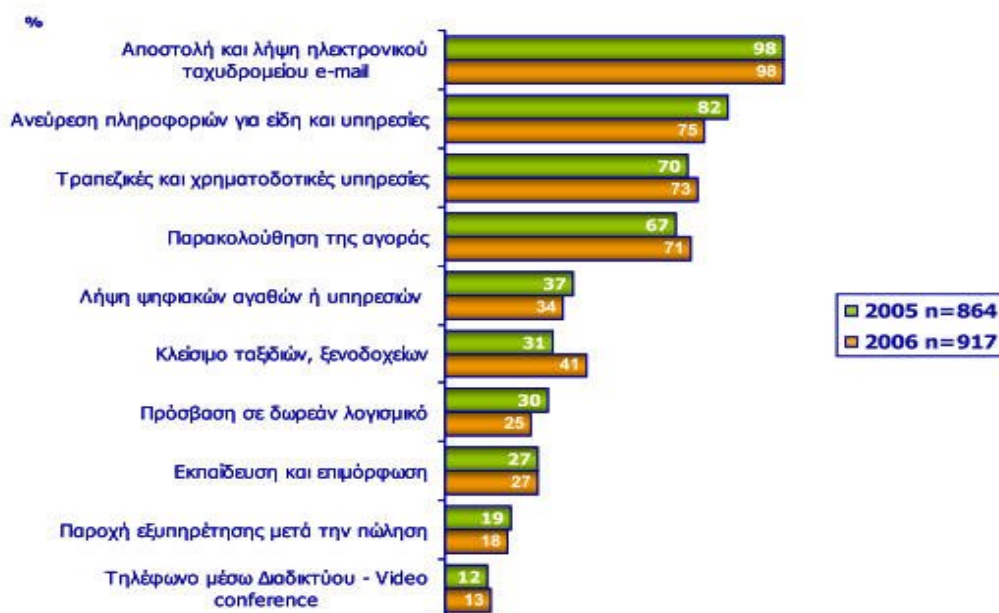
⁴⁵ Παρατηρητήριο για την ΚτΠ, "Μελέτη για την μέτρηση των δεικτών των πρωτοβουλιών eEurope και i2010 για τα έτη 2006 και 2007", Έκθεση αποτελεσμάτων έρευνας σε Επιχειρήσεις, Ιανουάριος 2007

Ο μέσος όρος απασχολουμένων που χρησιμοποιούν το διαδίκτυο για τη διεκπεραίωση των κανονικών τους καθηκόντων, υπολογίζεται σε 15,78 άτομα και επίσης διαφοροποιείται ανάλογα με το μέγεθος της επιχείρησης, δηλαδή μεγαλώνει όσο μεγαλώνει και η επιχείρηση.

Στη μέτρηση του 2006 παρατηρήθηκε στατιστικά πολύ σημαντική αύξηση της ευρυζωνικής σύνδεσης συγκριτικά με το 2005 και μείωση της ISDN. Το 65% των επιχειρήσεων το 2006 διαθέτουν ευρυζωνική σύνδεση, ενώ μόνο το 23% διαθέτει πλέον σύνδεση ISDN. Το 30% των επιχειρήσεων με σύνδεση DSL έχουν τη σύνδεση με ταχύτητα μεγαλύτερη του 1Mb/sec. Οι μεγάλες ταχύτητες είναι σημαντικά περισσότερες στις μεγάλες επιχειρήσεις και στην Αθήνα.

Όλες οι επιχειρήσεις χρησιμοποιούν το διαδίκτυο για αποστολή και λήψη ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, για ανεύρεση πληροφοριών για είδη και υπηρεσίες⁴⁶, καθώς και για την παρακολούθηση της αγοράς. Οι λόγοι χρήσης δεν περιορίζονται μόνο σε αυτούς που αναφέρθηκαν αλλά υπάρχουν και άλλοι με μικρότερα ποσοστά και φαίνονται στο παρακάτω διάγραμμα.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3.9 : Λόγοι Χρήσης Διαδικτύου

Πηγή: Παρατηρητήριο για την ΚτΠ, "Μελέτη για την μέτρηση των δεικτών των πρωτοβουλιών eEurope και i2010 για τα έτη 2006 και 2007"

⁴⁶ Στα είδη των υπηρεσιών περιλαμβάνονται τραπεζικές, χρηματοδοτικές, ενημέρωσης κλπ.

Αν και το διαδίκτυο χρησιμοποιείται για εκπαίδευση και επιμόρφωση μόνο από το 27% των επιχειρήσεων, εφαρμογές ηλεκτρονικής μάθησης (e-learning) δηλώνει ότι χρησιμοποιεί μόνο το 6%.

Ευρύτατα είναι διαδεδομένη η χρήση του διαδικτύου για συναλλαγές με τις Δημόσιες Υπηρεσίες. Το 77% δηλώνει ότι κάνει χρήση του διαδικτύου για τις συναλλαγές του με το Δημόσιο. Το 97% των επιχειρήσεων το χρησιμοποιούν για υποβολή φορολογικών δηλώσεων και ηλεκτρονικά ένσημα, το 88% για να ζητηθούν πληροφορίες από το Δημόσιο, το 87% για πρόσβαση σε φόρμες εντύπων και το 59% για επιστροφή συμπληρωμένων εντύπων. Το διαδίκτυο χρησιμοποιείται περισσότερο από τις μεγάλες επιχειρήσεις και από τις επιχειρήσεις της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3.10 :Ζητήματα για τα οποία μια επιχείρηση χρησιμοποιεί το διαδίκτυο.

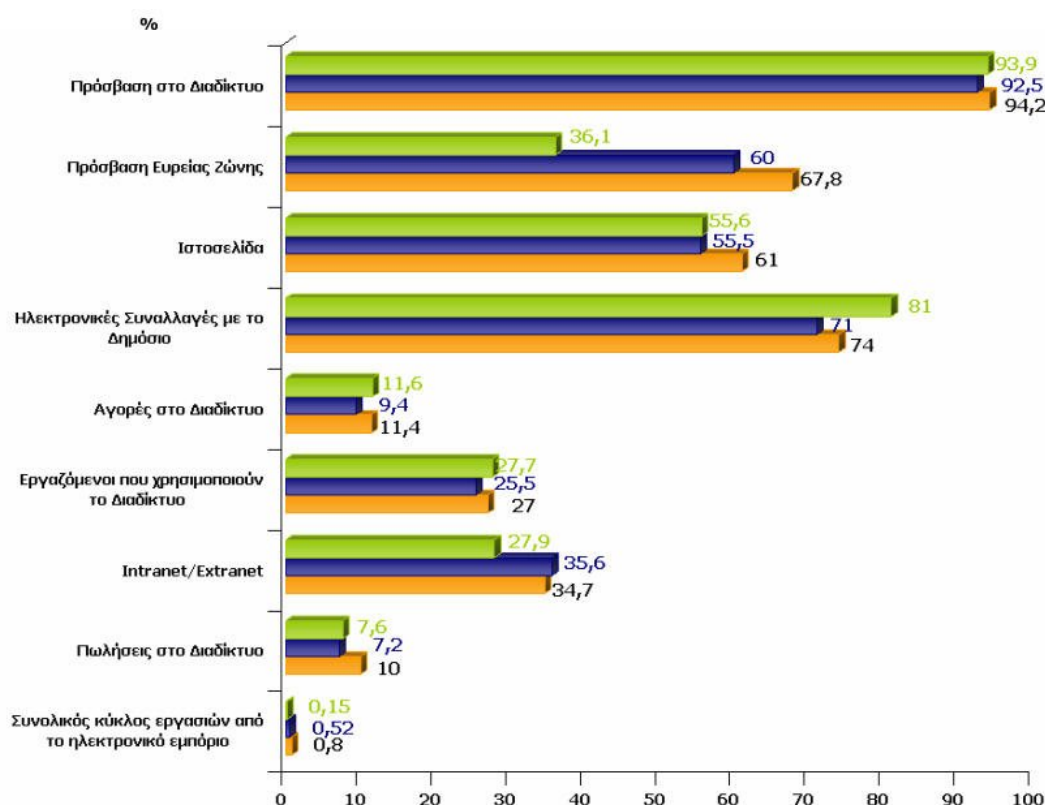
Πηγή: Παρατηρητήριο για την ΚεΠ, " Μελέτη για την μέτρηση των δεικτών των πρωτοβουλιών eEurope και i2010 για τα έτη 2006 και 2007"

Από τις επιχειρήσεις που διαθέτουν εταιρική ιστοσελίδα ή φιλοξενούνται σε κόμβο, το 14% πραγματοποίησε πωλήσεις μέσω διαδικτύου το τελευταίο έτος. Το υπόλοιπο 86% δεν δέχτηκε ηλεκτρονικές παραγγελίες. Οι 6 στις 10 από τις επιχειρήσεις που πραγματοποιούν ηλεκτρονικές πωλήσεις, διακινούν μέχρι το 5% του κύκλου εργασιών τους. Ηλεκτρονικές πληρωμές πραγματοποιεί το 34% των επιχειρήσεων που πραγματοποιούν ηλεκτρονικές πωλήσεις ή το 5% των επιχειρήσεων που έχουν εταιρική σελίδα ή φιλοξενούνται σε κόμβο. Από την άλλη ηλεκτρονικές αγορές

πραγματοποίησε το 10% των επιχειρήσεων με σύνδεση στο διαδίκτυο, οι οποίες κατά κύριο λόγο πραγματοποιούνται από τις μεγάλες επιχειρήσεις.

Το 2007 το ποσοστό των επιχειρήσεων που είχαν πρόσβαση στο διαδίκτυο και απασχολούσαν περισσότερα από 10 άτομα ανέρχονταν στο 94,2% παρουσιάζοντας μια αύξηση του ύψους 1,7% συγκριτικά με το 2006. Οι επιχειρήσεις που έχουν πρόσβαση ευρείας ζώνης το 2007 είναι το 67,8%, αυξημένο και αυτό κατά 7,8% συγκριτικά με το 2006 όπου ήταν στο 60%. Εκεί όπου παρατηρείται σημαντική μείωση είναι στις ηλεκτρονικές συναλλαγές των επιχειρήσεων με το Δημόσιο. Το 2005 το ποσοστό των επιχειρήσεων ήταν στο 81% και το 2006 το ποσοστό αυτό μειώνεται στο 71% (μια μείωση της τάξης των 10 ποσοστιαίων μονάδων). Το 2007 παρατηρείται ανάκαμψη, με μια μικρή αύξηση του ποσοστού των επιχειρήσεων που συναλλάσσονται με το Δημόσιο, φθάνοντας το ποσοστό των επιχειρήσεων αυτών στο 74%. Όλα αυτά φαίνονται στο ακόλουθο διάγραμμα⁴⁷:

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3.11 : Η επίδραση των ΤΠΕ στις ελληνικές επιχειρήσεις

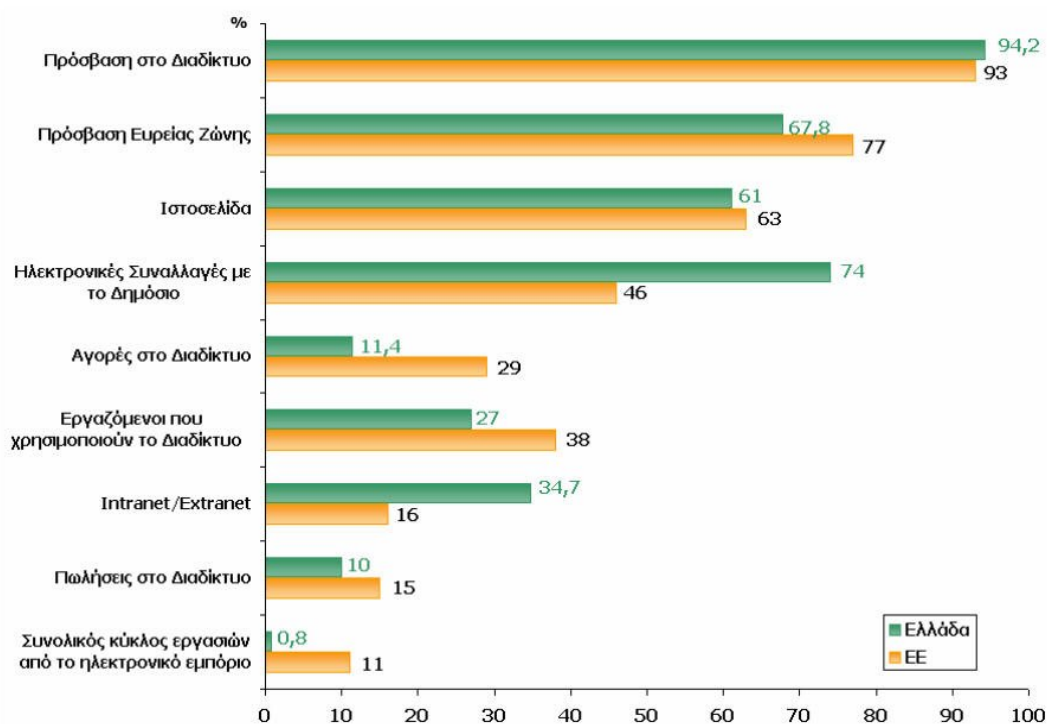

Πηγή: Παρατηρητήριο για την ΚτΠ, Φεβρουάριος 2008

⁴⁷ Παρατηρητήριο για την ΚτΠ, Εξέλιξη δεικτών eEurope/i2010, Η δυναμική της Ψηφιακής Ελλάδας, 27 Φεβρουαρίου 2008

Καλό είναι να δούμε και τη διαφοροποίηση που υπάρχει ανάμεσα στις ελληνικές και ευρωπαϊκές επιχειρήσεις που απασχολούν περισσότερα από 10 άτομα, στις οποίες υπάρχει πρόσβαση των ΤΠΕ. Όπως φαίνεται στο διάγραμμα που ακολουθεί, τα ποσοστά της πρόσβασης στο διαδίκτυο είναι κοντά (94,2% των επιχειρήσεων στην Ελλάδα έναντι 93% στην Ε.Ε.), ενώ μεγάλη απόκλιση φαίνεται να υπάρχει όσον αφορά τις ηλεκτρονικές συναλλαγές με το Δημόσιο όπου οι ελληνικές επιχειρήσεις φαίνεται να κάνουν αρκετά μεγαλύτερη χρήση της συγκεκριμένης υπηρεσίας (74% οι ελληνικές επιχειρήσεις, 46% οι επιχειρήσεις της Ε.Ε.).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3.12 : Χρήση των ΤΠΕ από ελληνικές και ευρωπαϊκές επιχειρήσεις

Πηγή: Παρατηρητήριο για την ΚτΠ, Φεβρουάριος 2008

Εκεί όπου οι ελληνικές επιχειρήσεις υστερούν σημαντικά σε σχέση με τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις είναι στο τομέα των αγορών μέσω του διαδικτύου. Υπάρχει μια ποσοστιαία διαφορά της τάξης του 17,6% των επιχειρήσεων αν και τα γενικότερα ποσοστά είναι χαμηλά.

3.1.3. Χρησιμοποίηση ΤΠΕ από τη Δημόσια Διοίκηση

Η βασική ιδέα της πρωτοβουλίας eGovernment είναι ότι χρησιμοποιώντας τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες δεν χρειάζεται να περιμένει κανείς τη σειρά του για να εξυπηρετηθεί και επομένως η εύκολη πρόσβαση στις δημόσιες υπηρεσίες θα απαλλάξει το κοινό από τις ουρές και την ταλαιπωρία. Οι κυβερνήσεις της Ε.Ε. ξεκίνησαν τη μετάβαση στην ηλεκτρονική εξυπηρέτηση των πολιτών με 20 βασικές υπηρεσίες, 12 για τους πολίτες και 8 για τις επιχειρήσεις. Ο κατάλογος με τις 20 υπηρεσίες που παρατίθεται κατωτέρω έγινε κοινά αποδεκτός και αποτελεί τη βάση σύγκρισης της προόδου των Κρατών - Μελών στον τομέα της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης⁴⁸.

⁴⁸ Η ηλεκτρονική διακυβέρνηση (eGovernment), σύμφωνα με τον επίσημο όρο της Ε.Ε. είναι "η χρήση των τεχνολογιών της πληροφορικής και των τηλεπικοινωνιών στη δημόσια διοίκηση σε συνδυασμό με οργανωτικές αλλαγές και νέες δεξιότητες του προσωπικού, με σκοπό τη βελτίωση της εξυπηρέτησης του κοινού, την ενδυνάμωση της δημοκρατίας και την υποστήριξη των δημόσιων πολιτικών".

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.4 : Βασικές δημόσιες υπηρεσίες

	Δημόσια υπηρεσία
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΡΟΣ ΠΟΛΙΤΕΣ	Φόρος εισοδήματος: δήλωση και ειδοποίηση εκκαθάρισης
	Υπηρεσίες αναζήτησης εργασίας
	Εισφορές κοινωνικής ασφάλισης
	Προσωπικά έγγραφα (διαβατήριο και άδεια οδήγησης)
	Καταχώρηση οχήματος (καινούρια, μεταχειρισμένα και εισαγόμενα αυτοκίνητα)
	Έκδοση οικοδομικής άδειας
	Δήλωση προς την αστυνομία (π.χ., σε περίπτωση κλοπής)
	Δημόσιες βιβλιοθήκες (διαθεσιμότητα καταλόγων, εργαλεία αναζήτησης)
	Πιστοποιητικά (γεννήσεως και γάμου): αίτηση και παραλαβή
	Εισαγωγή στην ανώτατη εκπαίδευση
	Ανακοίνωση μετακόμισης (αλλαγή διεύθυνσης)
	Υπηρεσίες υγείας (διαθεσιμότητα υπηρεσιών και κλείσιμο ραντεβού)
	Εισφορές κοινωνικής ασφάλισης για τους εργαζομένους
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΡΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	Φόρος επιχειρήσεων: δήλωση και ειδοποίηση εκκαθάρισης
	ΦΠΑ: δήλωση και ειδοποίηση εκκαθάρισης
	Έναρξη επιχείρησης
	Υποβολή στοιχείων σε Στατιστικές υπηρεσίες
	Τελωνειακές διασαφήσεις
	Περιβαλλοντικές άδειες
	Δημόσιες Προμήθειες

Πηγή : Παρατηρητήριο για την ΚτΠ, "Η εξέλιξη των 20 βασικών υπηρεσιών eGovernment στην Ελλάδα"

Οι υπηρεσίες αυτές αναλύονται στο Παράρτημα Ι της εργασίας⁴⁹.

3.2. Η χρήση των νέων τεχνολογιών από τους ΟΤΑ και τις Περιφέρειες

3.2.1. Συγκριτική ανάλυση υφιστάμενης κατάστασης

Οι Περιφέρειες, οι Δήμοι και οι Κοινότητες παρουσιάζουν σημαντικές ελλείψεις στην πληρότητα του τεχνολογικού εξοπλισμού (ηλεκτρονικοί υπολογιστές και εξυπηρετητές) και του λογισμικού εφαρμογών καθώς και στη διείσδυση σε

⁴⁹ Παρατηρητήριο για την ΚτΠ, "Εξέλιξη των 20 βασικών υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης στην Ελλάδα", Νοέμβριος 2007.

τεχνολογίες τοπικής δικτύωσης, ευρυζωνικότητας, αλλά και χρήσης διαδικτύου. Επιπλέον σημαντικές ελλείψεις παρατηρούνται και στο επίπεδο αξιοποίησης ΤΠΕ στους ΟΤΑ της χώρας.

Σε όλες τις βαθμίδες της περιφερειακής διοίκησης και της τοπικής αυτοδιοίκησης παρατηρείται ότι οι τεχνολογικές υποδομές είναι ελλιπείς ή ανομοιογενείς, με σημαντικότερη την έλλειψη ενός ολοκληρωμένου Στρατηγικού Σχεδιασμού Πληροφοριακών Συστημάτων. Επιπλέον, περιορισμένη είναι και η χρήση intranet τόσο σε επίπεδο Περιφερειών όπου τοπικά δίκτυα λειτουργούσαν σε μερικές μόνο υπηρεσίες τους, όσο και σε επίπεδο ΟΤΑ α' βαθμού οι οποίοι παρουσίαζαν ακριβώς την ίδια εικόνα. Σε ότι αφορά την χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών, η αναλογία εργαζομένων που χρησιμοποιούν Η/Υ προς τους εργαζόμενους συνολικά στις Περιφέρειες είναι 1 προς 2,4 αναλογία που διαμορφώνεται 1 προς 2 στις Νομαρχίες και 1 προς 3 στους ΟΤΑ α' και β' βαθμού⁵⁰. Όσον αφορά τη διείσδυση στο διαδίκτυο είναι ικανοποιητική τόσο σε επίπεδο Περιφερειών όσο και Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, αφού στο σύνολό τους διαθέτουν πρόσβαση. Μη ικανοποιητικά είναι τα αποτελέσματα όσον αφορά την ευρυζωνικότητα, αφού το ποσοστό των υπηρεσιών που διαθέτουν σύνδεση ευρείας ζώνης επί των κτιρίων που στεγάζονται ανέρχεται σε: 33,8% στις Περιφέρειες, 24,2% στις Νομαρχίες και 39,5% στους Δήμους και Κοινότητες.

Σε ό,τι αφορά τη διαθεσιμότητα υπηρεσίας Πληροφορικής – Μηχανοργάνωσης, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι: Το σύνολο των Περιφερειών διαθέτει υπηρεσία πληροφορικής με μέσο όρο 2,9 εργαζόμενους. Κατά μέσο όρο αναλογεί 1 υπάλληλος της υπηρεσίας πληροφορικής για κάθε 203 εργαζόμενους στην Περιφέρεια, αναλογία που κρίνεται ιδιαίτερα χαμηλή. Σχετική υπηρεσία είναι διαθέσιμη σχεδόν στο 90% των Νομαρχιών, ενώ μέρος των οργανισμών που δεν διαθέτουν εσωτερική Υπηρεσία Πληροφορικής – Μηχανοργάνωσης και συγκεκριμένα το 6,3% των Νομαρχιών, καλύπτουν τις σχετικές ανάγκες τους με την παροχή της σχετικής υπηρεσίας από εξωτερικό συνεργάτη. Οργανωτική μονάδα Πληροφορικής – Μηχανοργάνωσης υφίσταται σε ποσοστό 36,5% των

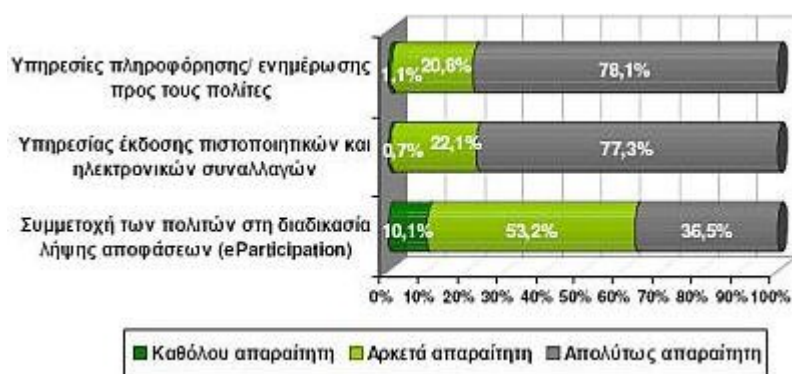
⁵⁰ Παρατηρητήριο για την ΚτΠ, "Ολοκληρώθηκε η μελέτη του Παρατηρητηρίου για την ΚτΠ για τη χρήση ΤΠΕ από τις Περιφέρειες και τους ΟΤΑ", Ενημερωτικό Σημείωμα 31 Ιουλίου 2007.

ΟΤΑ α' βαθμού, ενώ ποσοστό της τάξης του 45,9% καλύπτει τις σχετικές ανάγκες μέσω εξωτερικών συνεργατών⁵¹.

3.2.2. Δυνατότητες βελτίωσης των ΟΤΑ και των Περιφερειών σε ΤΠΕ

Αρχικά αυτό το οποίο χρειάζεται να υλοποιηθεί είναι η περαιτέρω ανάπτυξη των ηλεκτρονικών υπηρεσιών που παρέχονται από τους ΟΤΑ και τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις. Την περίοδο Νοέμβριος 2006 - Απρίλιος 2007 οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις και οι Δήμοι παρείχαν ηλεκτρονικές υπηρεσίες σε ποσοστό 27,5% και 18,3% αντίστοιχα. Το ποσοστό αυτό είναι αρκετά χαμηλό σε σχέση με χώρες της Ε.Ε. Οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις παρείχαν πολύ περισσότερες «επικοινωνιακές υπηρεσίες» σε σχέση με τους ΟΤΑ α' βαθμού (π.χ. παροχή πληροφόρησης, δυνατότητα επικοινωνίας, προσφορά δυνατότητας για «κατέβασμα» αιτήσεων σε ηλεκτρονική μορφή), ενώ αξίζει να σημειωθεί ότι κανένας τοπικός φορέας δεν παρείχε διαδραστικές ή συναλλακτικές υπηρεσίες προς τους πολίτες. Ωστόσο, ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι ενώ οι περισσότεροι φορείς της περιφερειακής και τοπικής διοίκησης (77,28%) θεωρούν απολύτως απαραίτητη την παροχή ηλεκτρονικών υπηρεσιών από το φορέα προς τους πολίτες, μόνο το 36,75% αυτών θεωρούν απολύτως απαραίτητη την ηλεκτρονική συμμετοχή των πολιτών σε διαδικασίες λήψης αποφάσεων (e-participation)⁵².

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3.13 : Πόσο απαραίτητο θεωρείτε το κάθε ένα από τα παρακάτω είδη παροχής ηλεκτρονικών υπηρεσιών

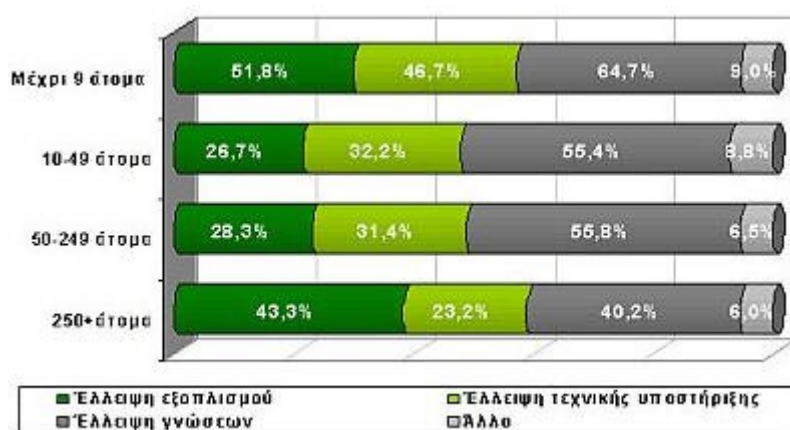
Πηγή: ΚτΠ, http://www.infosoc.gr/infosoc/el-GR/specialreports/ota_special/default.htm

⁵¹ Παρατηρητήριο για την ΚτΠ, "Ολοκληρώθηκε η μελέτη του Παρατηρητηρίου για την ΚτΠ για τη χρήση ΤΠΕ από τις Περιφέρειες και τους ΟΤΑ", Ενημερωτικό Σημείωμα 31 Ιουλίου 2007.

⁵² http://www.infosoc.gr/infosoc/el-GR/specialreports/ota_special/default.htm

Επιπλέον, παρατηρούνται περιθώρια ανάπτυξης σε επίπεδο δεξιοτήτων των στελεχών πληροφορικής των ΟΤΑ, τα οποία ενώ είναι κάτοχοι πτυχίων σχετικά με την πληροφορική, διαπιστώνουν ότι χρειάζονται περαιτέρω εκπαίδευση. Σε ότι αφορά τις δεξιότητες των τελικών χρηστών, διαπιστώνεται ψηφιακό χάσμα μεταξύ των μεγαλύτερων σε ηλικία και υψηλόβαθμων στελεχών και των νεότερων στελεχών που κατέχουν χαμηλότερη ιεραρχικά θέση, τα οποία είναι σαφώς πιο καταρτισμένα και εξοικειωμένα με τις ΤΠΕ. Αν και η μη χρήση υπολογιστών στους μικρούς ΟΤΑ οφείλεται σε παράγοντες όπως η έλλειψη γνώσεων αλλά και εξοπλισμού, το 86,8% των αποκρινόμενων στην συγκεκριμένη έρευνα συμφωνεί ότι η χρήση ΤΠΕ είναι απαραίτητη για την τέλεση των καθηκόντων τους⁵³.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3.14 : Λόγοι για τους οποίους δεν χρησιμοποιείτε Η/Υ περισσότερο

Πηγή: Παρατηρητήριο για την ΚτΠ, Δελτίο Τύπου 25/11/2007

Τέλος, ιδιαίτερη βελτίωση επιδέχεται και ο στρατηγικός σχεδιασμός των Περιφερειών και των ΟΤΑ για την εισαγωγή νέων έργων ο οποίος αποδείχτηκε ελλιπής. Σύμφωνα με την μελέτη, οι αρμόδιοι των Δήμων και Κοινοτήτων αλλά και των Νομαρχιών και Περιφερειών δηλώνουν άγνοια ή χαμηλό βαθμό ενημέρωσης για:

- τις περισσότερες ευρωπαϊκές και εθνικές στρατηγικές και κατευθύνσεις των φορέων πολιτικής σχετικά με τις ΤΠΕ
- τα έργα της περιοχής τους και τα έργα άλλων φορέων.

⁵³ Παρατηρητήριο για την ΚτΠ, "Χρήση νέων Τεχνολογιών από τους ΟΤΑ και τις Περιφέρειες", 25 Νοεμβρίου 2007

3.3. Σύνοψη

Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να τονιστεί ότι έχει γίνει σημαντική πρόοδος στην υιοθέτηση και ένταξη των νέων τεχνολογιών και από τις τρεις κατηγορίες χρηστών (νοικοκυριά, επιχειρήσεις και Δημόσια Διοίκηση). Το 2008 όμως, αποτελεί σημαντική χρονιά για την περαιτέρω εγχώρια ευρυζωνική ανάπτυξη. Αυτό προκύπτει από το γεγονός ότι τα επίπεδα πρόσβασης στο Διαδίκτυο των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων φανερώνουν προοπτικές αύξησης της ευρυζωνικής διείσδυσης για το 2008. Με βάση τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία περίπου 1.222.000 νοικοκυριά έχουν πρόσβαση στο διαδίκτυο και 1.466.000 νοικοκυριά κατέχουν Η/Υ⁵⁴.

Για τις επιχειρήσεις που απασχολούν από 1-9 άτομα μόλις 4 στις 10 έχουν πρόσβαση στο διαδίκτυο και μόλις το 20% αυτών έχουν πρόσβαση ευρείας ζώνης. Για τις επιχειρήσεις που απασχολούν πάνω από 10 άτομα περίπου το 93% κατέχει πρόσβαση στο διαδίκτυο ενώ το 60% μόλις αυτών έχουν πρόσβαση ευρείας ζώνης.

Όσον αφορά τους ΟΤΑ και τις Περιφέρειες παρατηρούνται ελλείψεις στην οργανωτική, οργανωσιακή και στελεχιακή ευθυγράμμιση των οργανισμών της περιφερειακής και τοπικής διοίκησης με την εθνική στρατηγική και τις ευρωπαϊκές πολιτικές. Παρατηρείται η ανάγκη να αναπτυχθούν περαιτέρω οι ηλεκτρονικές υπηρεσίες που παρέχουν και επιπλέον να βελτιωθούν οι δεξιότητες των στελεχών της πληροφορικής και των υψηλόβαθμων στελεχών και διευθυντών τους.

⁵⁴ Τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία προσφέρονται από τη μελέτη "Μελέτη για τη μέτρηση των δεικτών των πρωτοβουλιών eEurope και i2010 για τα έτη 2006 και 2007" του Παρατηρητηρίου για την ΚτΠ και από την αντίστοιχη έρευνα της ΕΣΥΕ για το 2007.

ΚΕΦ. 4. Ο αναπτυξιακός προγραμματισμός σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο στην Ελλάδα και οι ΤΠΕ

4.1. Η εξέλιξη της περιφερειακής πολιτικής σε εθνικό επίπεδο: Εφαρμοσμένα προγράμματα από το 1986 έως και το 2006 και ο προγραμματισμός για τις ΤΠΕ

4.1.1. Γενική επισκόπηση: ΜΟΠ και ΚΠΣ Ι, ΙΙ, ΙΙΙ

Από τον πρώτο κιόλας χρόνο ένταξης της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση οι περιφέρειες της χώρας επωφελήθηκαν από σημαντικές εισροές κοινοτικών πόρων. Σταθμός όμως, για τις παρεμβάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποτέλεσαν τα Μεσογειακά Ολοκληρωμένα Προγράμματα που ξεκίνησαν το 1986 και ολοκληρώθηκαν το 1993. Τα Μεσογειακά Ολοκληρωμένα Προγράμματα (Μ.Ο.Π.) ήταν αποτέλεσμα της τρίτης διεύρυνσης της ΕΟΚ και στόχευαν στην αντιμετώπιση των επιπτώσεων από την ένταξη των ανταγωνιστικών μεσογειακών οικονομιών της Ισπανίας και της Πορτογαλίας. Έθεσαν επομένως για πρώτη φορά, το στόχο υλοποίησης μιας ολοκληρωμένης μεσοπρόθεσμης προσπάθειας για την ανάπτυξη των λιγότερο ανεπτυγμένων περιφερειών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας μέσω πολυετών επιχειρησιακών προγραμμάτων. Τα προγράμματα αυτά αφορούσαν το σύνολο των τομέων της οικονομικής δραστηριότητας και κυρίως την γεωργία, την αλιεία, τις ΜΜΕ και τον τουρισμό. Στην Ελλάδα καταρτίστηκαν 7 Μ.Ο.Π.: Αττικής, Μακεδονίας - Θράκης, Ανατολικής - Κεντρικής Ελλάδας, Αιγαίου, Κρήτης, Δυτικής Ελλάδας - Πελοποννήσου και τέλος ένα θεματικό Μ.Ο.Π. Πληροφορικής. Το θεματικό Μ.Ο.Π. Πληροφορική είναι η πρώτη συστηματική προσπάθεια που γίνεται ώστε να προωθηθούν οι ΤΠΕ μέσα από τον περιφερειακό προγραμματισμό⁵⁵.

Οι τομείς δράσεων που περιλαμβάνονταν στα Μ.Ο.Π. ήταν οι εξής⁵⁶:

1. Γεωργία (εκσυγχρονισμός και εντατικοποίηση παραδοσιακών προϊόντων, βελτίωση υποδομών κ.λπ.).
2. Αλιεία (εκσυγχρονισμός στόλου και βελτίωση υποδομών κ.λπ.).

⁵⁵ <http://www.hellaskps.gr/1986-1999.htm>

⁵⁶ Παπαδασκαλόπουλος Αθ., Χριστοφάκης Μαν., "Περιφερειακός Προγραμματισμός"

3. Βιομηχανία - βιοτεχνία - ΜΜΕ (ανάπτυξη ΜΜΕ, διευκόλυνση μετεγκατάστασης επιχειρήσεων κ.λπ.).
4. Υπηρεσίες (τουριστική ανάπτυξη, ανάπτυξη τηλεπικοινωνιών, πληροφορικής κ.λπ.)
5. Ανθρώπινο δυναμικό (κατάρτιση κ.λπ.)

Την περίοδο 1989-1993 εφαρμόζεται το Α' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης, που σκοπός του είναι η μείωση των ανισοτήτων και η προώθηση της ανάπτυξης και της διαρθρωτικής προσαρμογής των αναπτυξιακά καθυστερημένων περιφερειών που ανήκουν στο στόχο 1. Η περίοδος αυτή χαρακτηρίστηκε από τη μεγάλη διασπορά των διαθέσιμων πόρων σε μικρά έργα υποδομής σε ολόκληρη τη χώρα. Η πολιτική αυτή στήριξε την οικονομική δραστηριότητα, βελτίωσε το επίπεδο ζωής στις αγροτικές και περιμετρικές περιοχές, αναβάθμισε το δίκτυο μεταφορών και ενίσχυσε την ίδρυση μικρού και μεσαίου μεγέθους ξενοδοχειακών μονάδων και τον εκσυγχρονισμό μικρών γεωργικών επιχειρήσεων.

Η περίοδος 1994-1999, όπου εφαρμόστηκε το Β' Κ.Π.Σ., χαρακτηρίστηκε από μεγαλύτερη έμφαση σε έργα υποδομής εθνικής σημασίας που ενισχύουν την εξωστρέφεια της οικονομίας και τη γενικότερη διασύνδεση της χώρας με το εξωτερικό. Δόθηκε προτεραιότητα στην προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης με κύριο στόχο τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης στα αστικά κέντρα, την αύξηση της ανταγωνιστικότητας του παραγωγικού ιστού, τη μείωση των περιφερειακών ανισοτήτων, την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού και την προώθηση της απασχόλησης. Όσον αφορά τις τεχνολογίες επικοινωνιών και πληροφοριών, κύριο χαρακτηριστικό της συγκεκριμένης περιόδου, ήταν η υλοποίηση μεγάλων έργων υποδομής συμπεριλαμβανομένων και εκείνων των τηλεπικοινωνιών, χωρίς όμως να υπάρχουν σημαντικές παρεμβάσεις υπό τη μορφή «μαλακών» (soft) ενεργειών, για την προώθηση της καινοτομίας και των ΤΠΕ.

Η σημαντικότητα των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνιών για την ανάπτυξη της οικονομίας και της κοινωνίας, άρχισε να διαφαίνεται με την εφαρμογή του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης και έπειτα. Οι άξονες προτεραιότητας του Κ.Π.Σ. αναφέρονται στην ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού και προώθηση της απασχόλησης, την ανάπτυξη του συστήματος μεταφορών, τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας με στόχο την αειφόρο ανάπτυξη, την ανάπτυξη της υπαίθρου και

της αλιείας, την ποιότητα ζωής, την περιφερειακή ανάπτυξη (με στόχο την μείωση των αποκλίσεων ανάπτυξης μεταξύ των περιφερειών) και την ανάπτυξη της Κοινωνίας της Πληροφορίας⁵⁷.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.1 : Ανάλυση των πόρων του Γ΄ ΚΠΣ

ΚΠΣ 2000 - 2006	Ταμείο Συνοχής	ΣΥΝΟΛΟ	
Κοινοτική Συμμετοχή	22,70	3,24	25,94
Εθνική Συμμετοχή	9,72	2,01	11,73
Σύνολο Δημόσιας Δαπάνης	32,42	5,25	37,67
Ενδεικτική Ιδιωτική Συμμετοχή	9,53	1,10	10,63
ΣΥΝΟΛΟ	41,95	6,35	48,30

Πηγή: Υπουργείο Οικονομίας & Οικονομικών

Οι συνολικοί χρηματοδοτικοί πόροι του Γ' ΚΠΣ και του Ταμείου Συνοχής ανέρχονται σε 48,30 δις ευρώ. Η συνολική δημόσια δαπάνη ανέρχεται σε 37,67 δις ευρώ και η εκτιμώμενη ιδιωτική συμμετοχή ανέρχεται σε 10,63 δις ευρώ.

Για την επίτευξη των στόχων του ΚΠΣ 2000-2006 καταρτίστηκαν 24 Επιχειρησιακά Προγράμματα, 11 Τομεακά και 13 Περιφερειακά.

Το Τομεακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Κοινωνία της Πληροφορίας" είναι αυτό το οποίο δίνει την πρώτη ώθηση για εντατικότερη ενασχόληση της Ελλάδος με τις τεχνολογίες πληροφορίας και επικοινωνίας (ΤΠΕ), αφού σκοπός του είναι η προώθηση των τεχνολογιών της πληροφορίας στις δημόσιες υπηρεσίες, τα σχολεία, τις τοπικές εταιρείες παροχής υπηρεσιών και ανάπτυξη των συνδέσεων υψηλής ταχύτητας.

Στις ενότητες που ακολουθούν παρουσιάζεται το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ΚτΠ και οι σχετικές κατευθύνσεις των παρεμβάσεων μέσα από τα ΠΕΠ.

⁵⁷<http://www.hellaskps.gr/2000-2006.htm>

4.1.2. Το Ε.Π. "ΚτΠ" του ΚΠΣ ΙΙΙ (2000-2006)

Α. Περιγραφή του προγράμματος

Το Ε.Π. "ΚτΠ" αποτελεί ένα Τομεακό πρόγραμμα, με σαφή όμως χωρική διαμέριση, με την έννοια ότι αποτελεί ένα οριζόντιο πρόγραμμα το οποίο διαχέεται σε όλες τις περιφέρειες και η κάθε περιφέρεια συνεισφέρει από τη πλευρά της μέσω του Π.Ε.Π. στην υλοποίησή του. Σημαντικές δράσεις θεσμικού χαρακτήρα κινούνται παράλληλα και συμπληρωματικά με τους άξονες παρέμβασης του Ε.Π. Βασικός σκοπός της πολιτικής για την ΚτΠ στις περιφέρειες είναι ο περιορισμός της απομόνωσης και η ένταξή τους στον παγκόσμιο χώρο μέσω της διαμόρφωσης συγκεκριμένου σχεδίου ανά περιφέρεια, το οποίο εναρμονίζεται με τις κατευθύνσεις και τους άξονες του ΕΠ ΚτΠ και εφαρμόζεται σε απόλυτη συνέργια με αυτό. Το πρόγραμμα της ΚτΠ διαρθρώνεται στους εξής άξονες προτεραιότητας⁵⁸:

Άξονας 1 - Παιδεία και Πολιτισμός

Άξονας 2 - Εξυπηρέτηση του πολίτη και βελτίωση της ποιότητας ζωής

Άξονας 3 - Ανάπτυξη και Απασχόληση στην ψηφιακή οικονομία

Άξονας 4 - Επικοινωνίες

Άξονας 5 - Τεχνική Βοήθεια

Ο τομέας των ΤΠΕ, που ενδιαφέρει την παρούσα μελέτη, καλύπτεται από τους τρεις άξονες του προγράμματος:

Άξονας 2: "Εξυπηρέτηση του πολίτη και βελτίωση της ποιότητας ζωής". Ο εν λόγω άξονας αποτελείται από 9 μέτρα εκ των οποίων τα 4 κάνουν χρήση των ΤΠΕ για την υλοποίησή τους.

1. Μέτρο 2.2: "Ηλεκτρονική κυβέρνηση"
2. Μέτρο 2.6: "Τεχνολογίες της πληροφορίας και επικοινωνίας στην υγεία και πρόνοια"
3. Μέτρο 2.7: "Κατάρτιση και θεσμικά μέτρα στην υγεία και πρόνοια"

Άξονας 3: "Ανάπτυξη και απασχόληση στη ψηφιακή οικονομία". Ο άξονας αυτός αποτελείται 5 μέτρα εκ των οποίων τα 4 έχουν σχέση με τις ΤΠΕ.

⁵⁸ http://www.infosociety.gr/infosoc/el-GR/epktp/priority_actions/

1. Μέτρο 3.2: "Ενίσχυση επιχειρήσεων για την εισαγωγή τους στην ψηφιακή οικονομία"
2. Μέτρο 3.3: "Έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη για την Κοινωνία της Πληροφορίας"
3. Μέτρο 3.4: "Αναβάθμιση των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού"
4. Μέτρο 3.5: " Προώθηση της απασχόλησης στην Κοινωνία της Πληροφορίας"

Άξονας 4: "Επικοινωνίες". Ο συγκεκριμένος άξονας αποτελείται από 6 μέτρα εκ των οποίων τα 2 είναι σχετικά με τις ΤΠΕ.

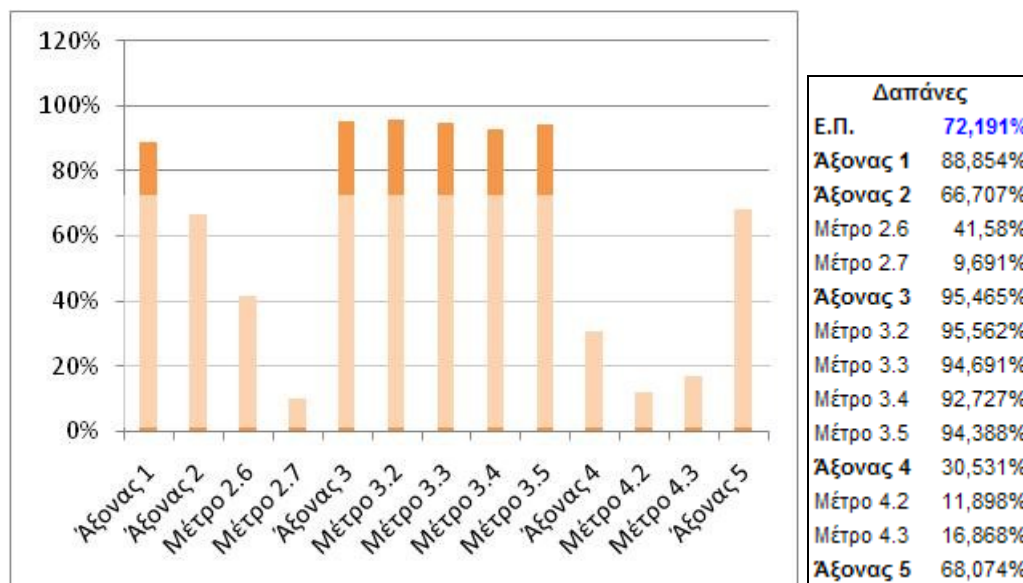
1. Μέτρο 4.2: "Ανάπτυξη υποδομών δικτύων τοπικής πρόσβασης"
2. Μέτρο 4.3: "Προηγμένες τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες για τον πολίτη και τις επιχειρήσεις"

Η εκτενέστερη ανάλυση των Μέτρων που αναφέρθηκαν παραπάνω γίνεται στο Παράρτημα II της εργασίας.

B. Αποτελέσματα του προγράμματος

Όσον αφορά τα αποτελέσματα του προγράμματος αυτά μπορούν να φανούν μέσα από το διάγραμμα 4.1 όπου απεικονίζεται η πορεία υλοποίησης των μέτρων του επιχειρησιακού προγράμματος για τις ΤΠΕ. Στο διάγραμμα απεικονίζονται όλοι οι άξονες του προγράμματος, δίνοντας έμφαση στα μέτρα εκείνα που σχετίζονται με τις ΤΠΕ.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.1: Πορεία υλοποίησης των μέτρων για τις ΤΠΕ
(πραγματοποιηθείσες δαπάνες στο σύνολο του προϋπολογισμού των μέτρων)

Πηγή: ΟΠΣ 15-02-2008, επεξεργασία στοιχείων

Στο διάγραμμα 4.1 με πιο ανοιχτό χρώμα παρουσιάζονται τα μέτρα των οποίων οι τιμές είναι κάτω του μέσου όρου των δαπανών του συνόλου του προγράμματος. Όπως φαίνεται τα μέτρα του άξονα 2 συγκριτικά με το μέσο όρο έχουν πάρα πολύ μικρή απορρόφηση των πόρων του προϋπολογισμού αφού το ποσοστό των δαπανών είναι σε ιδιαίτερα χαμηλό επίπεδο. Εύκολα παρατηρεί κάποιος από το παραπάνω σχήμα ότι υπήρξε μεγάλη απορρόφηση των κονδυλίων που είχαν προϋπολογισθεί για τα μέτρα του άξονα 3, μιας και υπήρξε αξιοποίηση της τάξης του 94% κατά μέσο όρο για τα μέτρα του προγράμματος που σχετίζονται με τις ΤΠΕ. Τέλος, ο άξονας 4 και πιο ειδικά τα μέτρα που σχετίζονται με τις ΤΠΕ φαίνεται να υστερούν σημαντικά σχετικά με το μέσο όρο του προγράμματος. Κλείνοντας αν και το πρόγραμμα παρέχει κονδύλια, η απορρόφησή τους και επομένως και οι σχετικές δαπάνες είναι πολύ χαμηλές.

4.1.3. Τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα του ΚΠΣ ΙΙΙ

Όπως έχει αναφερθεί, για την προώθηση και ανάπτυξη της Κοινωνίας της Πληροφορίας στις Περιφέρειες, χρηματοδοτούνται συνδυασμένες δράσεις από τα

ΠΕΠ και από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Κοινωνία της Πληροφορίας», στη βάση ειδικών σχεδίων που εκπονήθηκαν από τις περιφέρειες. Τα σχέδια αυτά προσδιορίζουν και εξειδικεύουν τις δράσεις για την «Κοινωνία της Πληροφορίας» μέσα από τα συγκεκριμένα μέτρα των ΠΕΠ, που αναφέρονται γενικά στην καινοτομία και στις νέες τεχνολογίες⁵⁹.

Στο πλαίσιο αυτό, στον πίνακα που ακολουθεί γίνεται μία προσπάθεια προσδιορισμού των βασικών κατηγοριών των προτεινόμενων δράσεων για τις ΤΠΕ, όπως προκύπτουν από τα Περιφερειακά Σχέδια για την «Κοινωνία της Πληροφορίας» και αποτύπωσης αυτών κατά περιφέρεια.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.1

ΤΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΙ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ										
	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ									
	Εισαγωγή ΤΠΕ στη Δημόσια Διοίκηση και τους ΟΤΑ	Βελτίωση ανταγωνιστικότητας ΜΜΕ με ενσωμάτωση ΤΠΕ	Υποδομές τηλε-εκπαίδευσης και τηλεσυνεργασίας	Τουριστική προβολή της Περιφέρειας με χρήση των ΤΠΕ	Εισαγωγή ΤΠΕ για την ανάδειξη και διαφύλαξη της πολιτιστικής κληρονομιάς	Εφαρμογή νέων τεχνολογιών στον αγροτικό τομέα και προστασία φυσικού πλούτου	Επαγγελματική κατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού στις ΤΠΕ	Συστήματα διαχ/σης περιβάλλοντος: ΓΣΠ, τηλεμετρικά συστήματα	Ανάπτυξη δημόσιων υποδομών ασύρματης πρόσβασης και επικοινωνίας	Εφαρμογές των ΤΠΕ στο τομέα των μεταφορών
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ										
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ-ΘΡΑΚΗ			✓							✓
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	✓		✓		✓			✓	✓	
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ		✓								
ΗΠΕΙΡΟΣ				✓	✓					
ΘΕΣΣΑΛΙΑ		✓				✓				
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	✓	✓					✓			
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ		✓		✓	✓					
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	✓	✓				✓				
ΑΤΤΙΚΗ				✓	✓		✓			
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	✓			✓						
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	✓	✓			✓					
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ				✓	✓					
ΚΡΗΤΗ	✓		✓				✓		✓	

Από τον παραπάνω πίνακα γίνεται εμφανές ότι η πλειονότητα των περιφερειών περιλαμβάνουν μέσα στα περιφερειακά τους προγράμματα δράσεις που σχετίζονται με τον εκσυγχρονισμό των ΟΤΑ και της Δημόσιας Διοίκησης κάνοντας χρήση των ΤΠΕ. Η Δυτική Μακεδονία μαζί με τη Κρήτη είναι οι περιφέρειες που έχουν τη

⁵⁹ Επεξεργασία στοιχείων που προκύπτουν από τα 13 Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα και τα Συμπληρώματα Προγραμματισμού αυτών.

μεγαλύτερη ποικιλία δράσεων. Αξιοσημείωτη είναι βέβαια και η περιφέρεια της Κεντρικής Μακεδονίας η οποία φαίνεται να συγκεντρώνει τους σχετικούς πόρους μόνο σε μία ομάδα δράσεων για τις ΤΠΕ (Βελτίωση ανταγωνιστικότητας ΜΜΕ με ενσωμάτωση ΤΠΕ). Αυτό μάλλον σημαίνει ότι είναι πιο ανεπτυγμένη στους υπόλοιπους τομείς δράσεων συγκριτικά με τις υπόλοιπες 12 περιφέρειες της χώρας, μιας που στην εν λόγω περιφέρεια περιλαμβάνεται και η συμπρωτεύουσα, δηλαδή το μεγάλο Μητροπολιτικό Κέντρο της Θεσσαλονίκης.

4.2. Η νέα προγραμματική περίοδος 2007-13

Για την περίοδο 2007-2013, το Ελληνικό ΕΣΠΑ, που περιγράφει τη στρατηγική της χώρας και τον τρόπο με τον οποίο η χώρα μπορεί να αξιοποιήσει την κοινοτική συνδρομή ύψους 20,4 δις ευρώ κατά τη νέα αυτή περίοδο προγραμματισμού, έχει υποβληθεί και εγκριθεί από την Επιτροπή το Μάρτιο του 2007.

Το *Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς 2007-2013 (ΕΣΠΑ)* εστιάζει στην ανάγκη άσκησης πολιτικής σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο. Στόχος είναι «η διεύρυνση των αναπτυξιακών δυνατοτήτων της χώρας, η επιτάχυνση του ρυθμού οικονομικής μεγέθυνσης και η αύξηση της παραγωγικότητας σε επίπεδα υψηλότερα του μέσου κοινοτικού όρου, για την επίτευξη της πραγματικής σύγκλισης και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής όλων των πολιτών χωρίς αποκλεισμούς». Την προγραμματική περίοδο 2007-2013 θα πραγματοποιηθούν οκτώ Τομεακά Ε.Π. και πέντε Περιφερειακά Ε.Π., τα οποία είναι⁶⁰:

Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα

1. Περιβάλλον - Αειφόρος Ανάπτυξη
2. Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας
3. Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα
4. Ψηφιακή Σύγκλιση
5. Βελτίωση της Διοικητικής Ικανότητας Δημόσιας Διοίκησης
6. Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού
7. Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση, και

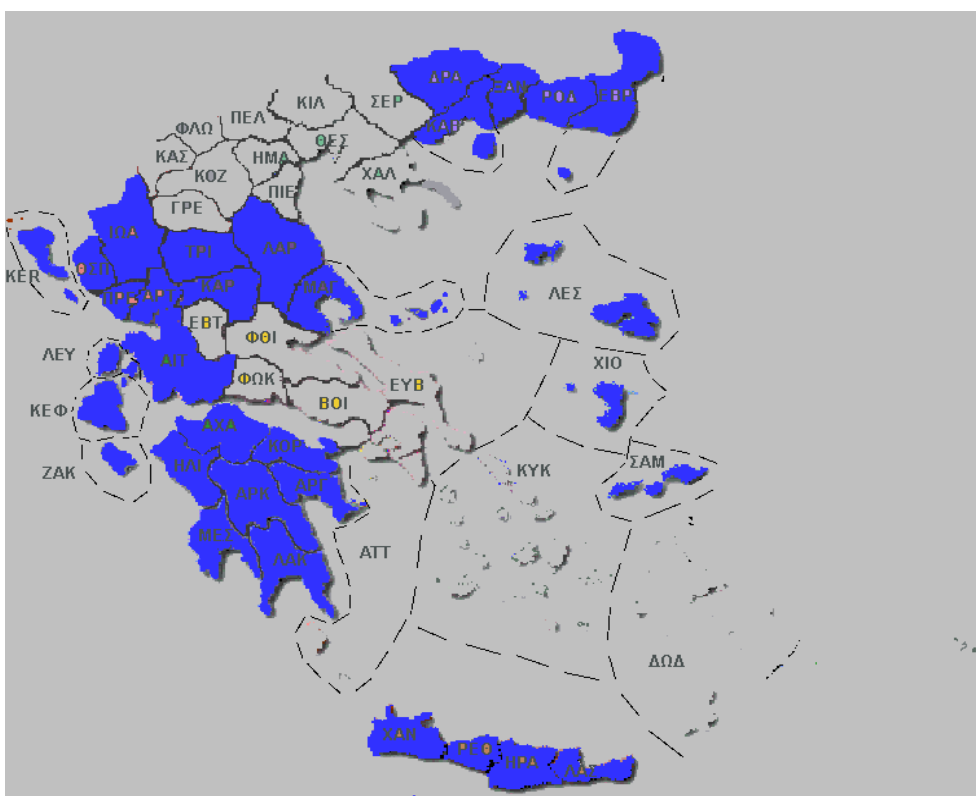
⁶⁰ <http://www.hellaskps.gr/2007-2013.htm>

8. Τεχνική Υποστήριξης Εφαρμογής

Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα

1. ΠΕΠ Μακεδονίας - Θράκης
2. ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας - Πελοποννήσου - Ιονίων Νήσων
3. ΠΕΠ Κρήτης και Νήσων Αιγαίου
4. ΠΕΠ Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας - Ηπείρου και
5. ΠΕΠ Αττικής

Στο πλαίσιο αυτό, για την περίοδο 2007-2013 το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα για την Ψηφιακή Σύγκλιση, έχει ως στόχο να αναδείξει τις αναπτυξιακές κατευθύνσεις σε ότι αφορά την αποδοτική και βιώσιμη αξιοποίηση των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών (ΤΠΕ) στην Ελληνική κοινωνία και οικονομία. Οι 8 Περιφέρειες αμιγούς στόχου σύγκλισης, σύμφωνα με το Ε.Π. «Ψηφιακή Σύγκλιση», θα χρηματοδοτηθούν με πόρους τόσο εθνικούς όσο και ευρωπαϊκούς προερχόμενοι από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (Ε.Τ.Π.Α.). Η παραγωγική διάρθρωση των περιφερειών αυτών τείνει να είναι ομοιογενής με κοινό χαρακτηριστικό την αύξηση του τριτογενή τομέα σε βάρος των άλλων δύο, πρωτογενή και δευτερογενή. Οι περιφέρειες αυτές είναι οι εξής: Ανατολική Μακεδονία - Θράκη, Θεσσαλία, Ήπειρος, Δυτική Ελλάδα, Πελοπόννησος, Ιόνια Νησιά, Κρήτη και Βόρειο Αιγαίο. Οι 8 περιφέρειες παρουσιάζονται ακολούθως στο χάρτη και είναι χρωματισμένες με μπλε:

Πηγή: Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, Σχέδιο Επιχειρησιακού Προγράμματος "Ψηφιακή Σύγκλιση", Ιούλιος 2006

Όσον αφορά τις περιφέρειες μεταβατικής στήριξης, το ψηφιακό άλμα στην παραγωγικότητα και την ποιότητα ζωής συνδέεται με παρεμβάσεις που αφορούν την διείσδυση και χρήση των ΤΠΕ, οι οποίες εστιάζουν στην αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων με την ταυτόχρονη αντιμετώπιση των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων. Στο πλαίσιο αυτό, όπως θα αναλυθεί περισσότερο στις ενότητες που ακολουθούν, οι δράσεις για την προώθηση των ΤΠΕ στις περιφέρειες μεταβατικής στήριξης υλοποιούνται μέσω του Άξονα «Ψηφιακή σύγκλιση και επιχειρηματικότητα», ο οποίος άλλωστε ισχύει για όλες τις ελληνικές περιφέρειες.

Το όραμα του Ε.Π. μέσω συγκεκριμένων παρεμβάσεων και συνεργιών με τα ΠΕΠ, καλύπτει επίσης τους τρεις στρατηγικούς στόχους του ΕΣΠΑ 2007-2013 που προσδιορίζουν το περιεχόμενο της χωρικής ανάπτυξης:

- Ανάπτυξη ισόρροπου και πολυκεντρικού αστικού συστήματος και διαμόρφωσης νέας σχέσης πόλης-υπαίθρου

- Εξασφάλιση της ισότητας πρόσβασης στις υποδομές και στη γνώση και
- Αειφόρος ανάπτυξη και ορθολογική διαχείριση και προστασία της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς.

Στην συνέχεια κρίνεται σκόπιμο να γίνει ανάλυση τόσο του Τομεακού Προγράμματος Ψηφιακή Σύγκλιση όσο και των αξόνων προτεραιότητας των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων σχετικά με την ανάπτυξη των ΤΠΕ σε περιφερειακό επίπεδο.

4.2.1. Το Τομεακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα για την «Ψηφιακή Σύγκλιση»

Ο Στρατηγικός Στόχος για το Ε.Π. "Ψηφιακή Σύγκλιση" για την περίοδο 2007 - 2013 περιγράφεται από "Ψηφιακή σύγκλιση της χώρας με την ΕΕ αξιοποιώντας τις τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών". Το Ε.Π. "Ψηφιακή Σύγκλιση" έχει προϋπολογισμό συνολικής δημόσιας δαπάνης της τάξης των 1,147 εκ. €.

Το όραμα της Ψηφιακής Σύγκλισης για την Ελλάδα αποτελεί τον πυρήνα της νέας στρατηγικής για τις ΤΠΕ που υιοθετείται για την νέα Προγραμματική Περίοδο 2007-2013. Βάσει της ανάλυσης του εσωτερικού και του εξωτερικού περιβάλλοντος, η νέα στρατηγική για τις ΤΠΕ αντανακλά τις προτεραιότητες που έχουν τεθεί σε πανευρωπαϊκό επίπεδο. Συνεπώς, εξειδικεύεται σε δύο Άξονες Προτεραιότητας⁶¹:

- Τη βελτίωση της παραγωγικότητας με αξιοποίηση των ΤΠΕ,
- Τη βελτίωση της ποιότητας ζωής.

Συνθέτοντας αυτές τις δύο προτεραιότητες, ο Στόχος της Ψηφιακής Σύγκλισης για τη νέα προγραμματική περίοδο είναι: "Ψηφιακό άλμα στην παραγωγικότητα, Ψηφιακό Άλμα στην ποιότητα ζωής".

Βάση του παραπάνω οράματος και των Αξόνων Προτεραιότητας εντοπίστηκαν 6 Ειδικοί Στόχοι, η επίτευξη των οποίων θα εξασφαλίσει αφενός τη διάχυση των ΤΠΕ τόσο στις επιχειρήσεις όσο και στους πολίτες και αφετέρου θα μεγιστοποιήσει τις ωφέλειες από τη χρήση των ΤΠΕ, προσαρμόζοντας τις αντίστοιχες εφαρμογές στις εκάστοτε ανάγκες των χρηστών.

⁶¹ Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Ψηφιακή Σύγκλιση", Μάρτιος 2007

Άξονες Προτεραιότητας

Άξονας Προτεραιότητας 1: Βελτίωση της παραγωγικότητας με αξιοποίηση των ΤΠΕ

Ο Άξονας Προτεραιότητας 1 περιλαμβάνει παρεμβάσεις που αναμένεται να υποστηρίξουν τη συμβολή των ΤΠΕ στη βελτίωση της παραγωγικότητας στις περιφέρειες αμιγούς στόχου σύγκλισης. Οι παρεμβάσεις αυτές αφορούν όλα τα εμπλεκόμενα μέρη στην παραγωγική διαδικασία: επιχειρήσεις, εργαζόμενους και φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα. Επομένως, ο παραπάνω Άξονας εξειδικεύεται σε 4 Ειδικούς στόχους οι οποίοι αναλύονται ακολούθως.

Ειδικός στόχος 1.1: Προώθηση χρήσης ΤΠΕ σε επιχειρήσεις

Η υιοθέτηση νέων τεχνολογιών στην παραγωγική διαδικασία σε συνδυασμό με την ανάπτυξη επιχειρηματικών καινοτομιών, αποτελεί το κύριο μέσο βελτίωσης της παραγωγικότητας των επιχειρήσεων. Ιδιαίτερη έμφαση αποδίδεται στην ενίσχυση της αξιοποίησης των νέων τεχνολογιών από τις ΜΜΕ, τόσο σε ό,τι αφορά νέες επενδύσεις σε ΤΠΕ όσο και σε ό,τι αφορά κίνητρα για την τόνωση της χρήσης τους. Εκτιμάται ότι σημαντικά οφέλη θα προέλθουν από δράσεις όπως ενδεικτικά:

- Ενίσχυση της επιχειρηματικής κουλτούρας για νέες τεχνολογίες,
- Στοχευμένη ανάδειξη των ωφελειών των ΤΠΕ ανά κλάδο της οικονομίας,
- Υποστήριξη των επιχειρήσεων για τη βελτίωση της αποδοτικότητάς τους μέσω ΤΠΕ, με μετρήσιμους στόχους,
- Διάχυση της Ευρωπαϊκών καλών επιχειρηματικών πρακτικών σε ΤΠΕ,
- Διάχυση των εθνικών καλών πρακτικών μέσω των επιμελητηρίων,
- Συγχρηματοδοτούμενη ανάπτυξη ευρυζωνικών δικτύων στην περιφέρεια.

Προτείνεται η προώθηση της χρήσης των ΤΠΕ στις επιχειρήσεις μέσω παρεμβάσεων ανάπτυξης ψηφιακού περιεχομένου με εκπαιδευτικό χαρακτήρα προσβάσιμο από στελέχη επιχειρήσεων. Επιπλέον προτείνεται η ανάπτυξη ευρυζωνικών εφαρμογών και υπηρεσιών που θα διευκολύνουν τις επιχειρήσεις στη διεξαγωγή συναλλαγών με φυσικά πρόσωπα ή και άλλες επιχειρήσεις. Προτείνονται τέλος παρεμβάσεις που θα ενισχύσουν την ενσωμάτωση ΤΠΕ στην καθημερινή λειτουργία των επιχειρήσεων.

Ειδικός Στόχος 1.2: Παροχή ψηφιακών υπηρεσιών προς επιχειρήσεις και βελτίωση αποτελεσματικότητας Δημόσιου τομέα με χρήση ΤΠΕ

Δεδομένου του χαμηλού επιπέδου των υπαρχόντων μηχανισμών και των υπηρεσιών, που σχετίζονται με τις διαδικασίες έναρξης και λειτουργίας των επιχειρήσεων⁶², προωθούνται δράσεις που αποσκοπούν στη μείωση των διαδικασιών επιλεγμένων τομέων δραστηριότητας που αφορούν την παρεχόμενη εξυπηρέτηση του Δημόσιου τομέα στην επιχειρηματική δραστηριότητα. Παράλληλα, εξίσου απαραίτητες είναι δράσεις που συμβάλλουν στη ρύθμιση θεσμικών ζητημάτων, που καθυστερούν τη διάδοση νέων ηλεκτρονικών υπηρεσιών (θέματα ψηφιακής υπογραφής, διαχείριση και προστασία πνευματικών δικαιωμάτων, κανονισμοί για χρηματοοικονομικές συναλλαγές μέσω νέων τεχνολογιών κινητών επικοινωνιών κλπ.).

Συγχρόνως κρίνεται αναγκαία η ανάπτυξη ολοκληρωμένων εφαρμογών για προσφορά ψηφιακών υπηρεσιών προς τις επιχειρήσεις, ψηφιακές υπηρεσίες των οποίων η προσφορά προτείνεται να υποστηριχθεί με τη μορφή "κόμβων συναλλαγών" όπως ηλεκτρονικοί κόμβοι για φορολογικές συναλλαγές, συναλλαγές με Νομαρχίες κ.λπ. Έμφαση θα δοθεί και στις βασικές δημόσιες υπηρεσίες οι οποίες θα πρέπει να είναι διαθέσιμες ηλεκτρονικά. Μέσω των παρεμβάσεων αυτών υπολογίζεται ότι θα αντιμετωπιστεί σε εθνικό επίπεδο το πρόβλημα της αποσπασματικής χρήσης των ΤΠΕ που συναντάται ευρέως στο δημόσιο τομέα. Επιπρόσθετα έντονη θα είναι και η Περιφερειακή διάσταση του στόχου αυτού, λαμβάνοντας υπόψη ότι οι προσφερόμενες ηλεκτρονικές δημόσιες υπηρεσίες θα έχουν πιθανόν την δυνατότητα να καλύπτουν και τις συναλλαγές των επιχειρήσεων με φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης.

Ειδικός Στόχος 1.3: Ενίσχυση της συμβολής του κλάδου των ΤΠΕ στην Ελληνική οικονομία

Για την επίτευξη του συγκεκριμένου στόχου προτείνονται παρεμβάσεις που αφορούν κυρίως δημιουργία και ενημέρωση ψηφιακού περιεχομένου για προγράμματα ανάπτυξης δεξιοτήτων σε ΤΠΕ. Τα προγράμματα αναμένεται να αναπτυχθούν από κοινού από πανεπιστήμια και επιχειρήσεις ΤΠΕ ενισχύοντας με αυτό τον τρόπο και τη μεταφορά τεχνογνωσίας μεταξύ του ακαδημαϊκού και επιχειρηματικού χώρου. Με την αξιοποίηση μιας κρίσιμης μάζας επιστημονικού και

⁶² Σύμφωνα με την έρευνα της World Bank, "Doing Business 2005", η Ελλάδα κατατάσσεται στις τελευταίες δέκα θέσεις σε παγκόσμιο επίπεδο σε ό,τι αφορά τον αριθμό των διαδικασιών που σχετίζονται με την έναρξη επιχειρήσεων, το κόστος εγκατάστασής τους, τον απαιτούμενο χρόνο κλπ.

εργατικού δυναμικού που είναι σε θέση να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις των νέων τεχνολογιών, θα δημιουργηθούν οι κατάλληλες προϋποθέσεις και βάσεις για την υλοποίηση επενδυτικών σχεδίων σχετικών με ΤΠΕ τόσο από το Δημόσιο όσο και από τον Ιδιωτικό τομέα.

Ειδικός Στόχος 1.4: Προώθηση της επιχειρηματικότητας σε τομείς που αξιοποιούν ΤΠΕ

Η ανάληψη επιχειρηματικής δράσης σε τομείς που αξιοποιούν ΤΠΕ αποτελεί σημαντική παράμετρο για τη βελτίωση της παραγωγικότητας μέσω χρήσης ΤΠΕ. Προτείνεται η ανάπτυξη εφαρμογών για την προβολή και προώθηση επιτυχημένων παραδειγμάτων επιχειρηματικότητας, την ενημέρωση επιχειρηματιών για τις διαδικασίες έναρξης, λειτουργίας και ανάπτυξης επιχειρήσεων, όπως και ανάπτυξη δομών ενεργού στήριξης της επιχειρηματικότητας μέσω της αξιοποίησης επιχειρηματικών ιδεών σε θέματα ΤΠΕ. Για την ανάπτυξη κινήτρων για τη δημιουργία νέων επιχειρηματικών σχημάτων, προτείνεται η ανάπτυξη χρηματοδοτικών μηχανισμών για ΜΜΕ που δραστηριοποιούνται στο τομέα των ΤΠΕ.

Άξονας Προτεραιότητας 2: Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής

Οι παρεμβάσεις που προτείνονται να υλοποιηθούν έχουν ως επίκεντρο και τελικό αποδέκτη τον πολίτη στις περιφέρειες αμιγούς στόχου σύγκλισης. Η ωφέλεια του πολίτη σχετίζεται με όλες τις πτυχές της ζωής του. Ο Άξονας εξειδικεύεται σε δύο Ειδικούς Στόχους.

Ειδικός Στόχος 2.1: Βελτίωση της καθημερινής ζωής μέσω ΤΠΕ - Ισότιμη συμμετοχή των πολιτών στην Ψηφιακή Ελλάδα

Για την επίτευξη της ισότιμης πρόσβασης στις δυνατότητες νέων τεχνολογιών προτείνεται η περαιτέρω επέκταση ευρυζωνικών υποδομών και υπηρεσιών σε όλη τη χώρα, με παράλληλη εξασφάλιση των όρων «εμπιστοσύνης» και ασφαλείας κατά τη χρήση νέων τεχνολογιών, τόσο σε ό,τι αφορά τη σχέση πολιτών-τεχνολογίας και καταναλωτών-τεχνολογίας, όσο και σε ό,τι αφορά τη διασφάλιση των συστημάτων από κακόβουλες επιθέσεις.

Παράλληλα προτείνεται η ανάπτυξη στοχευόμενου ψηφιακού περιεχομένου στην εκπαίδευση ώστε να ενισχυθεί η συμβολή των νέων τεχνολογιών στην εκπαιδευτική

διαδικασία και η ανάπτυξη παρεμβάσεων για την υιοθέτηση τεχνολογικών εφαρμογών για την ανάδειξη και αξιοποίηση του τεχνολογικού και πολιτιστικού κεφαλαίου. Προτείνεται επίσης να δοθεί έμφαση στην υποστήριξη της εκπαιδευτικής διαδικασίας μέσω της επέκτασης σχολικών δικτυακών υποδομών και των εξοπλισμών που σχετίζονται με ΤΠΕ.

Ειδικός Στόχος 2.2: Ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών Δημόσιας Διοίκησης για τον πολίτη

Προτείνεται να δοθεί έμφαση στην εξασφάλιση της αδιάλειπτης υψηλής ποιότητας και ασφαλούς παροχής ψηφιακών υπηρεσιών του Δημόσιου τομέα προς τους πολίτες καθώς και η ανάπτυξη ενιαίων σημείων πρόσβασης των ψηφιακών υπηρεσιών και του ψηφιακού περιεχομένου κάθε είδους, η υποστήριξη με ενιαίο τρόπο εναλλακτικών καναλιών παροχής υπηρεσιών και η παροχή προσωποποιημένων ψηφιακών υπηρεσιών προς των πολίτη. Οι προτεινόμενες παρεμβάσεις προς αυτήν την κατεύθυνση μπορούν να απευθύνονται τόσο στο γενικό πληθυσμό των περιφερειών αμιγούς στόχου σύγκλισης όσο και σε ειδικές πληθυσμιακές ομάδες που αντιστοιχούν σε περιφέρειες με ιδιαίτερα δημογραφικά χαρακτηριστικά.

4.2.2. Οι ΤΠΕ μέσα από τα ΠΕΠ του ΕΣΠΑ

ΠΕΠ Μακεδονίας – Θράκης

Το ΠΕΠ Μακεδονίας - Θράκης αποτελείται από 10 Άξονες προτεραιότητας⁶³:

1. Υποδομές και υπηρεσίες προσπελασιμότητας στην ΠΚΜ
2. Υποδομές και υπηρεσίες προσπελασιμότητας στην ΠΔΜ
3. Υποδομές και υπηρεσίες προσπελασιμότητας στην ΠΑΜΘ
4. Ψηφιακή σύγκλιση και επιχειρηματικότητα στην ΠΚΜ
5. Ψηφιακή σύγκλιση και επιχειρηματικότητα στην ΠΔΜ
6. Ψηφιακή σύγκλιση και επιχειρηματικότητα στην ΠΑΜΘΑ
7. Αειφόρος ανάπτυξη και ποιότητα ζωής στην ΠΚΜ
8. Αειφόρος ανάπτυξη και ποιότητα ζωής στην ΠΔΜ
9. Αειφόρος ανάπτυξη και ποιότητα ζωής στην ΠΑΜΘ

⁶³ Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Μακεδονίας-Θράκης", Αθήνα Μάρτιος 2007

10. 1: Τεχνική υποστήριξη εφαρμογής ΠΚΜ - ΠΔΜ

10. 2: Τεχνική υποστήριξη εφαρμογής ΠΑΜΘ

Η ψηφιακή σύγκλιση προωθείται όπως φαίνεται από τους άξονες προτεραιότητας 4, 5, 6. Το περιεχόμενο των αξόνων παρουσιάζεται ως εξής.

Άξονας Προτεραιότητας 4: Ψηφιακή Σύγκλιση και Επιχειρηματικότητα στην ΠΚΜ και
Άξονας προτεραιότητας 5: Ψηφιακή Σύγκλιση και Επιχειρηματικότητα στην ΠΔΜ

Όπως κάθε Ευρωπαϊκή Περιφέρεια, έτσι και η περιφέρεια Μακεδονίας - Θράκης οδεύουν προς ένα μοντέλο ανάπτυξης όπου η περιφερειακή ανταγωνιστικότητα προκύπτει εκτός των άλλων και από την τεχνολογική καινοτομία και τη μετατροπή των επιστημονικών και τεχνολογικών γνώσεων σε προϊόντα της καθημερινής ζωής. Σε αυτό το πλαίσιο ένας από τους στόχους του περιφερειακού προγραμματισμού, ο οποίος και μας αφορά άμεσα, είναι: "Η διάχυση των ΤΠΕ τόσο στις επιχειρήσεις με σκοπό τη βελτίωση της παραγωγικότητας της Περιφέρειας, όσο και στους πολίτες με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας ζωής, καθώς και η μεγιστοποίηση των ωφελειών από τη χρήση ΤΠΕ, με την προσαρμογή τους στις εκάστοτε ανάγκες των χρηστών. Ο συγκεκριμένος στόχος εξειδικεύεται σε δύο προτεραιότητες:

α) Βελτίωση της παραγωγικότητας με αξιοποίηση των ΤΠΕ

➤ Προώθηση χρήσης ΤΠΕ σε επιχειρήσεις της Περιφέρειας

Κύριο μέσο βελτίωσης της παραγωγικής δραστηριότητας των επιχειρήσεων είναι η αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών από τις ΜΜΕ της Περιφέρειας όσον αφορά τις νέες επενδύσεις σε ΤΠΕ, η ανάπτυξη ευρυζωνικών εφαρμογών και υπηρεσιών που θα διευκολύνουν τις επιχειρήσεις της Περιφέρειας στη διεξαγωγή συναλλαγών με φυσικά πρόσωπα αλλά και με άλλες επιχειρήσεις καθώς και ανάπτυξη ψηφιακού περιεχομένου για προγράμματα κατάρτισης και Δια Βίου μάθησης για στελέχη επιχειρήσεων τόσο ιδιωτικού όσο και δημόσιου τομέα.

➤ Παροχή ψηφιακών υπηρεσιών προς επιχειρήσεις και ανασχεδιασμός διαδικασιών των φορέων τοπικής αυτοδιοίκησης

Κρίνεται αναγκαία η ανάπτυξη ολοκληρωμένων εφαρμογών για προσφορά ψηφιακών υπηρεσιών φορέων τοπικής αυτοδιοίκησης προς τις επιχειρήσεις μέσω δημιουργίας "κόμβων συναλλαγών" και δομών για την εξυπηρέτηση των επιχειρήσεων της Περιφέρειας σε λειτουργικά και πληροφοριακά ζητήματα. Όσον αφορά τον ανασχεδιασμό των διαδικασιών του Δημοσίου θα υπάρξουν παρεμβάσεις που αφορούν στη βελτίωση της διοικητικής ικανότητας της Δημόσιας Διοίκησης.

- Ενίσχυση της συμβολής του κλάδου των ΤΠΕ στην οικονομία της Περιφέρειας

Εδώ ενδείκνυται η ανάπτυξη ψηφιακών προωθητικών μηχανισμών για τη συντονισμένη προώθηση και προβολή των επιχειρήσεων του κλάδου ΤΠΕ σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.

- Προώθηση της τοπικής επιχειρηματικότητας σε τομείς που αξιοποιούν ΤΠΕ.

Ενδείκνυται η ανάπτυξη εφαρμογών για την ενημέρωση επιχειρηματιών για τις διαδικασίες έναρξης, λειτουργίας και ανάπτυξης επιχειρήσεων καθώς και η ανάπτυξη δομών ενεργού στήριξης της επιχειρηματικότητας μέσω της αξιοποίησης επιχειρηματικών ιδεών σε θέματα ΤΠΕ.

β) Βελτίωση της ποιότητας ζωής

- Βελτίωση της καθημερινής ζωής μέσω ΤΠΕ - Ισότιμη συμμετοχή των πολιτών της Περιφέρειας στην Ψηφιακή Ελλάδα

Εδώ περιλαμβάνονται πράξεις όπως η επέκταση ευρυζωνικών υποδομών και υπηρεσιών, η εγκατάσταση στα σχολεία υποδομών και εξοπλισμών που σχετίζονται με ΤΠΕ, η ανάπτυξη ψηφιακού εκπαιδευτικού και πολιτιστικού περιεχομένου και τέλος η αξιοποίηση των ευρυζωνικών υπηρεσιών που θα απλουστεύσουν τις συναλλαγές των πολιτών σε τομείς όπως ο τουρισμός, η υγεία κ.λπ.

- Ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών τοπικής αυτοδιοίκησης για τον πολίτη.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στον ανασχεδιασμό και ψηφιακή διάθεση των πιο συχνά χρησιμοποιούμενων υπηρεσιών και η ηλεκτρονική εξυπηρέτηση των πολιτών βάσει των τοπικών αναγκών αλλά και η εξασφάλιση της αδιάλειπτης υψηλής ποιότητας και ασφαλούς παροχής ψηφιακών υπηρεσιών της τοπικής αυτοδιοίκησης προς τους πολίτες.

Άξονας προτεραιότητας 6: Ψηφιακή Σύγκλιση και Επιχειρηματικότητα στην ΠΑΜΘ

Ζητούμενο για την Περιφέρεια αποτελεί η δημιουργία μιας αυτοτροφοδοτούμενης και δυναμικής οικονομίας. Η αναγκαιότητα για χρήση ΤΠΕ γίνεται εμφανής μέσω του εξής ειδικού στόχου: Εισαγωγή στις ΜΜΕ καινοτόμων υπηρεσιών και εφαρμογών ΤΠΕ, όπως ηλεκτρονικό εμπόριο.

ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας - Πελοποννήσου - Ιονίων Νήσων

Το ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας, Πελοποννήσου και Ιονίων Νήσων αποτελείται από 10 Άξονες Προτεραιότητας⁶⁴:

1. Υποδομές και υπηρεσίες προσπελασιμότητας Δυτικής Ελλάδας
2. Υποδομές και υπηρεσίες προσπελασιμότητας Πελοποννήσου
3. Υποδομές και υπηρεσίες προσπελασιμότητας Ιονίων Νήσων
4. Ψηφιακή σύγκλιση και επιχειρηματικότητα Δυτικής Ελλάδας
5. Ψηφιακή σύγκλιση και επιχειρηματικότητα Πελοποννήσου
6. Ψηφιακή σύγκλιση και επιχειρηματικότητα Ιονίων Νήσων
7. Αειφόρος ανάπτυξη και ποιότητα ζωής Δυτικής Ελλάδας
8. Αειφόρος ανάπτυξη και ποιότητα ζωής Πελοποννήσου
9. Αειφόρος ανάπτυξη και ποιότητα ζωής Ιονίων Νήσων
10. Τεχνική υποστήριξη εφαρμογής

Η ψηφιακή σύγκλιση προωθείται όπως φαίνεται από τους άξονες προτεραιότητας 4, 5, 6. Το περιεχόμενο των αξόνων παρουσιάζεται ως ακολούθως.

Άξονας Προτεραιότητας 4: Ψηφιακή Σύγκλιση και Επιχειρηματικότητα στην Δυτική Ελλάδα

Η συντριπτική πλειονότητα των επιχειρήσεων που είναι εγκατεστημένες στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας και δραστηριοποιούνται σε όλους τους τομείς της οικονομίας είναι μικρομεσαίες ή πολύ μικρές και αντιμετωπίζουν προβλήματα ανταγωνισμού τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο.

Στον τομέα των ΤΠΕ η θέση της Περιφέρειας δεν χαρακτηρίζεται ικανοποιητική. Η ΠΔΕ βρίσκεται σε χαμηλή θέση σε ότι αφορά τη διείσδυση ευρυζωνικών δικτύων αν και εμφανίζονται τάσεις ανόδου στην ανάπτυξη του ευρυζωνικού διαδικτύου.

Για την περίοδο 2007-2013 στρατηγικός στόχος για την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας είναι να καταστεί η Περιφέρεια ένας πόλος ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, με βασικούς στόχους⁶⁵:

- Τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων της Περιφέρειας μέσω της μεγαλύτερης χρησιμοποίησης των ΤΠΕ.

⁶⁴ Επιχειρησιακό Πρόγραμμα " Δυτικής Ελλάδας - Πελοποννήσου - Ιονίων Νήσων", Αθήνα Μάρτιος 2007

⁶⁵ Αναφέρονται μόνο οι στόχοι που έχουν σχέση με τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και Επικοινωνίας

- Τη βελτίωση της παραγωγικότητας της Περιφέρειας με αξιοποίηση των ΤΠΕ με δράσεις που εκτιμάται ότι θα ενισχύσουν την προώθηση της χρήσης ΤΠΕ σε επιχειρήσεις της Περιφέρειας
- Τη βελτίωση της ποιότητας ζωής η οποία θα επιτευχθεί με την προώθηση δράσεων που θα στοχεύουν στη βελτίωση της καθημερινής ζωής μέσω ΤΠΕ με την ισότιμη συμμετοχή των πολιτών της Περιφέρειας στην Ψηφιακή Ελλάδα, καθώς και την ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών τοπικής αυτοδιοίκησης για τον πολίτη.

Άξονας Προτεραιότητας 5: Ψηφιακή Σύγκλιση και Επιχειρηματικότητα Πελοποννήσου.

Ο Γενικός Στόχος του εν λόγω άξονα αναφέρεται στον εκσυγχρονισμό της παραγωγικής και διοικητικής λειτουργίας των επιχειρήσεων της Περιφέρειας. Η επίτευξή του θα πραγματοποιηθεί ανάλογα με την αποτελεσματική ή μη επίτευξη των ειδικών στόχων:

- Ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών στην παραγωγική διαδικασία των επιχειρήσεων
- Εκσυγχρονισμός της παραγωγικής και διοικητικής λειτουργίας των επιχειρήσεων
- Εκσυγχρονισμός και αύξηση της αποτελεσματικότητας της δημόσιας διοίκησης της Περιφέρειας για τη διευκόλυνση των επιχειρήσεων και των πολιτών.

Άξονας Προτεραιότητας 6: Ψηφιακή Σύγκλιση και Επιχειρηματικότητα στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων

Στόχος του περιφερειακού προγραμματισμού αποτελεί "αφενός η προσπάθεια εμπλουτισμού του συνολικού και ιδιαίτερα τουριστικού προϊόντος με νέες και εναλλακτικές δυνατότητες προσαρμοσμένες στην τοπική ταυτότητα και ιδιαιτερότητα, που μπορούν να προσφέρουν την απαραίτητη ευελιξία, διαφοροποίηση και αναγνωρισιμότητα, αφετέρου δε και συμπληρωματικά, η συνέχιση της προσπάθειας ποιοτικής αναβάθμισης και εκσυγχρονισμού του υφιστάμενου παραγωγικού δυναμικού". Επιδιώκεται επομένως, η αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών για την προώθηση και προβολή των προσφερόμενων υπηρεσιών και των παραγομένων προϊόντων καθώς και η εισαγωγή νέων τεχνολογιών και πληροφορικής

προκειμένου να υποστηριχτεί η διαφοροποίηση, η δικτύωση και η ποιοτική προσαρμογή του οικονομικού συστήματος.

ΠΕΠ Κρήτης και Νήσων Αιγαίου

Το ΠΕΠ Κρήτης και Νήσων Αιγαίου αποτελείται από 12 Άξονες Προτεραιότητας⁶⁶:

1. Υποδομές και υπηρεσίες προσπελασιμότητας Περιφέρειας Κρήτης
2. Υποδομές και υπηρεσίες προσπελασιμότητας Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου
3. Υποδομές και υπηρεσίες προσπελασιμότητας Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου
4. Ψηφιακή σύγκλιση και επιχειρηματικότητα Περιφέρειας Κρήτης
5. Ψηφιακή σύγκλιση και επιχειρηματικότητα Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου
6. Ψηφιακή σύγκλιση και επιχειρηματικότητα Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου
7. Αειφόρος ανάπτυξη και ποιότητα ζωής Περιφέρειας Κρήτης
8. Αειφόρος ανάπτυξη και ποιότητα ζωής Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου
9. Αειφόρος ανάπτυξη και ποιότητα ζωής Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου
10. Χωρική συνοχή και συνεργασία στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου
11. Τεχνική υποστήριξη εφαρμογής Κρήτης και Βορείου Αιγαίου
12. Τεχνική υποστήριξη εφαρμογής Νοτίου Αιγαίου

Η ψηφιακή σύγκλιση προωθείται όπως φαίνεται από τους άξονες προτεραιότητας 4, 5, 6. Το περιεχόμενο των αξόνων παρουσιάζεται ως ακολούθως:

Άξονας Προτεραιότητας 4: Ψηφιακή Σύγκλιση και Επιχειρηματικότητα στην Περιφέρεια Κρήτης

Στόχος αυτού του άξονα είναι "η ενίσχυση των παραγωγικών επενδύσεων, προώθηση της καινοτομίας και αποτελεσματική αξιοποίηση των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών στην Περιφέρεια Κρήτης".

Άξονας Προτεραιότητας 5: Ψηφιακή Σύγκλιση και Επιχειρηματικότητα στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου

Στόχος του άξονα αυτού είναι η "Διεύρυνση και ο εκσυγχρονισμός της επιχειρηματικής βάσης της Περιφέρειας". Ο γενικός στόχος αυτός δίνει έμφαση στις τοπικές ανάγκες και δυνατότητες για την επιτάχυνση της ανάπτυξης της Περιφέρειας και την αύξηση της ελκυστικότητας και της εξωστρέφειάς της.

⁶⁶ Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Κρήτης και Νήσων Αιγαίου", Αθήνα Μάρτιος 2007

Άξονας Προτεραιότητας 6: Ψηφιακή Σύγκλιση και Επιχειρηματικότητα στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου

Στόχος του άξονα αυτού είναι η "δυνατότητα επαρκούς διοικητικής κάλυψης των κατοίκων και επισκεπτών και διαμόρφωση ανταγωνιστικού επιχειρηματικού περιβάλλοντος, στους τομείς που συμβάλλουν στην υλοποίηση του οράματος της Περιφέρειας, με επένδυση στο ανθρώπινο δυναμικό και στη κοινωνία της γνώσης".

ΠΕΠ Θεσσαλίας, Στερεάς Ελλάδας και Ηπείρου

Το ΠΕΠ Θεσσαλίας, Στερεάς Ελλάδας και Ηπείρου αποτελείται από 12 Άξονες Προτεραιότητας⁶⁷:

1. Υποδομές και υπηρεσίες προσπελασιμότητας Θεσσαλίας
2. Υποδομές και υπηρεσίες προσπελασιμότητας Στερεάς Ελλάδας
3. Υποδομές και υπηρεσίες προσπελασιμότητας Ηπείρου
4. Αειφόρος ανάπτυξη και ποιότητα ζωής Θεσσαλίας
5. Αειφόρος ανάπτυξη και ποιότητα ζωής Στερεάς Ελλάδας
6. Αειφόρος ανάπτυξη και ποιότητα ζωής Ηπείρου
7. Ψηφιακή σύγκλιση και επιχειρηματικότητα Θεσσαλίας
8. Ψηφιακή σύγκλιση και επιχειρηματικότητα Στερεάς Ελλάδας
9. Ψηφιακή σύγκλιση και επιχειρηματικότητα Ηπείρου
10. Τεχνική υποστήριξη εφαρμογής Θεσσαλίας
11. Τεχνική υποστήριξη εφαρμογής Στερεάς Ελλάδας
12. Τεχνική υποστήριξη εφαρμογής Ηπείρου

Η ψηφιακή σύγκλιση προωθείται όπως φαίνεται από τους άξονες προτεραιότητας 7, 8, 9. Το περιεχόμενο των αξόνων παρουσιάζεται ως ακολούθως.

Άξονας Προτεραιότητας 7: Ψηφιακή Σύγκλιση και Επιχειρηματικότητα στην Θεσσαλία

Η συνεχής βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της θεσσαλικής οικονομίας είναι βασική προϋπόθεση για την πραγματική αναπτυξιακή σύγκλιση της περιφέρειας με τους ευρωπαϊκούς μέσους όρους. Η βελτίωση της παραγωγικότητας θα επιτευχθεί με

⁶⁷ Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Θεσσαλίας-Στερεάς Ελλάδας-Ηπείρου", Αθήνα Μάρτιος 2007

την αξιοποίηση των ΤΠΕ και την προώθηση της χρήσης τους σε επιχειρήσεις της περιφέρειας. Στόχος είναι και η βελτίωση της ποιότητας ζωής που θα επιτευχθεί με την προώθηση δράσεων που θα στοχεύουν στην βελτίωση της καθημερινής ζωής μέσω ΤΠΕ.

Άξονας Προτεραιότητας 8: Ψηφιακή Σύγκλιση και Επιχειρηματικότητα στην Στερεά Ελλάδα

Η βελτίωση της παραγωγικότητας της Περιφέρειας με αξιοποίηση των ΤΠΕ, εκτιμάται ότι θα επιτευχθεί με συγκεκριμένες δράσεις που ενισχύουν την προώθηση χρήσης ΤΠΕ σε επιχειρήσεις της Περιφέρειας, την παροχή ψηφιακών υπηρεσιών προς επιχειρήσεις και ανασχεδιασμός διαδικασιών των φορέων τοπικής αυτοδιοίκησης και την προώθηση της τοπικής επιχειρηματικότητας σε τομείς που αξιοποιούν ΤΠΕ.

Άξονας Προτεραιότητας 9: Ψηφιακή Σύγκλιση και Επιχειρηματικότητα Ηπείρου

Ο εν λόγω άξονας περιλαμβάνει παρεμβάσεις που έχουν ως στόχο να βελτιώσουν την περιφερειακή ανταγωνιστικότητα μέσω προώθησης της ψηφιακής σύγκλισης και βελτίωσης της παραγωγικότητας των επιχειρήσεων.

Για την επίτευξη του στόχου απαιτείται πέραν της κλασσικής μεθόδου υποστήριξης της επιχειρηματικής πρωτοβουλίας μέσω επενδυτικών κινήτρων, η υιοθέτηση και αξιοποίηση των ΤΠΕ από τις επιχειρήσεις, σε συνδυασμό με την ανάπτυξη και εισαγωγή επιχειρηματικών καινοτομιών στην παραγωγική διαδικασία.

ΠΕΠ Αττικής

Το ΠΕΠ Αττικής αποτελείται από 5 Άξονες Προτεραιότητας οι οποίοι είναι⁶⁸:

1. Ενίσχυση των υποδομών προσπελασιμότητας - ενέργειας
2. Αειφόρος ανάπτυξη και βελτίωση της ποιότητας ζωής
3. Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, της καινοτομίας και της ψηφιακής σύγκλισης
4. Αναζωογόνηση αστικών περιοχών
5. Τεχνική υποστήριξη εφαρμογής

⁶⁸ Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Αττικής", Αθήνα Μάρτιος 2007

Η ψηφιακή σύγκλιση προωθείται όπως φαίνεται από τον άξονα προτεραιότητας 3. Το περιεχόμενο του άξονα παρουσιάζεται ως εξής

Άξονας Προτεραιότητας 3: Ενίσχυση της Ανταγωνιστικότητας της Καινοτομίας και της Ψηφιακής Σύγκλισης

Ενισχύονται οι ΜΜΕ για την ανάπτυξη υπηρεσιών και εφαρμογών ΤΠΕ και παρέχονται ψηφιακές υπηρεσίες προς επιχειρήσεις και ανασχεδιάζονται οι λειτουργίες τους.

Συμπερασματικά, τα Επιχειρησιακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ περιλαμβάνουν ποικίλες δράσεις, οι οποίες σχετίζονται και με το Τομεακό Πρόγραμμα "Ψηφιακή Σύγκλιση". Στον παρακάτω πίνακα απεικονίζονται οι κυριότερες ομάδες των δράσεων που αξιοποιούν τις ΤΠΕ και προωθούν έτσι το στόχο της ψηφιακής σύγκλισης σε περιφερειακό επίπεδο⁶⁹.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.2

ΤΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΨΗΦΙΑΚΗ ΣΥΓΚΛΙΣΗ										
		ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ								
		Εισαγωγή των ΤΠΕ στη Δημόσια Διοίκηση	Εισαγωγή των ΤΠΕ στην λειτουργία των ΜΜΕ για αύξηση της ανταγωνιστικότητας	Εισαγωγή των ΤΠΕ στους ΟΤΑ για τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών	Ψηφιακές υπηρεσίες προς επιχειρήσεις (ηλεκτρονικό εμπόριο)	Βελτίωση οδικής ασφάλειας μέσω τηλεματικής	Βελτίωση της καθημερινής ζωής των πολιτών μέσω ΤΠΕ	Εκσυγχρονισμός κτιριακών εγκαταστάσεων εκπαιδευτικών και ερευνητικών ιδρυμάτων	Ενίσχυση ΜΜΕ για την ανάπτυξη υπηρεσιών και εφαρμογών ΤΠΕ	Ανάδειξη απομονωμένων περιοχών με τη βοήθεια των ΤΠΕ.
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ										
ΠΡΩΤΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ-ΘΡΑΚΗ	✓	✓						✓	
	ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ		✓	✓			✓	✓		
	ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ		✓	✓			✓	✓	✓	
ΔΕΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΘΕΣΣΑΛΙΑ	✓			✓					
	ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	✓			✓					
	ΗΠΕΙΡΟΣ	✓	✓				✓		✓	
ΤΡΙΤΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΚΡΗΤΗ		✓					✓		
	ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ					✓	✓			
	ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ					✓	✓			
ΤΕΤΑΡΤΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΑΤΤΙΚΗ		✓		✓				✓	
ΠΕΜΠΤΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ		✓				✓		✓	
	ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	✓	✓							
	ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ			✓			✓			✓

Από τον παραπάνω πίνακα γίνεται εμφανές ότι η πλειονότητα των περιφερειών περιλαμβάνουν μέσα στα περιφερειακά τους προγράμματα δράσεις που σχετίζονται με τον εκσυγχρονισμό της Δημόσιας Διοίκησης και τη βελτίωση της καθημερινής ζωής των πολιτών κάνοντας χρήση των ΤΠΕ. Η Κεντρική Μακεδονία μαζί με τη

⁶⁹ Επεξεργασία στοιχείων που προκύπτουν από τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ

Δυτική Μακεδονία και εν συνεχεία η Ήπειρος είναι οι περιφέρειες που έχουν τη μεγαλύτερη ποικιλία δράσεων. Αξιοσημείωτο είναι βέβαια ότι οι περισσότερες περιφέρειες συγκεντρώνουν τους πόρους τους σε δύο το πολύ τρεις δράσεις. Ιδιαίτερη είναι η περιφέρεια των Ιονίων Νήσων όπου μέσα στο πρόγραμμά της τονίζει με τη δράση "Ανάδειξη απομονωμένων περιοχών με τη βοήθεια των ΤΠΕ" την ανάγκη απεγκλωβισμού ορισμένων περιοχών της από την απομόνωση και την αφάνεια και την προβολή τους μέσω των ΤΠΕ προσελκύοντας υπηρεσίες, τουρισμό και άλλες ίσως δραστηριότητες.

Ανάμεσα στις δράσεις του Γ' ΚΠΣ και του ΕΣΠΑ φαίνεται από τους δύο πίνακες (Πίνακας 4.1, Πίνακας 4.2) ότι υπάρχουν ορισμένες ομοιότητες και κάποιες διαφορές. Οι δράσεις που σχετίζονται με την εισαγωγή των ΤΠΕ στη Δημόσια Διοίκηση και τους ΟΤΑ όπως επίσης και η ένταξη των ΤΠΕ στις ΜΜΕ προκειμένου να βελτιωθεί η ανταγωνιστικότητά τους, έχουν υιοθετηθεί από αρκετές περιφέρειες και τις δύο προγραμματικές περιόδους. Αυτό όμως που κάνει τη διαφορά ανάμεσα στις δύο περιόδους είναι ότι στη μεν περίοδο του Γ' ΚΠΣ αρκετές περιφέρειες υιοθέτησαν δράσεις που μέσω των ΤΠΕ επιδίωκαν την ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς τους και την προσέλκυση του τουρισμού κάτι που δεν φαίνεται να επιδιώκεται με το ΕΣΠΑ, ενώ στην τρέχουσα περίοδο ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη "Βελτίωση της καθημερινής ζωής των πολιτών μέσω των ΤΠΕ" δράση που δεν υπήρχε κατά τη περίοδο του Γ ΚΠΣ. Οπότε γίνεται εμφανές ότι οι δράσεις από τη μία στην άλλη προγραμματική περίοδο παρουσιάζουν αλλαγές εξακολουθώντας να υπάρχουν όμως ορισμένες δράσεις με κοινά χαρακτηριστικά.

ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Αντικειμενικός στόχος της εργασίας, ήταν να διερευνηθεί κατά πόσο η εισαγωγή των ΤΠΕ στον περιφερειακό προγραμματισμό τόσο της Ελλάδας όσο και των κρατών - μελών της Ε.Ε., έδωσαν ώθηση και συνέβαλλαν ουσιαστικά στην ανάπτυξή τους.

Η Ε.Ε. γνωρίζοντας την σπουδαιότητα των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνιών από το 2000 και έπειτα έχει εγκρίνει αρκετές πρωτοβουλίες και στρατηγικά προγράμματα όπου οι ΤΠΕ αποτελούν το κύριο μέσο για την περαιτέρω ανάπτυξη. Πράγματι όσον αφορά τόσο τα νοικοκυριά της Ε.Ε. όσο και τις επιχειρήσεις και τη Δημόσια Διοίκηση χρησιμοποιούν τις ΤΠΕ αφού έχουν ενσωματώσει μεγάλο μέρος των υπηρεσιών τους (όπως η χρήση του Διαδικτύου) στην καθημερινότητά τους. Και στο τομέα των επικοινωνιών όμως, οι τηλεπικοινωνίες έχουν καταλάβει δεσπόζουσα θέση στη καθημερινότητα των Ευρωπαίων, γεγονός που έχει οδηγήσει τόσο στην απελευθέρωση της αγοράς τους όσο και στη μείωση των τιμών τους λόγω του ανταγωνισμού είτε πρόκειται για σταθερή είτε για κινητή τηλεφωνία.

Η πλευρά της Ελλάδος όσον αφορά τη χρησιμοποίηση των ΤΠΕ φαίνεται να είναι ικανοποιητική αλλά δέχεται περαιτέρω βελτίωση. Η χρήση του ηλεκτρονικού υπολογιστή και η πρόσβαση στο Διαδίκτυο από τα ελληνικά νοικοκυριά συνεχώς από χρονιά σε χρονιά βελτιώνεται παρουσιάζοντας αύξηση των χρηστών. Όσον αφορά τις επιχειρήσεις παρατηρείται υστέρηση στη χρήση των ΤΠΕ και κυρίως από τις ΜΜΕ παρά από τις μεγάλες επιχειρήσεις. Η Δημόσια Διοίκηση αντιλαμβανόμενη τη χρησιμότητα των ΤΠΕ, τις εφάρμοσε ενεργά σε 20 υπηρεσίες της, τις οποίες παρέχει ηλεκτρονικά προς εξυπηρέτηση των πολιτών και των επιχειρήσεων της χώρας. Ιδιαίτερες υστερήσεις παρουσιάστηκαν στις Περιφέρειες, τους Δήμους και τις Κοινότητες όπου οι ελλείψεις σε τεχνολογικό εξοπλισμό είναι πολλές και η κατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού τους στη χρήση των νέων τεχνολογιών μηδαμινή. Σχετικά με την κινητή τηλεφωνία η διείσδυσή της κυμαίνεται σε υψηλά επίπεδα καλύπτοντας σχεδόν το σύνολο του πληθυσμού.

Στα προγράμματα που έχουν εφαρμοσθεί σε εθνικό επίπεδο από το 1986 έως και το 1999 όπου ολοκληρώθηκε το Β ΚΠΣ ο κύριος στόχος τους ήταν η βελτίωση των υποδομών, των συνθηκών διαβίωσης στα αστικά κέντρα, η μείωση των περιφερειακών ανισοτήτων και η προώθηση της απασχόλησης χωρίς να γίνουν ιδιαίτερες παρεμβάσεις για τις ΤΠΕ.

Από το Γ ΚΠΣ έγινε ουσιαστική αναφορά στις ΤΠΕ με την εφαρμογή του τομεακού επιχειρησιακού προγράμματος "Κοινωνία της Πληροφορίας" και μέσω των ΠΕΠ όπου υπήρχαν συνδυασμένες δράσεις με το επιχειρησιακό πρόγραμμα. Παρόλα αυτά δυσλειτουργίες και καθυστερήσεις παρουσιάστηκαν στο επιχειρησιακό πρόγραμμα, που οφείλονταν σε μια σειρά από παράγοντες όπως:

α) η εμπλοκή πολλών φορέων, που είχε ως αποτέλεσμα την αδυναμία του συντονισμού τους,

β) ο καινοτομικός χαρακτήρας του και η έλλειψη εμπειρίας των αρμοδίων που ήταν υπεύθυνοι για το σχεδιασμό του αφού κάτι ανάλογο δεν είχε εφαρμοσθεί σε εθνικό επίπεδο παλαιότερα,

γ) η γραφειοκρατία, που προκάλεσε μια σειρά από καθυστερήσεις στην ολοκλήρωση των διαγωνισμών και την υπογραφή των συμβάσεων και τέλος,

δ) η ελλιπής στελέχωση πολλών τελικών δικαιούχων σε εξειδικευμένο προσωπικό σε θέματα Πληροφορικής και Επικοινωνίας.

Μέσω των ΠΕΠ υπήρχαν αρκετές δράσεις για την προώθηση και εναρμόνιση των ΤΠΕ σε διάφορους τομείς της οικονομίας και κοινωνίας, στο σύνολο των 13 περιφερειών της χώρας.

Κλείνοντας, η νέα προγραμματική περίοδος 2007-13 εντάσσει ακόμα πιο δυναμικά τις ΤΠΕ στον προγραμματισμό της χώρας, καταρτίζοντας ένα τομεακό επιχειρησιακό πρόγραμμα για την "Ψηφιακή Σύγκλιση" που στοχεύει στην αξιοποίηση των ΤΠΕ για τις περιφέρειες αμιγούς σύγκλισης. Μέσω των ΠΕΠ της περιόδου αυτής εντάσσονται στόχοι και δράσεις μέσα στους άξονες προτεραιότητας που ευνοούν το σύνολο των περιφερειών της χώρας, χωρίς ωστόσο να φαίνεται κάποια σημαντική διαφοροποίηση των περιφερειών αμιγούς σύγκλισης από τις περιφέρειες μεταβατικής στήριξης. Άλλωστε η ύπαρξη σε όλο το πρόγραμμα ενός κοινού άξονα "Ψηφιακή Σύγκλιση" για όλες τις περιφέρειες επιβεβαιώνει τη διαπίστωση αυτή παρά τις σχετικές

διαφοροποιήσεις στις προωθούμενες δράσεις στο εσωτερικό του άξονα αυτού κατά περίπτωση. Είναι νωρίς όμως, για τα αποτελέσματα του εγχειρήματος αυτού ώστε να υπάρξει μια σαφής εικόνα για την αποτελεσματικότητα του προγράμματος.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Εθνικό Δίκτυο Έρευνας και Τεχνολογίας (ΕΔΕΤ, 2002), "Η χρήση των νέων Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών στις ΜΜΕ"
2. Εθνικό Δίκτυο Έρευνας και Τεχνολογίας (ΕΔΕΤ, 2003), "Μελέτη του E_BUSINESS FORUM για την διείσδυση των πρακτικών του Ηλεκτρονικού Επιχειρείν στις μεγάλες Ελληνικές επιχειρήσεις"
3. Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (ΕΕΤΤ, 2006) Αγορά Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών, Επισκόπηση Αγορών, Αθήνα
4. Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, COM(2005) 229 τελικό, "Η στρατηγική i2010 - Ευρωπαϊκή κοινωνία της πληροφορίας για την ανάπτυξη και την απασχόληση"
5. Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών (03/2007), Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Δυτικής Ελλάδος - Πελοποννήσου - Ιονίων Νήσων", Αθήνα
6. Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών (03/2007), Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Αττικής", Αθήνα
7. Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών (03/2007), Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας -Ηπείρου", Αθήνα
8. Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών (03/2007), Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Κρήτης και Νήσων Αιγαίου", Αθήνα
9. Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών (03/2007), Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Μακεδονίας-Θράκης", Αθήνα
10. Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών (03/2007), Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Ψηφιακή Σύγκλιση", Αθήνα
11. Παπαδασκαλόπουλος Αθ., Χριστοφάκης Μαν. (2002), "Περιφερειακός Προγραμματισμός", Αθήνα
12. Παρατηρητήριο για την Κοινωνία της Πληροφορίας (08/2007) "Βέλτιστες Πρακτικές Χρήσης Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών στο Δημόσιο και Ιδιωτικό Τομέα, Παραδοτέο Π7: Πλάνο δράσεων και προτάσεις με βέλτιστες διαδικασίες και εφαρμογές ΤΠΕ"

13. Παρατηρητήριο για την Κοινωνία της Πληροφορίας (01/2007), " Μελέτη για τη μέτρηση δεικτών των πρωτοβουλιών eEurope και i2010 για τα έτη 2006 και 2007" Έκθεση Αποτελεσμάτων Έρευνας σε Ιδιώτες και Νοικοκυριά
14. Παρατηρητήριο για την Κοινωνία της Πληροφορίας (05/2007), "Βέλτιστες πρακτικές χρήσης τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών στο Δημόσιο και Ιδιωτικό τομέα, Παραδοτέο Π3", Αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης στην Ευρώπη και διεθνώς - Βέλτιστες πρακτικές
15. Παρατηρητήριο για την Κοινωνία της Πληροφορίας (01/2008), "6η Εξαμηνιαία αναφορά για την Ευρυζωνικότητα", Αθήνα
16. Παρατηρητήριο για την Κοινωνία της Πληροφορίας (27/02/2008), "Εξέλιξη δεικτών eEurope/i2010, Η δυναμική της Ψηφιακής Ελλάδας"
17. Παρατηρητήριο για την Κοινωνία της Πληροφορίας (11/2007), "Εξέλιξη των 20 βασικών υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης στην Ελλάδα"
18. Παρατηρητήριο για την Κοινωνία της Πληροφορίας (31/07/2007), "Ολοκληρώθηκε η μελέτη του Παρατηρητηρίου για την Κοινωνία της Πληροφορίας για τη χρήση ΤΠΕ από τις Περιφέρειες και τους ΟΤΑ"
19. Παρατηρητήριο για την Κοινωνία της Πληροφορίας (Δελτίο Τύπου 29/10/2007), "Ολοκληρώθηκε η μελέτη του Παρατηρητηρίου για την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών από τα στελέχη της Δημόσιας Διοίκησης"
20. Παρατηρητήριο για την Κοινωνία της Πληροφορίας (25/11/2007), "Χρήση νέων Τεχνολογιών από τους ΟΤΑ και τις Περιφέρειες"

ΞΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Asian Productivity Organization (APO, 1990) *Information Technology-led development*, Tokyo
2. Andrew, T.N. and Petkov, D. (2003) The need for a systems thinking approach to the planning of a rural telecommunications infrastructure. *Telecommunications Policy* 27:1
3. Bell, Daniel (1973) *The coming of postindustrial society* Basic Books, New York
4. Benchmarking in a Policy Perspective, Final Summary Report, December 2007

5. Buhalis, D. and Main, H. (1998), "Information technology in peripheral small and medium hospitality enterprises: strategic analysis and critical factors", *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, Vol . 10 No. 5.
6. Castells, M. (1996) "The rise of the Network" Society. Oxford: Blackwell
7. Dart, J. and Davies, R. (2003) A dialogical, story-based evaluation tool: The most significant change technique. *American Journal of Evaluation* 24:2
8. Earl, S., Carden, F. and Smutylo, T. (2003) *Outcome mapping: Building learning and reflection into development programs* IDRC, Ottawa.
9. Engelbrecht, Hans-Jurgen (1998) A communication perspective on the international information and knowledge system. *Information Economics and Policy* 10:3
10. Engelbrecht, Hans-Jurgen (Jones, D. ed.) (2003) data issues in the new economy. *New economy handbook*. Elsevier/Academic Press, San Diego, CA
11. Eurostat, Key figures on Europe 2007/08 edition
12. Everett M. Rogers (1986), "Communication Technology, The New Media in Society"
13. Ferreira, G., Walmark, B. and Kenny, C. (2004b) Experience in participatory video in northern Ontario. *Celebrating Communication for Social and Environmental Change: An Anniversary Symposium* University of Guelph, Canada
14. Foray Dominique (2004) *The economics of knowledge* MIT Press, Cambridge, MA
15. Freeman, C. and Perez, C. (Doci, G. ed.)(1988) Structural crisis of adjustment: Business cycles and investment behavior. *Technical change and economic theory*, New York
16. Gurbaxani, V., King, J.L., Kraemer, K.L., McFarlan, F.W., Raman, K.S. and Yap, C.S. (DeGross, J.I., Alavi, M. and Oppeland, H. eds. (1990) Institutions and the international diffusion of information technology. Proceedings of the Eleventh International Conference on Information Systems, Copenhagen- 16- 19 December
17. Hanna, N. (1994) *Exploiting information technology for development: A case study of India* World Bank, Washington DC – World Bank Discussion Paper 264

18. Kaul, M., Patel, N. and Shams, K. (1989) New information technology applications for local development in Asian and Pacific countries. *Information Technology for Development* 4:1
19. Kling, R. (2000) Learning about information technologies and social change: The contribution of social informatics. *The information Society* 16:3 [informaworld]
20. Kraemer, K. and Dedrick, J. (1996a) *Competing in computers: Business and government strategy in East Asia* Center for Research on Information Technology and organizations (CRITO), University of California, Irvine – Draft research paper
21. Machlup, Fritz (1962) *The production and distribution of knowledge in the United States* Princeton University Press, Princeton, NJ
22. Madon, S. (1994) *Designing information systems for development planning* Alfred Waller, Henley
23. Malone, T.W. and Rockart, J.F. (1991) Computers, networks, and the corporation. *Scientific American* 265
24. Murray Laver (1989), “Information technology: agent of change”
25. Myers, M. (2004) *Evaluation methodologies for information and communication for development (ICD) programmes, Guidelines* DFID, London
26. Orlikowski, W. and Iacano, C.S. (2001) Research commentary: Desperately seeking “IT” in IT research – A call to theorizing the IT artifact. *Information Systems Research* 12
27. Parks, W., Ferdler-Gray, D., Hunt, J. and byrne, A. (2005) *Who measures change? An introduction to participatory monitoring and evaluation of communication for social change* Communication for Social Change Consortium, South Orange, NJ
28. Porat, Marc U. and Rubin, Michael R. (1977) *The information economy* 9 vols., Government Printing Office, Washington, DC
29. Quah, Danny (Jones, D. ed.) (2003) Digital goods and the New Economy. *New economy handbook* Elsevier/Academic Press, San Diego, CA
30. Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, COM(2002) 263 final, "eEurope 2005: An information society for all", 21/22 Ιουνίου 2002

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

I. ΓΕΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. http://ec.europa.eu/information_society/eeurope/i2010/strategy/index_en.htm
2. http://ec.europa.eu/publications/booklets/move/36/index_el.htm
3. http://ec.europa.eu/publications/booklets/move/48/index_el.htm
4. http://ec.europa.eu/research/leaflets/fp7/index_el.html
5. http://en.wikipedia.org/wiki/Information_technology
6. <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/graphToolClosed.do?tab=graph&init=1&plugin=0&language=en&pcode=ir130&toolbox=legend>
7. <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/graphToolClosed.do?tab=graph&init=1&plugin=1&language=en&pcode=ir072&toolbox=legend>
8. <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/graphToolClosed.do?tab=graph&init=1&plugin=0&language=en&pcode=ir031&toolbox=legend>
9. <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/graphToolClosed.do?tab=graph&init=1&plugin=1&language=en&pcode=ir120&toolbox=legend>
10. <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=0&language=en&pcode=ir130>
11. <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=ir072>
12. <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=0&language=en&pcode=ir031>
13. <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=ir120>
14. http://europa.eu/pol/infso/overview_el.htm
15. <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/07/453&format=PDF&aged=1&language=EL&guiLanguage=en>
16. http://www.goonline.gr/ebusiness/specials/article.html?article_id=1518&PHPSESSID=cffaf5c071283205d667c811c3785bc5
17. http://www.goonline.gr/ebusiness/specials/article.html?article_id=1518&PHPSESSID=cffaf5c071283205d667c811c3785bc5
18. <http://www.hellaskps.gr/1986-1999.htm>
19. <http://www.hellaskps.gr/2000-2006.htm>

20. <http://www.hellaskps.gr/2007-2013.htm>
21. http://www.infosoc.gr/infosoc/el-GR/specialreports/ota_special/default.htm
22. http://www.infosociety.gr/infosoc/el-GR/epktp/priority_actions/
23. http://www.statistics.gr/gr_tables/S803_SFA_3_TB_AN_07_2_Y.xls
24. <http://www.syzefxis.gov.gr/>

II. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΠΕΠ ΚΑΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ Γ' ΚΠΣ

1. http://www.dytikiellada.gr/documents/pep_TELIKO.zip
2. http://www.dytikiellada.gr/documents/sp_%D4%C5%D7%CD%C9%CA%CF%20%C4%C5%CB%D4%C9%CF%20%CC%C5%D4%D1%CF%D5%202-1.doc
3. http://www.dytikiellada.gr/documents/sp_%D4%C5%D7%CD%C9%CA%CF%20%C4%C5%CB%D4%C9%CF%20%CC%C5%D4%D1%CF%D5%204-1.doc
4. http://www.eydamth.gr/CMS/lib/files/program/program_2007.exe
5. http://www.eydamth.gr/files/symplhr/sp_20012006.exe
6. <http://www.notioaigaio.gr/site.asp?uID=2§ion=5>
7. <http://www.notioaigaio.gr/site.asp?uID=2§ion=6>
8. <http://www.peloponnisos.gr/images/files/SympliromaProgrammatismou2006.zip>
9. <http://www.pepatt.gr/pepattikis2006f.zip>
10. <http://www.pepatt.gr/spattiki2006.zip>
11. http://www.pepba.gr/documents/PLHRES_KEIMENO_ANATHEORISIS_DEC_2006.zip
12. http://www.pepba.gr/Documents/SYMPLEHROMA_PROGRAMMATISMOU_ANTHEORHSH_DEC_2007.zip
13. <http://www.pepdym.gr/upload/pep/02.doc>
14. http://www.pepdym.gr/upload/sympliroma/%D0%C5%D0%C4%CC_%D3%D0_%CC%C5%D4%D1%C1.zip
15. http://www.pepdym.gr/upload/sympliroma/%D0%C5%D0_%D3%D0_%C4%CC_%D5%D0%CF%CB%CF%C9%D0%C1.zip
16. http://www.pepionia.gr/media/files/pep%5C02_DOCUMENT_final.zip
17. http://www.pepionia.gr/media/files/pep%5CSIMPLIROMA-10H_TROPOPOIHSH.zip
18. http://www.pepkm.gr/FILESYSTEM/documents/1119/el_GR/PEP_DEC2006_final.pdf

19. http://www.pepkm.gr/FILESYSTEM/documents/1120/el_GR/sympliroma_programmatismou_nov2006_final.pdf
20. http://www.pepkritis.gr/uploaded/files/%D0%C5%D0%20%CA%D1%C7%D4%C7%D3_%F7%F9%F1%DF%F2%20%E4%E9%E1%E3%F1%E1%EC%EC%DF%F3%E5%E9%F2.zip
21. http://www.pepkritis.gr/uploaded/files/simpliro_teliko_12_07.pdf
22. http://www.peproe.gr/pep/ep/pep_plires.zip
23. <http://www.peproe.gr/pep/sp/aksonas1.zip>
24. <http://www.stereaellada.gr/Documents/21.%20O.P.%20REGIONAL%20OF%20STEREA%20ELLADA.zip>
25. http://www.stereaellada.gr/Documents/Compl_PEP_Ster_v9/2-texn_del_met_NOE_2006.zip
26. http://www.thessalia.gr/pep/pep_texts/%D0%C5%D0_%C8%C5%D3%D3%C1%CB%C9%C1%D3_2007_%EA%E5%DF%EC%E5%ED%EF.zip
27. http://www.thessalia.gr/pep/pep_texts/sp/02axon1.zip
28. http://www.thessalia.gr/pep/pep_texts/sp/05axon3.zip

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Κλωνάρη Α. (2003), "Περιφερειακή Ανάπτυξη και καινοτομία - Οι πολιτικές της Ε.Ε." (Διπλωματική Εργασία, Τμήμα Οικονομικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης Παντείου Πανεπιστημίου, Αθήνα)
2. Σκούτα Σ. (2003), "Πολιτιστική Ανάπτυξη και νέες τεχνολογίες: σχέση συμπληρωματική ή σχέση ασύμβατη?" (Διπλωματική Εργασία, Τμήμα Επικοινωνίας, Μέσων και Πολιτισμού Παντείου Πανεπιστημίου, Αθήνα)
3. Σταύρου Β. (2001), "Νησιωτική Ανάπτυξη και νέες τεχνολογίες", (Διπλωματική Εργασία, Τμήμα Οικονομικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης Παντείου Πανεπιστημίου, Αθήνα)
4. Γούσιου Κ. (2003), "Η τεχνολογία των επικοινωνιών και των πληροφοριών ως μέσο προβολής και ανάδειξης της περιφερειακής πολιτισμικής διαφοροποίησης στο πλαίσιο της Ε.Ε: το παράδειγμα στην Ελλάδα", (Διπλωματική Εργασία, Τμήμα Επικοινωνίας, Μέσων και Πολιτισμού Παντείου Πανεπιστημίου, Αθήνα)
5. Σκοπετέας Α. (2003), "Η εξειδίκευση του περιφερειακού προγραμματισμού στην Ελλάδα στο πλαίσιο του Γ' κοινοτικού πλαισίου στήριξης: Η περίπτωση της περιφέρειας Αττικής", (Διπλωματική Εργασία, Τμήμα Οικονομικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης Παντείου Πανεπιστημίου, Αθήνα)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Οι 20 υπηρεσίες για την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση

Το Παράρτημα αυτό περιλαμβάνει παρουσίαση των υπηρεσιών για την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση, κάνοντας μια περιγραφή της κάθε υπηρεσίας και αναλύοντας την εξέλιξη τους μέσα στο χρόνο.

❖ Υπηρεσίες προς τους πολίτες

1. Φορολογία εισοδήματος

Πρόκειται για την υπηρεσία TAXISnet, που αφορά στην υποβολή φορολογικών δηλώσεων Φυσικών Προσώπων και όχι μόνο. Στην Ελλάδα αποτελεί την πρώτη ολοκληρωμένη υπηρεσία Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και παρέχει ολοένα και περισσότερες δυνατότητες ηλεκτρονικής διεκπεραίωσης στους χρήστες. Για να εισέλθει κάποιος στην υπηρεσία αρκεί να μπει στην ιστοσελίδα www.e-oikonomia.gr της ΓΓΠΣ.

2. Υπηρεσίες αναζήτησης εργασίας

Μέσω της ιστοσελίδας του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού παρέχεται τόσο σε πολίτες όσο και σε εργοδότες, η δυνατότητα αναζήτησης εργασίας και προσωπικού αντίστοιχα. Περαιτέρω αναβάθμιση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών αναμένεται να πραγματοποιηθεί με την ολοκλήρωση του έργου «Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα για τις ανάγκες του ΟΑΕΔ», το οποίο θα στοχεύει στην βελτίωση της εξυπηρέτησης και των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις. Στη συγκεκριμένη υπηρεσία η Ελλάδα έχει πετύχει το υψηλότερο επίπεδο ψηφιακής ολοκλήρωσης από το 2002 ήδη.

3. Κοινωνική ασφάλιση

Στο πλαίσιο των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης εξετάζονται τέσσερις υπηρεσίες

- Επιδόματα ανεργίας
- Οικογενειακά επιδόματα
- Φοιτητικά επιδόματα ή επιδόματα σπουδών
- Ιατρικές δαπάνες

Όσον αφορά τις δύο πρώτες υπηρεσίες η ενημέρωση μπορεί να γίνει είτε από το δικτυακό τόπο του ΟΑΕΔ είτε από το δικτυακό τόπο των ΚΕΠ. για τα φοιτητικά επιδόματα το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών προσφέρει αναλυτικές πληροφορίες σχετικά με το πρόγραμμα υποτροφιών για μεταπτυχιακές σπουδές στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Η υπηρεσία Ιατρικές Δαπάνες αφορά στη τυπική διαδικασία που ακολουθείται προκειμένου να αποζημιωθεί για ιατρικά έξοδα που καλύπτονται από την υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση. Το επίπεδο ηλεκτρονικής διάθεσης της υπηρεσίας αναμένεται να βελτιωθεί με την ολοκλήρωση της εγκατάστασης των Ολοκληρωμένων Πληροφοριακών Συστημάτων στα Περιφερειακά Συστήματα Υγείας και Πρόνοιας (ΠΕΣΥΠ) της χώρας.

4. Προσωπικά έγγραφα

Στο πλαίσιο προσωπικά έγγραφα εξετάζεται η ανάπτυξη των υπηρεσιών έκδοσης διαβατηρίου και διπλώματος οδήγησης. Το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης έχει δημιουργήσει ειδική ιστοσελίδα σχετική με την διαδικασία έκδοσης διαβατηρίων. Πληροφορίες αλλά και έντυπα για την έναρξη της διαδικασίας έκδοσης άδειας οδήγησης, παρέχονται από την ηλεκτρονική πύλη των ΚΕΠ.

5. Ταξινόμηση/καταχώρηση αυτοκινήτου

Από τις αρχές του 2004 η Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομίας προσφέρει την υπηρεσία e-Οχήματα, η οποία επιτρέπει στους ίδιους τους φορολογούμενους να προτείνουν διορθώσεις στοιχείων των ΙΧ επιβατηγών οχημάτων τους όπως αυτά εμφανίζονται στα ειδοποιητήρια των τελών κυκλοφορίας που παραλαμβάνουν από την εφορία. Στην Ελλάδα η συγκεκριμένη υπηρεσία είναι 100% διαθέσιμη ηλεκτρονικά.

6. Οικοδομική άδεια

Μέσω της ιστοσελίδας των ΚΕΠ παρέχονται πληροφορίες για την έναρξη της διαδικασίας χορήγησης της άδειας και συγκεκριμένα η αρμόδια υπηρεσία, τα απαραίτητα δικαιολογητικά, η εκτίμηση του απαιτούμενου χρόνου καθώς και η ακολουθούμενη διαδικασία. Η ηλεκτρονική παροχή της συγκεκριμένης υπηρεσίας επιδέχεται περαιτέρω βελτίωση όπως αναφέρεται και στον δεύτερο άξονα της Ψηφιακής Στρατηγικής «Βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών». Ειδικά στον τομέα της πολεοδομίας, σημαντική ώθηση θα δώσει το έργο της «Ηλεκτρονικής Πολεοδομίας».

7. Δήλωση στην αστυνομία

Η συγκεκριμένη υπηρεσία αφορά στη δήλωση κλοπής προσωπικών αγαθών προς την αστυνομία. Ο υπεύθυνος φορέας είναι η Ελληνική Αστυνομία. Μέσω της ιστοσελίδας του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης ο πολίτης ενημερώνεται για τις διαδικασίες που μπορεί να ακολουθήσει σε περίπτωση κλοπής καθώς και να ενημερωθεί και για θέματα όπως οδική ασφάλεια, ληστεία κλπ. Η συγκεκριμένη υπηρεσία επιδέχεται περαιτέρω βελτίωση αφού μόνο περιεχόμενο συμβουλευτικού χαρακτήρα παρέχει μέχρι στιγμής.

8. Δημόσιες βιβλιοθήκες

Οι δημόσιες βιβλιοθήκες υπάγονται στο Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων. Ο ενδιαφερόμενος μπορεί να εισέλθει στην ιστοσελίδα του υπουργείου και να εντοπίσει τη δημόσια βιβλιοθήκη που τον ενδιαφέρει. Και αυτή είναι μια από τις υπηρεσίες όπου υπάρχουν δυνατότητες βελτίωσης.

9. Πιστοποιητικά γέννησης, γάμου: αίτηση και παραλαβή

Στην Ελλάδα δίνεται η δυνατότητα στους πολίτες να αιτηθούν τα παραπάνω πιστοποιητικά μέσω της δικτυακής πύλης των ΚΕΠ και να τα παραλάβουν ηλεκτρονικά. Η Ελλάδα έχει επιτύχει το μέγιστο (100%) επίπεδο ψηφιακής ολοκλήρωσης.

10. Εγγραφή στην ανώτατη εκπαίδευση

Το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων δίνει την δυνατότητα στον υποψήφιο μέσω της ιστοσελίδας του να ενημερωθεί για θέματα όπως το σύστημα πρόσβασης στην ανώτατη εκπαίδευση, τις βάσεις των εισακτέων, λαμβάνει όλες τις απαραίτητες πληροφορίες και βεβαιώσεις που χρειάζεται για την εγγραφή του σε ΑΕΙ/ΤΕΙ κλπ. Στην Ελλάδα η υπηρεσία βρίσκεται στο 50% του επιπέδου ψηφιακής ολοκλήρωσης.

11. Δήλωση/αναγγελία μετακόμισης (αλλαγή διεύθυνσης)

Για τη συγκεκριμένη υπηρεσία οι πολίτες μπορούν να απευθύνονται στα ΚΕΠ ή να ενημερώνονται μέσω του δικτυακού τόπου των ΚΕΠ.

12. Υπηρεσίες υγείας

Μέσω τηλεφώνου παρέχεται η δυνατότητα στους πολίτες να κλείσουν τα ραντεβού τους σε δημόσιο νοσηλευτικό ίδρυμα. Στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Υγείας υπάρχουν πληροφορίες σχετικά με τις εφημερίες των νοσοκομείων και φαρμακείων, καθώς και τα χρήσιμα τηλέφωνα και διευθύνσεις. Στα πλαίσια του προγράμματος «Δήλος» έχει στηθεί ο υγειονομικός χάρτης του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Ο χάρτης προσφέρει την δυνατότητα στον χρήστη να αναζητήσει όλες τις δομές υγείας στην Ελλάδα.

❖ Υπηρεσίες προς τις επιχειρήσεις

1. Εισφορές κοινωνικής ασφάλισης/Κοινωνική ασφάλιση των εργαζομένων

Μέσω της ιστοσελίδας του ΙΚΑ παρέχεται η δυνατότητα να διεκπεραιωθούν ηλεκτρονικά οι κοινωνικές εισφορές των επιχειρήσεων προς τους εργαζομένους τους. Η υποβολή των περιοδικών δηλώσεων μπορεί πλέον να γίνεται μέσω διαδικτύου όπως και η καταβολή των ασφαλιστικών εισφορών. Η συγκεκριμένη υπηρεσία στην Ελλάδα έχει ποσοστό ψηφιακής ολοκλήρωσης 100% ήδη από το 2002.

2. Φόρος εισοδήματος Επιχειρήσεων

Ο φόρος εισοδήματος για τις επιχειρήσεις υποβάλλεται ηλεκτρονικά μέσω της εφαρμογής TAXISnet του ΥΠΟΟ. Παρόλα αυτά για ορισμένους τύπους επιχειρήσεων ο φόρος υπολογίζεται και υποβάλλεται στις ΔΟΥ μέσω του εντύπου Ε5. Το Ε5 μπορεί βέβαια να το παραλάβει ο υπόχρεος μέσω της ιστοσελίδας της ΓΓΠΣ. Η ΓΓΠΣ αναβαθμίζει συνεχώς τις παρεχόμενες υπηρεσίες της και οι εργασίες του "νέου TAXISnet" εκτιμάται ότι θα ολοκληρωθούν περί τα μέσα του 2008.

3. Φόρος προστιθέμενης αξίας

Η εν λόγω υπηρεσία αφορά στην ηλεκτρονική υποβολή των δηλώσεων ΦΠΑ και προσφέρεται πλήρως από τη ΓΓΠΣ ενώ ταυτόχρονα υποστηρίζεται και πληρωμή των σχετικών εισφορών μέσω διαδικτύου. Το νέο TAXISnet δίνει τη δυνατότητα σε όλους τους πολίτες και τις επιχειρήσεις να υποβάλλουν την περιοδική δήλωση ΦΠΑ και της αποπληρωμής του μέσω τραπεζικών ηλεκτρονικών συναλλαγών (web-banking). Η Ελλάδα κατέχει από το 2001 τη μέγιστη βαθμολογία ως προς την ολοκλήρωση της εν λόγω υπηρεσίας.

4. Σύσταση εταιρίας

Στην ιστοσελίδα της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου υπάρχουν όλες οι απαραίτητες πληροφορίες σχετικά με τις απαραίτητες ενέργειες που χρειάζεται να γίνουν προκειμένου για τη σύσταση νέας εταιρίας οποιασδήποτε μορφής. Στην Ελλάδα το επίπεδο της προσφερόμενης υπηρεσίας είναι στο 50%, δεν υπάρχει δυνατότητα δηλαδή ηλεκτρονικής υποβολής συμπληρωμένων αιτήσεων.

Οι επικοινωνίες και οι συναλλαγές των πολιτών και των επιχειρήσεων με τις δημόσιες υπηρεσίες πρέπει να εξασφαλίζουν την αυθεντικότητα των συμβαλλόμενων μερών, την προστασία των προσωπικών δεδομένων και τις θεσμικές απαιτήσεις για τη διενέργεια νόμιμων διοικητικών συναλλαγών. στο πλαίσιο αυτό ορίζεται ότι:

Μέχρι το 2010, θα αναπτυχθούν συναλλαγές σε πραγματικό χρόνο (on line) σε ολόκληρη την Ευρώπη με τη βοήθεια ενός πανευρωπαϊκού διαλειτουργικού συστήματος αναγνώρισης και αυθεντικότητας των συναλλαγών⁷⁰.

Οι ηλεκτρονικές υπηρεσίες και προϊόντα θα έχουν αξία εάν όλοι οι πολίτες και όλες οι επιχειρήσεις έχουν πρόσβαση σε αυτά. Δεν θα πρέπει να υπάρχουν γεωγραφικοί, οικονομικοί και κοινωνικοί αποκλεισμοί. Το όραμα είναι: Μέχρι το 2010 να μην υπάρχει κανένας παραμερισμένος πολίτης από την ηλεκτρονική διακυβέρνηση.

Το ΥΠΕΣΔΑΑ μέσω του έργου «ΣΥΖΕΥΞΙΣ» επιδιώκεται η ανάπτυξη και ο εκσυγχρονισμός της τηλεπικοινωνιακής υποδομής του Δημόσιου Τομέα. Πρόκειται για ένα δίκτυο πρόσβασης και κορμού για τους φορείς του Δημοσίου, με σκοπό να καλύψει όλες τις ανάγκες για τη μεταξύ τους επικοινωνία με Τηλεφωνία, Δεδομένα και Video. Σκοπός του έργου είναι η βελτίωση της λειτουργίας των δημοσίων υπηρεσιών, με την αναβάθμιση της μεταξύ τους επικοινωνίας μέσω της παροχής προηγμένων τηλεματικών υπηρεσιών με χαμηλό κόστος και η ενοποιημένη εξυπηρέτηση των πολιτών⁷¹.

Η εισαγωγή των ΤΠΕ στην Δημόσια Διοίκηση απαιτούν και την ύπαρξη στελεχών στην Κεντρική Διοίκηση που να έχουν την δυνατότητα να χειριστούν τις νέες

⁷⁰ η-Επιχειρείν: http://www.go-online.gr/ebusiness/specials/article.html?article_id=1518&PHPSESSID=cffaf5c071283205d667c811c3785bc5

⁷¹ Εθνικό Δίκτυο Δημόσιας Διοίκησης, <http://www.syzefxis.gov.gr/>

τεχνολογίες. Σε όλα σχεδόν τα στελέχη διατίθενται Η/Υ, ο οποίος χρησιμοποιείται καθημερινά και θεωρείται αναγκαίος για να φέρουν εις πέρας τα καθήκοντά τους. Αν και οι ίδιοι οι εργαζόμενοι αντιλαμβάνονται την ωφέλεια από τη χρήση των υπολογιστών, οι δεξιότητές τους κυμαίνονται σε μέτρια επίπεδα και δεν ενθαρρύνονται ιδιαίτερα από τις Υπηρεσίες τους προκειμένου να παρακολουθήσουν σεμινάρια που θα τους βοηθήσουν με την χρήση των Η/Υ.

Σε ότι αφορά τα στελέχη πληροφορικής έχουν λάβει εκπαίδευση η οποία όμως υστερεί καθώς οι τεχνολογικές εξελίξεις είναι ταχύτατες. Σε επίπεδο Διευθυντών, η πλειοψηφία διαθέτει Η/Υ και προσωπικό λογαριασμό ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, ωστόσο τα χρησιμοποιούν σπάνια, ενώ οι δεξιότητές τους είναι υποδεέστερες των υπαλλήλων σε όλα τα επίπεδα, καθώς και στην έλλειψη επαρκούς εκπαίδευσης, εξοικείωσης και εμπειρίας στη χρήση νέων τεχνολογιών⁷².

⁷² Παρατηρητήριο για την ΚτΠ, "Ολοκληρώθηκε η μελέτη του Παρατηρητηρίου για την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών από τα στελέχη της Δημόσιας Διοίκησης" Δελτίο Τύπου 29 Οκτωβρίου 2007.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

Ανάλυση των μέτρων για τις ΤΠΕ στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Κοινωνία της Πληροφορίας»

Το πρόγραμμα της ΚτΠ διαρθρώνεται στους εξής άξονες προτεραιότητας:

Άξονας 1 - Παιδεία και Πολιτισμός

Άξονας 2 - Εξυπηρέτηση του πολίτη και βελτίωση της ποιότητας ζωής

Άξονας 3 - Ανάπτυξη και Απασχόληση στην ψηφιακή οικονομία

Άξονας 4 - Επικοινωνίες

Άξονας 5 - Τεχνική Βοήθεια

Ο τομέας των ΤΠΕ, που ενδιαφέρει την παρούσα μελέτη, καλύπτεται από τους τρεις άξονες του προγράμματος: άξονας 2 «Εξυπηρέτηση του πολίτη και βελτίωση της ποιότητας ζωής», τον άξονα 3 «Ανάπτυξη και απασχόληση στην ψηφιακή οικονομία» και στον άξονα 4 «Επικοινωνίες».

Άξονας 2: Εξυπηρέτηση του πολίτη και βελτίωση της ποιότητας ζωής

Ο εν λόγω άξονας αποτελείται από 9 μέτρα συνολικά, εκ των οποίων 4 εξ αυτών κάνουν χρήση των ΤΠΕ για την υλοποίησή τους. Αρχικά είναι το Μέτρο 2.2 «Ηλεκτρονική κυβέρνηση» για την εξυπηρέτηση του πολίτη. Το Μέτρο 2.2 στοχεύει στην αξιοποίηση των παρεχόμενων σε πολίτες και επιχειρήσεις υπηρεσιών από τη δημόσια διοίκηση σε κεντρικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Περιλαμβάνεται επομένως η ανάπτυξη εφαρμογών που προάγουν την εξυπηρέτηση μέσω του Διαδικτύου, η χρήση ΤΠΕ για απλοποίηση διαδικασιών και επικοινωνίας μεταξύ δημοσίων υπηρεσιών, η δικτύωση των φορέων της Δημόσιας Διοίκησης σε όλα τα επίπεδα, οι απαιτούμενες για τη σωστή λειτουργία των συστημάτων εγκαταστάσεις, καθώς και η διευκόλυνση της διεπαφής της Δ.Δ. με τον πολίτη και τις επιχειρήσεις, ιδιαίτερα στους ακόλουθους τομείς:

1. Στο δημοσιονομικό και χρηματοοικονομικό τομέα,
2. Στην κοινωνική ασφάλιση,

3. Στον τομέα της δικαιοσύνης,
4. Στην περιφερειακή ανάπτυξη και διοίκηση,
5. Στη διοικητική εξυπηρέτηση του πολίτη,
6. Στον τομέα των υπηρεσιών άμεσης βοήθειας και αντιμετώπισης έκτακτων περιστατικών.

Στόχος είναι ως το τέλος του προγράμματος να παρέχονται μέσω του Διαδικτύου μια σειρά βασικών υπηρεσιών εξυπηρέτησης του πολίτη και των επιχειρήσεων. Το συνολικό κόστος του μέτρου 2.2 ανέρχεται στο ποσό των 393,018 εκατ. ευρώ.

Το Μέτρο 2.6 «Τεχνολογίες της πληροφορίας και επικοινωνίας στην υγεία και πρόνοια» έχει ως σκοπό τη δημιουργία ενός πλήρως αναθεωρημένου συστήματος υγείας και πρόνοιας, το οποίο να αξιοποιεί τις σύγχρονες ΤΠΕ.

Στους ειδικούς στόχους για την υγεία και πρόνοια περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, τα παρακάτω:

1. Η σύνδεση του επιστημονικού και διοικητικού προσωπικού του τομέα με υποδομές ιατρικής τηλεματικής για πρόληψη, διάγνωση και θεραπεία.
2. Η διασύνδεση περιφερειακών και τοπικών κέντρων – μονάδων υγείας (συμπεριλαμβάνονται κέντρα σε απομακρυσμένες, νησιωτικές και ορεινές περιοχές) με ιατρικές υπηρεσίες που παρέχονται από κεντρικά σημεία.
3. Η ανάπτυξη εφαρμογών τηλε-ιατρικής.
4. Η ανάπτυξη ηλεκτρονικών συστημάτων για ηλικιωμένους και ΑΜΕΑ.
5. Η ανάπτυξη πληροφοριακών συστημάτων στις μονάδες υγείας, στη βάση συνολικής προσέγγισης παροχής υπηρεσιών.
6. Η ανάπτυξη συστημάτων για ασφαλή και εμπιστευτική πρόσβαση σε δίκτυα πληροφοριών για τους ασθενείς.

Το συνολικό κόστος του μέτρου είναι 74,47 εκατ. ευρώ.

Το Μέτρο 2.7 «Κατάρτιση και θεσμικά μέτρα στην υγεία και πρόνοια» περιλαμβάνει ενέργειες που ακολουθούν τις εξής κατευθύνσεις:

1. Εκπαίδευση επιστημονικού, διοικητικού και νοσηλευτικού προσωπικού σε εφαρμογές ΤΠΕ στην ιατρική για πρόληψη, διάγνωση και θεραπεία, καθώς και κατάρτιση των χρηστών στις ΤΠΕ.
2. Εκπαίδευση και ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού για την υποστήριξη της λειτουργίας κέντρων και μονάδων υγείας σε απομακρυσμένες περιοχές.
3. Μελέτες και κωδικοποιήσεις για τον καθορισμό θεσμικού και οργανωτικού πλαισίου λειτουργίας των τηλεματικών υπηρεσιών υγείας, για την ασφάλεια ιατρικών πληροφοριών, για την υιοθέτηση διαδικασιών και προτύπων ιατρικών δεδομένων κ.λπ.
4. Ευαισθητοποίηση μέσω δημοσιότητας ή/και άλλων ενεργειών (π.χ. μηχανισμών διαβούλευσης κ.λπ.) των επαγγελματιών υγείας, ενδιαφερόμενων και άλλων φορέων σε θέματα σχεδιασμού, υλοποίησης και υιοθέτησης ΤΠΕ στην παροχή διοικητικών, νοσηλευτικών και ιατρικών υπηρεσιών υγείας.

Η εκπαίδευση έχει σχέση με την εισαγωγή των ΤΠΕ συστημάτων στον τομέα υγείας και πρόνοιας σύμφωνα με τις δράσεις του προηγούμενου μέτρου. Το συνολικό κόστος του μέτρου αυτού ανέρχεται στο ποσό των 10,838 εκατ. ευρώ.

Άξονας 3: Ανάπτυξη και απασχόληση στη ψηφιακή οικονομία

Το Μέτρο 3.2 «Ενίσχυση επιχειρήσεων για την εισαγωγή τους στην ψηφιακή οικονομία», θα επιτευχθεί με την ολοκλήρωση της διαχείρισης της πληροφορίας στις εσωτερικές τους διαδικασίες, την προώθηση της χρήσης των νέων τεχνολογιών και εργαλείων από τις επιχειρήσεις για την ένταξή τους στην νέα οικονομία του "ηλεκτρονικού επιχειρείν", την ανάπτυξη νέων ψηφιακών προϊόντων και υπηρεσιών, καθώς και ψηφιακού περιεχομένου για τα δίκτυα υψηλής ταχύτητας.

Οι στόχοι αυτοί, θα μπορέσουν να επιτευχθούν με δράσεις ενίσχυσης επιχειρήσεων και ομάδων επιχειρήσεων και των τριών τομέων της οικονομίας, για την εισαγωγή των ΤΠΕ στην καθημερινή τους λειτουργία με σκοπό:

1. Την υιοθέτηση νέων επιχειρηματικών πρακτικών που θα βελτιώσουν την εξωστρέφεια τους και θα τις μετατρέψουν σε ηλεκτρονικές επιχειρήσεις.

2. Τη βελτίωση της διαχείρισης της πληροφορίας στο εσωτερικό των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (επιχειρησιακός ανασχεδιασμός, εγκατάσταση ολοκληρωμένων συστημάτων διαχείρισης επιχειρησιακών πόρων, βελτίωση της ενδοεπικοινωνίας στην επιχείρηση, συστήματα logistics κ.λπ.), προκειμένου να αυξηθεί η παραγωγικότητα και η ανταγωνιστικότητά τους.
3. Την αντιμετώπιση ειδικών θεμάτων, όπως εξοικονόμηση ενέργειας, ασφάλεια - υγιεινή, διαχείριση κρίσεων, προστασία περιβάλλοντος κ.λπ., καθώς και την εισαγωγή του θεσμού της τηλε-εργασίας (δράση που θα σχεδιαστεί σε συνεργασία με το υπουργείο Απασχόλησης) *.

Για την ανάπτυξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών ψηφιακής μορφής, καθώς και για τη δημιουργία ψηφιακού περιεχομένου, θα ενισχυθούν επιχειρήσεις όλων των κλάδων της οικονομίας. Το συνολικό κόστος του εν λόγω μέτρου ανέρχεται στο ύψος των 389,553 εκατ. ευρώ.

Το Μέτρο 3.3 «Έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη για την Κοινωνία της Πληροφορίας », στοχεύει στην ανάπτυξη δράσεων Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης, αξιοποίησης των αποτελεσμάτων των ερευνών σε τομείς των ΤΠΕ, στην ανάπτυξη και επέκταση δικτύων και υπηρεσιών τηλεματικής, καθώς και στη δημιουργία και διάχυση περιεχομένου σχετικού με την έρευνα στις ΤΠΕ.

Οι δράσεις του πρώτου στόχου υλοποιούνται από κοινοπραξίες ερευνητικών και παραγωγικών φορέων σε τομείς όπως:

1. Ηλεκτρονική μάθηση (e-learning).
2. Ηλεκτρονικό επιχειρείν (e-business).
3. Επεξεργασία εικόνας, ήχου και γλώσσας.
4. Μικροηλεκτρονική, αισθητήρες και αυτοματισμοί.
5. Τεχνολογίες και υπηρεσίες δικτύων και επικοινωνιών σε επιλεγμένους τομείς.
6. Εφαρμογές ΤΠΕ σε ειδικούς τομείς. Ενσωματωμένα συστήματα και μικροσυστήματα για εξειδικευμένες εφαρμογές.
7. Ηλεκτρονική υποστήριξη παροχής υπηρεσιών υγείας.

8. "Εξυπνες" κάρτες.

Ο δεύτερος στόχος περιλαμβάνει δράσεις ανάπτυξης υποδομών όπως:

1. Ανάπτυξη, ενίσχυση, επέκταση δικτύων που έχουν σχέση με την E&TA, ανάπτυξη προηγμένων υπηρεσιών τηλεματικής μεταξύ ερευνητικών φορέων.
2. Οργάνωση και διάχυση περιεχομένου (συγκέντρωση, ταξινόμηση και αναδιανομή πληροφοριών, βάσεις δεδομένων) που είναι απαραίτητο στον τομέα της E&TA.

Το συνολικό κόστος του Μέτρου 3.3 είναι 90,712 εκατ. ευρώ.

Το Μέτρο 3.4 «Αναβάθμιση των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού», αποσκοπεί στην δημιουργία ενός εργατικού δυναμικού με κατάλληλες δεξιότητες, ικανό να λειτουργήσει στο νέο περιβάλλον και τα νέα δεδομένα που δημιουργεί η ΚτΠ. Οι ενέργειες του Μέτρου απευθύνονται τόσο σε άνεργους όσο και εργαζομένους και εξειδικεύονται στα εξής:

1. Προγράμματα ανάπτυξης βασικών δεξιοτήτων ΤΠΕ στον τομέα της ΚτΠ, με αποκεντρωμένες διαδικασίες και με στόχο τη διάχυσή τους στο σύνολο του κοινωνικοοικονομικού ιστού της χώρας.
2. Προγράμματα ανάπτυξης εξειδικευμένων δεξιοτήτων ΤΠΕ σε νέα επαγγέλματα της ΚτΠ, καθώς και σε τομείς όπως ο πολιτισμός και η έρευνα.
3. Προώθηση της χρήσης της τηλε-κατάρτισης, με ανάπτυξη του εξοπλισμού, με προτεραιότητα σε νησιωτικές και σε απομονωμένες ορεινές περιοχές. Ιδιαίτερη προσοχή θα δοθεί στις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού και ιδιαίτερα σε γυναίκες και σε ΑΜΕΑ.

Το συνολικό κόστος του προγράμματος είναι 179,352 εκατ. ευρώ.

Το Μέτρο 3.5 «Προώθηση της απασχόλησης στην Κοινωνία της Πληροφορίας», αποσκοπεί στη δημιουργία θετικού περιβάλλοντος για την προώθηση της απασχόλησης σε επαγγέλματα της ΚτΠ, στην ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας σε τομείς της ΚτΠ και στην ανάπτυξη νέων μορφών εργασίας όπως η τηλε-εργασία. Οι ενέργειες του μέτρου είναι:

1. Προγράμματα απόκτησης επαγγελματικής εμπειρίας (stage) με στόχο την προώθηση της απασχόλησης στους τομείς της ΚτΠ.
2. Προώθηση νέων μορφών απασχόλησης με στόχο την προώθηση της απασχόλησης και ενίσχυση δημιουργίας μικρών επιχειρήσεων στον τομέα ΤΠΕ για νέους ελεύθερους επαγγελματίες.
3. Υποστήριξη της προσαρμογής και ανάπτυξη του θεσμικού πλαισίου για την τηλε-εργασία, ύστερα από εκπόνηση σχετικών μελετών σε συνεργασία με τα αντίστοιχα υπουργεία. Δράσεις για την προώθηση της τηλε-εργασίας σε συγκεκριμένους τομείς, έμφαση στην ανάπτυξη πιλοτικών έργων για τη δικτύωση επιχειρήσεων και επαγγελματιών, κατά προτεραιότητα από απομακρυσμένες περιοχές, καθώς και στη διάχυση βέλτιστων πρακτικών τηλε-εργασίας.
4. Προώθηση στις επιχειρήσεις νέων ερευνητών από ερευνητικούς οργανισμούς της Ελλάδας ή του εξωτερικού. Η δράση αφορά την τοποθέτηση ερευνητών, κατόχων διδακτορικού διπλώματος, σε επιχειρήσεις, σε νέες θέσεις εργασίας πλήρους απασχόλησης με υψηλές απαιτήσεις. Η τοποθέτηση έχει στόχο την υποστήριξη των επιχειρήσεων σε δραστηριότητες μεταφοράς τεχνολογίας ή E&TA.
5. Προώθηση της απασχόλησης σε ΤΠΕ στις επιχειρήσεις με έμφαση στις επενδύσεις που χρηματοδοτούνται στις δράσεις του Άξονα 3.

Το συνολικό κόστος του συγκεκριμένου μέτρου είναι 102,322 εκατ. ευρώ.

Άξονας 4: Επικοινωνίες

Το Μέτρο 4.2 «Ανάπτυξη υποδομών δικτύων τοπικής πρόσβασης», έχει στόχο την ανάπτυξη τηλεπικοινωνιακών υποδομών δικτύων τοπικής εμβέλειας για την παροχή βασικών υπηρεσιών ευρείας ζώνης. Οι συγκεκριμένες υποδομές θα διευκολύνουν την απελευθέρωση της αγοράς, θα αυξήσει τον ανταγωνισμό και παράλληλα θα βελτιώσει την ποιότητα ζωής των κατοίκων των ορεινών και νησιωτικών περιοχών και ταυτόχρονα θα αναβαθμίσει και θα βελτιώσει την επιχειρηματική δραστηριότητα δημιουργώντας νέες θέσεις εργασίας. Οι δράσεις του προγράμματος είναι:

1. Έργα αρχικής εφαρμογής τεχνολογιών ευρυζωνικών δικτύων
2. Ανάπτυξη ευρυζωνικών δικτύων τοπικής πρόσβασης
3. Προώθηση της ανάπτυξης ζήτησης ευρυζωνικών υπηρεσιών.

Το συνολικό κόστος του Μέτρου 4.2 ανέρχεται στο ποσό των 231,426 εκατ. ευρώ.

Με το Μέτρο 4.3 «Προηγμένες τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες για τον πολίτη και τις επιχειρήσεις», προωθείται η εισαγωγή των νέων τηλεπικοινωνιών τεχνολογιών στη λειτουργία του δημόσιου τομέα και των επιχειρήσεων. Στόχοι του Μέτρου είναι:

1. Η ανάπτυξη και παροχή τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών και υπηρεσιών περιεχομένου ευρείας ζώνης.
2. Η ανάπτυξη και παροχή τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών και υπηρεσιών περιεχομένου ευρείας ζώνης σε περιοχές της ελληνικής επικράτειας οι οποίες έχουν αναγνωρισμένες ανάγκες, όσον αφορά τη λειτουργία και διασύνδεση των φορέων της δημόσιας διοίκησης.
3. Η ανάπτυξη δράσεων που αφορούν την εφαρμογή νέων τεχνολογιών, σε ορισμένη γεωγραφική περιοχή και για ορισμένο αριθμό χρηστών, οι οποίες ακόμα δεν έχουν υλοποιηθεί στην Ελλάδα, δεν θεωρούνται άμεσα κερδοφόρες, αλλά θα συμβάλλουν στην αναβάθμιση της ποιότητας ζωής του πολίτη.
4. Η ανάπτυξη ειδικών δράσεων παροχής τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών για ηλικιωμένους και άτομα με ειδικές ανάγκες.

Το συνολικό κόστος του μέτρου αυτού είναι 136,498 εκατ. ευρώ.